

Miljøgodkendelse af Vattrupvej 7 8620 Kjellerup

- efter § 11 i lov om miljøgodkendelse m.v.
af husdyrbrug

Godkendelsesdato: 28. december 2009

**Silkeborg Kommune
Teknik- og Miljøafdelingen
Søvej 1
8600 Silkeborg
Telefon nr. 8970 1000
teknisk@silkeborg.dk
www.silkeborgkommune.dk**

INDHOLDSFORTEGNELSE

Indholdsfortegnelse.....	1
Datablad.....	4
0 Indledning.....	5
0 Resumé og samlet vurdering.....	5
1.1 Ansøgning om miljøgodkendelse.....	5
1.2 ikke teknisk resumé.....	6
1.3 Afgørelse om miljøgodkendelse.....	8
1.4 Vilkår.....	10
1.5 Offentlighed.....	13
1.6 Klagevejledning.....	14
2 Generelle forhold.....	17
2.1 Beskrivelse af husdyrbruget.....	17
2.2 Meddelelsespligt – anlæg, arealer, ejerforhold.....	17
2.3 Gyldighed.....	17
2.4 Retsbeskyttelse.....	18
2.5 Revurdering af miljøgodkendelsen.....	18
3 Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold.....	19
3.1 Bygge- og beskyttelseslinier, fredninger mv.....	19
3.2 Placering i landskabet.....	20
4.1 Husdyrhold og staldindretning.....	21
4.2 Ventilation.....	23
4.3 Fodring.....	24
4.4 Ensilage.....	25
4.5 Energi- og vandforbrug.....	25
4.6 Spildevand herunder regnvand.....	27
4.7 Affald.....	28
4.8 Råvarer og hjælpestoffer.....	29
4.9 Driftsforstyrrelser eller uheld.....	29
5 Gødningsproduktion og -håndtering.....	30
5.1 Gødningstyper og mængder.....	30

5.2 Flydende husdyrgødning	31
5.3 Gylleforsuring	33
5.4 Gylleseparering	33
5.5 Gyllekøling	33
5.6 Fastgødning inkl. dybstrøelse	33
5.7 Anden organisk gødning.....	34
6 Forurening og gener fra husdyrbruget	34
6.1 Ammoniak og natur.....	34
6.2 Lugt.....	38
6.3 Fluer og skadedyr	42
6.4 Transport.....	43
6.5 Støj fra anlægget og maskiner.....	44
6.6 Støv fra anlæg og maskiner	44
6.7 Lys	45
7 Påvirkning fra arealerne.....	46
7.1 Udbringningsarealerne.....	46
7.2 Påvirkninger af søer og vandløb	46
7.3 Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV arter).....	57
7.4 Kvælstof til grundvand	57
8 Bedste tilgængelige teknik (BAT)	61
9 Husdyrbrugets ophør	66
10 Egenkontrol og dokumentation	66
12 Bilag	68

- Bilag 1:** Oversigt over bygninger med dyrehold
- Bilag 2:** Kort over alle udspretnings arealer.
- Bilag 3:** Kort over §7 arealer i nærheden af Vattrupvej 7, 8620 Kjellerup.
- Bilag 4:** Kort over Natura 2000 arealer i nærheden af Vattrupvej 7, 8620 Kjellerup.
- Bilag 5:** Kort over natur arealer på Vattrupvej 7, 8620 Kjellerup
- Bilag 6:** Kort over transport veje på ejendommen.
- Bilag 7:** Flere kort over nogle af udbringningsarealerne.
- Bilag 8:** Fotos knyttet til 7.4.
- Bilag 9:** Kort over dræn på ejendommen.
- Bilag 10:** Kort over dræn væk fra ejendommen.
- Bilag 11:** Kapacitets erklæring.
- Bilag 12:** Jordbundsanalyser.
- Bilag 13:** BAT liste

ATABLAD

Landbrugets navn og beliggenhed	Vattrupvej 7, 8620 Kjellerup
Matrikel nr.	14h, 15a, 16l, 35n, 35r Kjellerup by, Hørup. 1a Oddermark, Thorning. 4h, 4k Vattrup by, Thorning.
Cvr. nummer	16760498
P-nummer	
CHR-nummer	93348
Ejendomsnummer	0027216
Ejer af ejendommen/ansøger	Peter Jensen
Adresse	Vattrupvej 7, 8620 Kjellerup.
Tlf.	86 88 38 78
Mobil	20 33 38 78
E-mail	jensenkjellerup@jydepost.dk
Driftsansvarlig	Peter Jensen
Brugstype	Svinebrug på 184,75 dyreenheder.
Godkendelsesbetegnelse	§ 11 husdyrbrug
sagsnr.	07/20491
Dato for godkendelse	28. december 2009
Tilsynsmyndighed	Silkeborg Kommune
Næste revurdering af godkendelsen	år 2017

Ansøgers Konsulent:

Navn: Jens Elvstrøm, Dansk landbrugsrådgivning.
Adresse: Udkærsvej 15, 8200 Århus N.
Tlf.nr. 87 40 53 10/ 40 28 55 35
E-mail: jne@landscentret.dk

0 INDLEDNING

Når der ønskes ændring af et svinebrug med et dyrehold mellem 75 dyreenheder(DE) og op til IPPC-grænsen (ca. 210 DE), skal anlægget med tilhørende udbringningsarealer til den producerede husdyrgødning godkendes i henhold til § 11 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Denne miljøgodkendelse er således udarbejdet efter lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, der har indarbejdet EU's VVM-direktiv¹ og IPPC-direktiv².

Ansøgningen om miljøgodkendelse er indsendt til Silkeborg Kommune gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem, første gang den 3. december 2007. I dialog med ansøger om projektet er ansøgningen senere ændret og suppleret med yderligere oplysninger. Senest er ansøgning indsendt den 3. november 2009.

I miljøgodkendelsen er der redegjort for miljøkonsekvenserne af at omlægge husdyrholdet på bedriften, og for påvirkningen af miljøet i bred forstand. Bedriften har ikke biaktiviteter, der i sig selv er omfattet af IPPC-direktivet.

0 RESUMÉ OG SAMLET VURDERING

1.1 ANSØGNING OM MILJØGODKENDELSE

Silkeborg Kommune har modtaget en ansøgning fra Peter Jensen om ændring af dyreholdet, på Vattrupvej 7, 8620 Kjellerup. Der er tale om en omlægning fra 300 søer, 7000 smågrise og 2700 slagtesvin til en produktion af 12.650 smågrise fra 7-30 kg og 4000 slagtesvin fra 30-104 kg. Dette svarer til en omlægning fra 184,75 DE til 183,21 DE.

Tabel 1.1.1 Nudrift samt Ansøgt ændring af dyreholdet.

Besætning	Nudrift	Ansøgt drift
Søer	300	Ingen
Slagtesvin	2700	4000
Smågrise	7000	12.650
Total DE	184,75 DE	183,21 DE

Dyreholdet reduceres derfor med 1,54 DE.

Omlægningen medfører ingen bygningsmæssige ændringer.

---

¹ Rådets direktiv 85/337/EØF om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet med senere ændringer (VVM: Vurdering af Virkninger på Miljøet)

² Rådets direktiv 96/61/EF om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening med senere ændringer (IPPC: Integrated Pollution Prevention and Control)

I miljøgodkendelsen er der redegjort for konsekvenserne af at udvide husdyrholdet på bedriften, og for påvirkningen af miljøet i øvrigt. Af anførte biaktiviteter forefindes et halmfyr. Bedriften har ikke biaktiviteter, der i sig selv er omfattet af IPPC-direktivet.

Miljøgodkendelsen omfatter ejendommens hovedadresse Vattrupvej 7, 8620 Kjellerup, hvor husdyrproduktionen med CHR nr. 93348 er tilknyttet. Desuden omfatter miljøgodkendelsen alle dyrkningsarealer tilknyttet CVR nr. 16760498.

Ansøgningen om miljøgodkendelse er indsendt til Silkeborg Kommune gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgnings system første gang den 3. december 2007 og siden med opdateret materiale den 3. november 2009.

1.2 IKKE TEKNISK RESUMÉ

Miljøgodkendelsen af Vattrupvej 7 regulerer driften i 8 år, hvorefter den skal revurderes på baggrund af de erfaringer der har været med driften, og den udvikling der har været i metoder til reduktion af miljø-påvirkningen.

Kommunen har vurderet, at der kan meddeles godkendelse af den ansøgte ændring af Vattrupvej 7, i henhold til de gældende regler³. Miljøgodkendelsen er baseret på oplysningerne i ansøgningen samt efterfølgende beregninger og betinget af senere anførte vilkår.

Produktion og arealer

Peter Jensen ønsker at omlægge produktionen fra søer, smågrise og slagtesvin til kun at have smågrise og slagtesvin. Omlægningen kan ske i de etablerede staldsystemer.

Der vil være en nedgang i DE fra 184,75 til 183,21 på ejendommen.

Silkeborg Kommune skal i henhold til bl.a. *Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug* vurdere om den ansøgte omlægning kan gennemføres uden væsentlige påvirkninger af miljøet.

Eksisterende bygninger med besætning, anlæg til opbevaring af foder og husdyrgødning er vurderet i forhold til bl.a.:

- Ammoniakfordampning, lugt, lys, støj og støv fra stalde og opbevaringsanlæg.
- Opbevaring og bortskaffelse af bl.a. affald og kemikalier.
- Forbrug af vand, energi og handelsgødning.
- Anvendelse af bedste tilgængelige teknik.
- Landskabelige og kulturhistoriske forhold.

Eksisterende og fremtidige arealer til udspredning af husdyrgødning vurderes i forhold til bl.a.:

- Grundvand.
- Overfladevand.
- Naturområder.

---

³ Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug.

Der hører i alt 302,49 ha udbringningsarealer til produktionen, heraf er 91,03 ha af udbringningsarealerne i form af gylleaftaler. De resterende arealer 211,46 ha er alle ejede. Alle arealer fremgår af bilag 2.

Placering

Der opføres ikke nye staldbygninger, da omlægningen af husdyrproduktionen sker i 2 eksisterende stalde.

Lugt

Husdyrbruget overholder lugtgenafstande til såvel enkeltbeboelse, samlet bebyggelse og byzone. Nærmeste enkeltbebyggelse ligger ca. 198 meter væk fra det nærmeste staldhjørne og der ligger ingen byzone eller samlet bebyggelse indenfor 600 meter fra produktionen.

Transport til og fra ejendommen

Transport til og fra ejendommen foregår typisk af Vattrupvej 7.

I den nuværende drift er der årligt ca. 356 transporter til og fra ejendommen med foder, svin og gylle. Efter udvidelsen forventes et lille stigning i antallet af transporter til ca. 368 pr år. Se bilag 6 for kort over transportveje.

Ekstern og intern transport på ejendommen forventes derfor ikke at give anledning til øgede støjgener for naboer i området. For uddybende oplysninger se afsnit 6.4 om transport.

Ingen af transporterne vil gå gennem et tættere bebygget område og derfor vurderes det, at ændringen i antallet af transporter ikke vil give anledning til væsentlige gener.

Ammoniakbelastning og særlig værdifuld natur

Alle staldafsnit og opbevarings lagre ligger længere væk end 1000 meter fra nærmeste natur område. Der findes ingen natur som er beskyttet efter § 7 i lov om godkendelse af husdyrbrug inden for en afstand af 1 km af anlægget og det nærmeste Natura 2000 område ved Nipgård Sø ligger ca. 3,8 km væk. Nærmeste § 3 område, en mose, ligger ca. 310 meter sydvest for anlægget.

Den samlede ammoniak emission fra anlægget er 2809,99 kgN/år. Den forventede meremission fra anlægget vil blive -386,41kgN/år. Det vurderes at udvidelsen ikke vil have væsentlig påvirkning af naturområderne da der reelt sker en reduktion af ammoniak emissionen.

Næringsstoffer til vandmiljøet og grundvand

Fosfor

Beregningerne i ansøgningssystemet viser, at der maksimalt udbringes et fosforoverskud på 1,8 kg p/ha/år.

Nitrat til overfladevand

Ingen af udbringnings arealer ligger i områder der er sårbare for nitratudvaskning. Det reelle dyretryk for ansøgt drift ligger på 1,4 DE/ha som foreskrevet. Beregningen af kvælstofudvaskning til overfladevand via Farm- N viser at der årligt udvaskes 55,30 kg N/ha fra rodzonen.

Nitrat til grundvand

Ingen af udbringningsarealerne ligger i et nitratfølsomt indvindingsopland.

Andre miljøpåvirkninger

Produktionen overholder alle gældende normer for opbevaring og udbringning af gylle, håndtering af spildevand og affald, støjbelastning af omgivelser m.v. Det betyder, at projektets virkninger på miljøet, hvad angår disse faktorer, må betragtes som tilfredsstillende.

Bedst anvendelig teknologi (BAT)

Der er tale om en § 11 godkendelse, hvorfor der skal redegøres for relevante BAT-byggeblade.

Da omlægningen sker i eksisterende stalde er det på nuværende tidspunkt ikke aktuelt at ændre på andelen af spaltegulv eller etablere køling og skrabere. Begge dele vil kræve en total renovering af staldene. Se afsnit 8 for mere uddybende beskrivelse af BAT.

Kommunen vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg og arealer. Endvidere vurderer kommunen, at husdyrbruget efter udvidelsen kan drives uden væsentlige indvirkninger på miljøet, såfremt vilkårene i denne godkendelse overholdes.

1.3 AFGØRELSE OM MILJØGODKENDELSE

Silkeborg Kommune vurderer på baggrund af det oplyste:

- At ansøger træffer de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbruget og til at modvirke eventuelle skadelige virkninger på miljøet.
- At husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.
- At de kort- og langsigtede miljøpåvirkninger og den samlede miljøpåvirkning fra husdyrbrugets produktion vil begrænses til et acceptabelt niveau, når de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug og de supplerende vilkår for miljøgodkendelsen overholdes.
- At omlægningen af husdyrbrugets produktion ikke øger miljøpåvirkning i regionen.
- At husdyrbruget - under overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug og af de supplerende vilkår for miljøgodkendelsen - vil anvende den bedste tilgængelige teknik.
- At produktionen ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af:
  - o Nabobeboelser
  - o Natura 2000-områder⁴ og natur i øvrigt

---

⁴ Natura 2000-områder: Internationale naturbeskyttelsesområder udpeget på baggrund af EU's habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiver.

- o Overfladevand
- o Nitratfølsomme indvindingsområder
- o Landskabelige værdier og værdifulde kulturmiljøer

Silkeborg Kommunes afgørelse begrundes med ovenstående vurdering, og med at øvrige generelle afstandskrav samt de generelle beskyttelsesniveauer i bilag 3 i *Bekendtgørelse nr. 648 af 18. juni 2007 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug* overholdes. Se endvidere vedlagte "*Baggrund for miljøgodkendelse*" med tilhørende bilag.

Silkeborg Kommune godkender hermed omlægningen af det ansøgte husdyrhold på bedriften Vattrupvej 7, 8620 Kjellerup matr. nr. 14h m.fl., fra 184,75 DE til 183,21. Kommunen vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger, til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg og arealer. Endvidere vurderer kommunen, at husdyrbruget ved at overholde de stillede vilkår og lovgivningen i øvrigt kan drives på stedet uden væsentlige indvirkninger på miljøet.

Miljøgodkendelsen omfatter alene ejendommen Vattrupvej 7, 8620 Kjellerup med de angivne udbringningsarealer, som fremgår af bilag 2 og 7.

Udover miljøgodkendelse af bedriftens nuværende og planlagte produktionsanlæg og besætning meddeles der ved denne skrivelse:

- Miljøgodkendelse til udbringning af husdyrgødningen fra produktionen på de arealer – og i det omfang – som fremgår af bilagene.

Afgørelsen om miljøgodkendelse er truffet på grundlag af oplysningerne i IT-ansøgningen modtaget d. 3. december 2007 og supplerende oplysninger modtaget i perioden frem til d. 3. november 2009.

Miljøgodkendelsen meddeles i henhold til § 11 stk. 2 i husdyrloven⁵, samt reglerne i godkendelsesbekendtgørelsen⁶, og omfatter de miljømæssige forhold, det vil sige forhold af betydning for det omgivende miljø som beskrevet i loven og bekendtgørelsen.

Miljøgodkendelsen fritager ikke fra krav om eventuelle tilladelser, godkendelser, dispensationer eller lignende efter anden lovgivning og efter andre bestemmelser som f.eks. Museumslovens⁷ bestemmelser vedrørende fund af fortidsminder i forbindelse med jordarbejde.

Det er ansøgers ansvar at indhente evt. relevante tilladelser eller dispensationer efter anden lovgivning, herunder byggetilladelse fra kommunen. Dog har kommunen en vejledningspligt, især hvor kommunen selv er myndighed for pågældende bestemmelse.

---

⁵ Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

⁶ Bekendtgørelse nr. 648 af 18. juni 2007 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

⁷ Lovbekendtgørelse nr. 1505 af 14. december 2006 af museumsloven.

Dyreenheder er beregnet efter (gamle) omregningsfaktorer i husdyrgødningsbekendtgørelsen. Miljøvurderingerne er gennemført i forhold til antal dyr og den faktiske størrelse og sammensætning af dyreholdet, og miljøgodkendelsen tager derfor afsæt heri, uagtet at der på et senere tidspunkt måtte ske ændringer i beregning af antal dyreenheder.

1.4 VILKÅR

Formålet med at fastsætte konkrete vilkår for husdyrbrugets drift og indretning er at sikre,

- at husdyrbruget drives og indrettes i overensstemmelse med ansøgningsmaterialet og miljøreguleringen,
- at kravet om reduktion af ammoniak tab fra stald og lager overholdes,
- at yderligere miljøkrav fastsat på grundlag af kommunalbestyrelsens vurdering af ansøgningsmaterialet overholdes, og
- at risikoen for forurening eller gener ud over de forventede ifølge miljøvurderingen nedsættes.

Miljøgodkendelsen meddeles under forudsætning af overholdelse af den til enhver tid gældende husdyrgødningsbekendtgørelse⁸, øvrige til enhver tid gældende generelle miljøregler og nedenstående, supplerende vilkår:

Nummereringen af vilkårene er den samme, som nummereringen af de enkelte afsnit i miljøgodkendelsen. Den nærmere beskrivelse og vurdering for fastsættelse af vilkårene kan findes under det samme afsnit i nærværende miljøgodkendelse.

Følgende vilkår er stillet til drift og egenkontrol.

2.1 Beskrivelse af husdyrbruget

- Ejendommen tillades drevet med maksimalt 12.650 stk. smågrise fra 7,2 – 30kg og 4.000stk. slagtesvin fra 30 – 102kg. Det svarer til et maksimalt dyrehold på 183,21DE.

4.1 Husdyrhold og staldindretning

- Husdyrbruget skal på Silkeborg Kommunes forlangende fremvise dokumentation for størrelsen af den årlige husdyrproduktion.
- Udskiftning af udbringningsarealerne indenfor samme kategori (ejede/forpagtede og tredjemand's arealer) kan ske uden ny godkendelse, såfremt kommunen vurderer, at de nye arealer ikke er mere sårbare jf. godkendelsesbekendtgørelsen § 15.
- Den driftsansvarlige skal underrette kommunen om eventuelle ændringer i ejerforhold eller i, hvem der er ansvarlig for husdyrbrugets drift. Det gælder også indstilling af driften for en længere periode, men mindre end 3 år.

---

⁸ Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.

- Der skal til stadighed tilstræbes en god stald hygiejne bl.a. skal sti-arealer og båse holdes tørre og stalde og fodrings anlæg holdes rene.
- Omrøring af gylle i gyllebeholdere og gyllekanaler samt evt. udpumpning af gyllen fra gyllekanalerne til gyllebeholder skal ske med hensynstagen til naboer.

Information af ansatte mv.

- Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af miljøgodkendelsen på ejendommen. Relevante vilkår, som vedrører husdyrbrugets drift, skal være kendt af den driftsansvarlige og den eller de personer, der arbejder med den pågældende del af driften.
- Den driftsansvarlige bør løbende sikre sig, at medarbejdere er bekendt med gældende regler - herunder beredskabsplanen - og overholder dem i praksis.

4.2 Ventilation.

- Ventilationsanlæg skal renholdes, vedligeholdes og justeres efter behov minimum én gang årligt. Dokumentation herfor skal kunne fremvises ved tilsyn.

4.3 Fodring.

- Ved anvendelse af Fytase skal fosfor reduceres til følgende:
Slagtesvin: 4,2 g P/FE.
- Der skal anvendes fasefodring som beskrevet i BAT-redegørelsen

4.5. Energi og vandforbrug.

Energi

- Energiforbruget skal registreres mindst hver 3 måned, og der skal iværksættes foranstaltninger med henblik på minimering af energiforbruget. Registreringerne skal kunne fremvises ved tilsyn på ejendommen
- Der skal på bedriften foretages et energieftersyn af et energiselskab eller energikonsulent mindst hvert 4. år, hvor de energiforbrugende processer i virksomheden gennemgås. Der skal udarbejdes en rapport som indeholder resultater og evt. konkrete energispareforslag. Rapporten skal indsendes som kopi til tilsynsmyndigheden.

Vandforbrug

- Vandforbruget skal registreres mindst 1 gang om måneden og vandforbruget skal indføres i et skema, således at forbruget kan sammenlignes med tidligere års forbrug.
- Bide ventiler i stalden skal skiftes ud med drikkeventiler placeret over fodertruget så vandspild opsamles heri og kan benyttes som drikkevand.
- Vandforbruget skal vurderes ved næste tilsyn.

4.7 Affald.

- Animalsk affald, herunder selvdøde dyr, skal opbevares i lukket kasse, container (større dyr under kadaverkappe) eller lignende og placeres på et egnet sted efter aftale med tilsynsmyndigheden, således at der i tidsrummet indtil afhentningen ikke opstår uhygiejniske forhold herunder adgang for omstrefjende dyr.
- Rester af lægemidler og kanyler fra dyrehold betragtes som "særligt affald" og skal bortskaffes efter de til enhver tid gældende regler om bortskaffelse af affald. Medicin (lægemidler) må ikke opbevares sammen med levnedsmidler eller foderstoffer.
- Medicinrester og rester af sprøjtemidler samt emballage skal bortskaffes efter de til enhver tid gældende regler om bortskaffelse af affald, herunder reglerne om olie- og kemikalieaffald.

4.8 Råvarer og hjælpestoffer

- Opbevaring af diesel / fyringsolie i overjordiske tanke skal til enhver tid ske i en typegodkendt beholder, som står overdækket på fast og tæt bund, således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

4.9 Driftsforstyrrelser eller uheld

- Der skal 3 uger efter miljøgodkendelsen er trådt i kraft udarbejdes en beredskabsplan, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for husdyrbrugets omgivne miljø. Beredskabsplanen skal senest foreligge, når det projekterede byggeri tages i brug og skal være kendt af husdyrbrugets personale. Beredskabsplanen kan med fordel udarbejdes med udgangspunkt i den skabelon for en beredskabsplan, der findes som bilag 4 til Skov- og Naturstyrelsens vejledning til kommunerne om tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

6.1 Ammoniak og natur.

- Ansøger har selv valgt at tage mark OS ud af projektet. Det er således en forudsætning for projektet at mark OS ikke benyttes som udspretningsareal.

6.3 Fluer og Skadedyr.

- Der skal mindst en gang om året foretages hovedrengøring af stalde og staldinventar med henblik på at højne den generelle staldhygiejne. Ved rengøring er det vigtigt, at der sker en iblødsætning inden rengøring med f.eks. højtryksrensere.
- Såfremt der efter Silkeborg Kommunes vurdering opstår væsentlige gener for omgivelserne fra opformering af fluer eller skadedyr på husdyrbruget, kan Silkeborg Kommune meddele påbud om, at der skal udarbejdes og gennemføres et projekt med foranstaltninger, som minimerer generne.

6.4 Transport.

- Ved transport af gylle på offentlige veje skal gylle vognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, således at spild ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal dette straks opsamles.
- Transport af flydende husdyrgødning skal ske uden om Kjellerup By. Der skal indsendes en revideret plan for transport af husdyrgødning inden den 1. februar 2010

7.2 Påvirkning af søer og vandløb.

Den nordlige del af mark OS er taget ud som udbringningsareal og må derfor ikke anvendes til udspreddning af husdyrgødning.

7.3 Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav

- Ansøger har selv valgt at tage mark OS (Nordlig del på 5,09 ha) ud af projektet. Det er således en forudsætning for projektet at mark OS ikke benyttes som udspreddningsareal.
- Alle arealer tilknyttet CVR nr. 16760498 skal drives med et maksimalt fosforoverskud på 1,8 kg P/år/ha.

1.5 OFFENTLIGHED

Partshøring, Nabohøring

Udkastet til miljøgodkendelse blev den 18. november udsendt i høring hos naboer og skønnede parter i sagen, ansøger selv og organisationer og private, der har anmodet herom med frist for afgivelse af bemærkninger på 3 uger frem til den 10. december 2009.

Der indkom ingen bemærkninger til udkastet af miljøgodkendelsen for Vattrupvej 7 i den 3 ugers høringsperiode.

Offentliggørelse

Godkendelsen bekendtgøres ved annoncering på kommunens hjemmeside og i Ekstraposten mandag den 28. december 2009.

Følgende er samtidig underrettet om godkendelse:

Ansøger
Peter Jensen,
Vattrupvej 7,
8620 Kjellerup.

Miljøkonsulent
Jens Elvstrøm,
Udkærsvej 15,
8200 Århus N.
E-mail: jne@landscentret.dk

1.6 KLAGEVEJLEDNING

Der kan efter kapitel 7 i *Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug* klages over kommunens afgørelse. Klagefristen udløber 4 uger efter offentliggørelsen.

Klageberettigede omfatter ansøger, Miljøministeren, Sundhedsstyrelsen samt enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Der kan desuden klages af visse organisationer, som angivet i §§ 85-87 i *Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug*.

Eventuel klage skal være skriftlig og stiles til Miljøklagenævnet, men skal indsendes til Silkeborg Kommune, Søvej 1, 8600 Silkeborg, som sender den videre med sagens øvrige oplysninger. Klagen skal være kommunen i hænde senest den 28. januar 2010. Såfremt godkendelsen bliver påklaget, vil det straks blive meddelt ansøger.

En klage over godkendelsen har ikke opsættende virkning, med mindre Miljøklagenævnet bestemmer andet. Det betyder, at godkendelsen kan tages i brug fra godkendelsens dato, men det sker på eget ansvar, da klageinstansen eventuelt kan ændre eller ophæve godkendelsen.

Ifølge § 90 i *Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug* kan afgørelsen desuden prøves ved domstolene. Et eventuelt sagsanlæg skal anlægges inden 6 måneder efter, at afgørelsen er offentliggjort.

Med venlig hilsen

Morten Horsfeldt Jespersen
Afdelingsleder

Mette Rasmussen
Biolog

Kopi af udkast til afgørelse inkl. bilag er sendt til:

Ansøger:

Peter Jensen, Vattrupvej 7, 8620 Kjellerup.

Konsulent:

Miljøkonsulent Jens Elvstrøm, Dansklandbrugsrådgivning, Udkærvej 15, 8200 Århus N.
E-mail: jne@landscentret.dk

Øvrige parter:

Ingen

Orientering om udarbejdelse af udkast til afgørelse er sendt til:

Bortforpagtere af arealer:

Ingen

Modtagere af husdyrgødning

Niels Brink, Haurbakvej 19, 8620 Kjellerup.
Ole Sørensen, Palstrupvej 15, 8840 Rødkærsbro.
Birger Madsen, Vattrupvej 9, 8620 Kjellerup.
Villy Nørgaard Jensen, Lillemøllevej 15, 8620 Kjellerup

Ejere af nabobeboelse indenfor 610 m.

Nina Christensen, Vattrupvej 3, 8629 Kjellerup.
Vivi Ellegaard, Vattrupvej 5, 8620 Kjellerup.
Erik Nødgaard, Vattrupvej 6, 8620 Kjellerup.
Birger Falke Madsen, Vattrupvej 9, 8620 Kjellerup.
Karsten Teglgård, Vattrupvej 10, 8620 Kjellerup.
Kristina Holm Jensen, Vattrupvej 11, 8620 Kjellerup.
Mef net A/S, Bøgildgaardvej 1, 8620 Kjellerup.
Thøger Gustavsson, Bøgildgaardvej 2, 8620 Kjellerup
Jan Hull Jensen, Bøgildgaardvej 3, 8620 Kjellerup.
Silkeborg Kommune, Bøgildgaardvej 5, 8620 Kjellerup.

Kopi af endelig afgørelse med bilag er sendt til:

Ansøger:

Peter Jensen,
Vattrupvej 7,
8620 Kjellerup.

Konsulent:

Miljøkonsulent Jens Elvstrøm,
Dansklandbrugsrådgivning,
Udkærvej 15, 8200 Århus N.
E-mail: jne@landscentret.dk

Kopi af afgørelse sendt til:

Ansøgers konsulent	
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 Kbh. Ø - via e-mail:	dn@dn.dk
Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4 7182 Bredsten4, Vingsted, 7182 Bredsten – via e-mail	jkt@sportsfiskerforbundet.dk
Det økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N – via e-mail	info@ecocouncil.dk
Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 Kbh. V - via e-mail:	natur@dof.dk
Miljøcenter Århus, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg – via e-mail	post@aar.mim.dk
Sundhedsstyrelsen, Embedslægerne Midtjylland, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg – via e-mail	midt@sst.dk
Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia - via e-mail	mail@dkfisk.dk
Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Formand: Niels Barslund – via e-mail	nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1 sal, 1651 Kbh. V - via e-mail:	ae@aeraadet.dk
Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, Postbox 2188, 1017 Kbh. K - via e-mail	fbr@fbr.dk

2 GENERELLE FORHOLD

2.1 BESKRIVELSE AF HUSDYRBRUGET

Miljøgodkendelsen gælder for og omfatter landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen Vattrupvej 7, 8620 Kjellerup. Til ejendommen er knyttet husdyrproduktionen med CHR nr. 93 348. Ejendommen har CVR nr. 16 76 04 98.

Ansøger Peter Jensen, Vattrupvej 7, 8620 Kjellerup, ønsker at omlægge den nuværende besætning på 300 søer, 7000 smågrise og 2700 slagtesvin til 12.650 smågrise fra 7-30 kg og 3.850 slagtesvin fra 30-104 kg. Den nuværende produktion svarer til 184,75 DE efter omlægningen vil der være 183, 21 DE. Det er en omlægning og nedgang på 1,54 DE. (præcisering af husdyrholdets størrelse og afvigelser fremgår af afsnit 4.1.1)

Omlægningen af produktionen gennemføres i eksisterende bygninger. Der opstilles nye sti-sektioner. Gulvsystemet forbliver uændret. Delvis spaltegulv og fuldspaltegulv.

Der er 6 naboer beliggende i umiddelbar nærhed, heraf nærmeste enkelt bolig beliggende ca. 200 m nord for staldanlægget. Nærmeste by, Kjellerup, er beliggende ca. 700 m øst for ejendommen.

Udbringningsarealerne ligger i oplandet til Randers fjord samt delvist i nitratfølsomt indvindingsopland.

VILKÅR

Der stilles følgende vilkår:

- Ejendommen tillades drevet med maksimalt 12.650 stk. smågrise fra 7,2 – 30kg og 4.000stk. slagtesvin fra 30 – 102kg. Det svarer til et maksimalt dyrehold på 183,21DE.

2.2 MEDDELELSESPLIGT – ANLÆG, AREALER, EJERFORHOLD

Inden etablering eller ændring af anlæg som fx stalde, afløb og anlæg til gødnings- opbevaring skal der indgives anmeldelse til kommunen. Der skal ligeledes indgives anmeldelse, inden der foretages ændringer i dyrehold, drift eller udbringningsarealer.

Kommunen tager herefter stilling til, om ændringen udløser krav om tillæg til miljøgodkendelsen. Udskiftning af arealer inden for samme kategori (ejede/forpagtede og tredjemands arealer) kan ske uden en ny godkendelse, såfremt kommunen vurderer, at de nye arealer ikke er mere sårbare, jf. § 15 i ovennævnte bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

2.3 GYLDIGHED

Godkendelsen skal være udnyttet inden to år fra dato for meddelelse af miljøgodkendelse jf. § 33 stk. 1 i husdyrloven. Med udnyttet menes, at ansøgt byggeri er opført og taget i brug, og at der er indsat et dyrehold svarende til ansøgt produktion. Der er ikke i godkendelsen givet mulighed for forlængelse af projektet i faser udover de 2 år.

Hvis miljøgodkendelsen ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder ifølge § 33 stk. 2 den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste 3 år.

2.4 RETSBESKYTTELSE

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Dato for retsbeskyttelsens udløb er 28. december 2017. Kommunen kan i særlige tilfælde meddele forbud eller påbud for godkendelser efter § 11, før der er forløbet 8 år, jf. § 40, stk. 2 i husdyrloven.

Virksomhedens miljøgodkendelse skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år, tages op til revurdering, jf. § 17 i godkendelsesbekendtgørelsen. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år.

2.5 REVURDERING AF MILJØGODKENDELSEN

Virksomhedens miljøgodkendelse skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år. Det er planlagt at foretage den første revurdering i år 2017.

3 HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD.

3.1 BYGGE- OG BESKYTTELSESLINIER, FREDNINGER MV.

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

De eksisterende bygninger på Vattrupvej 7, 8620 Kjellerup er placeret længere væk end 700 meter fra samlet bebyggelse og byzone.

Afstanden fra det nærmeste staldhjørne til nærmeste nabobeboelse er ca. 196 m.

Husdyrbruget er placeret i landzone, med ca. 220 meter fra centrum af staldbygningerne til nærmeste beboelse, der ligger nord for staldbygningerne. Det er også nærmeste nabo uden landbrugspligt.

Nærmeste område, som er udlagt til boligområde (samlet bebyggelse) er Duelund der er beliggende ca. 2200 meter nord for ejendommens anlæg. Der er 800 meter til nærmeste byzone, Kjellerup.

Jf. § 20 i *Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug* skal kommunen sikre sig, at risikoen for forurening eller væsentlige gener for omgivelserne begrænses, hvis et anlæg ligger mindre end 300 m fra:

- en beboelsesbygning på en ejendom uden landbrugspligt, der ligger i en samlet bebyggelse i landzone, og som har en anden ejer end driftsherren
- et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde
- et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.

Derudover gælder en række generelle afstandskrav - se tabel: 3.1.1

Tabel 3.1.1: Generelle afstandskrav - jf. §§ 6 og 8 i *Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug* - samt aktuelle afstande fra husdyrproduktionsanlægget på Vattrupvej 7, 8620 Kjellerup.

	Generelle afstandskrav meter	Aktuel afstand meter
Ikke-almene vandforsyningsanlæg	25	> 150
Almene vandforsyningsanlæg	50	> 1000
Vandløb (herunder dræn) og søer	15	> 15
Offentlig vej og privat fællesvej	15	120
Levnedsmiddelvirksomhed	25	> 25
Beboelse på samme ejendom	15	30
Naboskel	30	> 100
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde	50	1286
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål,	50	1077

blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.		
Nabobeboelse	50	200

Det fremgår af tabellen, at de generelle afstandskrav er overholdt.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kommunen vurderer, at de generelle afstandskrav til vandforsyning, vej og naboskel m.v. i henhold til § 8 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er overholdt.

Der er således ikke behov for dispensationer.

Silkeborg Kommune vurderer, at der i øvrigt ikke vil forekomme væsentlige gener som følge af udvidelsen, da de generelle afstandskrav er overholdt. Med hensyn til vurdering af geneafstande i forhold til lugt henvises til afsnit 6.2.

VILKÅR

Der stilles ingen vilkår

3.2 PLACERING I LANDSKABET

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Da der ikke sker nogen ydre bygningsmæssige ændringer er der ikke foretaget nogen vurderinger i forhold til de landskabelige forhold.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kommunen har ingen bemærkninger.

VILKÅR

Der stilles ingen vilkår

4 HUSDYRHOLD, STALDANLÆG OG DRIFT

4.1 HUSDYRHOLD OG STALDINDRETNING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Produktionen sker med indkøbte smågrise på 7 kg. Der indkøbes smågrise hver 14 dag. Der produceres årligt 12 650 stk. 7-30 kg. Af dem opfedes 4000 stk. på ejendommen. Der afsættes 8650 stk. 30 kg grise til anden ejendom på bedriften.

Stald 1.1.1 og 1.1.5 er indrettet til slagtesvin med fuldspalter i alt 1112 stipladser.

Stald 1.1.2; 1.1.3 og 1.1.4 er indrettet til Smågrise fra 7,2 kg i Toklimastald med delvis spaltegulv, i alt 2380 stipladser. Se bilag 1. Dyretyper, staldd typer, aldersklasser samt antal er angivet for ansøgt drift og nudrift i henholdsvis tabel 4.1.1 og 4.1.2.

Der er 400 m³ gyllekanaler under staldene.

BAT: se bat bilag 12.

Fuldspaltegulvet er med vakuumsystem (træk og slip), hvilket er BAT efter BREF notatet.

Fleksibilitet: I produktionen kan der ved sygdomsudbrud ske en forøget dødelighed, og dermed en lavere belægning.

Se bilag 1 for skematisk oversigt af staldene.

Tabel 4.1.1 Oversigt over dyrehold og staldd type for ansøgt drift.

Dyrehold og staldd type for ansøgt drift	Staldafsnit nr.	Vægt-/aldersgrænser	Antal årsdyr	Stipladser	DE
Slagtesvin, Fuldspaltegulv	1.1.1	30-100	2700	750	74
Smågrise fra 7,2 kg, Toklimastald, delvis spaltegulv	1.1.2	7- 30	2550	510	15
Smågrise fra 7,2 kg, Toklimastald, delvis spaltegulv	1.1.3	7- 30	3100	620	18
Smågrise fra 7,2 kg, Toklimastald, delvis spaltegulv	1.1.4	7- 30	7000	1250	40
Slagtesvin, Delvis spaltegulv, 50-75% fast gulv	1.1.5	30-100	800	222	22
Slagtesvin, Fuldspaltegulv	1.1.5	30-100	500	140	14
Dyreenheder i alt					183

Tabel 4.1.2 Oversigt over dyrehold og staldtype for nudrift.

Dyrehold og staldtype for nudrift	Staldafsnit nr.	Vægt-/aldersgrænser	Antal årsdyr	Stipladser	DE
Slagtesvin, Fuldspaltegulv	1.1.1	30-100	2700	750	74,44
Smågrise fra 7,2 kg, Toklimastald, delvis spaltegulv	1.1.4	7- 30	7000	1250	40,35
Årsso, løbe og drætighedsstald, individuel opstaldning, delvis spaltegulv.	1.1.2		300	241	48,84
Årsso, farestald, kassestier, fuldspaltegulv	1.1.3		300	59	20,93
Dyreenheder i alt					184,56

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

For et svinebrug kan der være en vis variation i antallet af dyr. Antallet af DE for den samlede bedrift forventes da at ligge et sted mellem 180 DE og op til det maksimale tilladte dyrehold på 183,21 DE. Miljøvurderingen er foretaget ud fra en besætning på 183,21 DE, dette er derfor det maksimalt tilladte dyrehold..

Kommunen vurderer derfor, at den tilladte fleksibilitet ikke vil give problemer i forhold til lovens krav.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

Husdyrhold og staldindretning

- Husdyrbruget skal på Silkeborg Kommunes forlangende fremvise dokumentation for størrelsen af den årlige husdyrproduktion.
- Udskiftning af udbringningsarealerne indenfor samme kategori(ejede/forpagtede og tredjemand's arealer) kan ske uden ny godkendelse, såfremt kommunen vurderer, at de nye arealer ikke er mere sårbare jf. godkendelsesbekendtgørelsen § 15.
- Den driftsansvarlige skal underrette kommunen om eventuelle ændringer i ejerforhold eller i, hvem der er ansvarlig for husdyrbrugets drift. Det gælder også indstilling af driften for en længere periode, men mindre end 3 år.
- Der skal til stadighed tilstræbes en god stald hygiejne bl.a. skal sti-arealer og båse holdes tørre og stalde og fodrings anlæg holdes rene.

- Omrøring af gylle i gyllebeholdere og gyllekanaler samt evt. udpumpning af flydelaget i gyllekanalerne til gyllebeholder skal ske med hensynstagen til naboer.

Information af ansatte mv.

- Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af miljøgodkendelsen på ejendommen. Relevante vilkår, som vedrører husdyrbrugets drift, skal være kendt af den driftsansvarlige og den eller de personer, der arbejder med den pågældende del af driften.
- Den driftsansvarlige bør løbende sikre sig, at medarbejdere er bekendt med gældende regler - herunder beredskabsplanen - og overholder dem i praksis.

4.2 VENTILATION

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ansøgers oplysninger

Der sker ingen ombygning af ventilationssystemet i forbindelse med produktionsomlægningen.

I stald 1.1.2; 1.1.3 og 1.1.4 er der lige tryks ventilation med afkast i kip i ca. 5,5m højde.

I stald 1.1.1 og 1.1.5 er der undertryks ventilation med afkast i kip i ca. 5,5m højde.

Drifts timer pr år er 8760 timer.

Ventilationsanlægget er fuldautomatisk reguleret.

BAT: se bat bilag 12.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Den mekaniske ventilation giver et vist energiforbrug. Ansøger er opmærksom på mulighederne for begrænsning af dette energiforbrug. Ved at sørge for renholdelse af vinderne på ventilatoren og ventilations skakten mindskes modstanden i denne og hermed holdes energi niveauet til driften af ventilationen på et rimeligt niveau.

Da afstande til naboerne er relativ stor, vurderes det, at ventilationsanlægget ikke vil give anledning til gener for de omkringboende.

Se afsnit 8 om anvendelse af bedst tilgængelig teknik – BAT er der en vurdering af om ventilationsanlægget er bedst tilgængelig teknik.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

For at sikre vedligeholdelse og renholdelse af ventilationsanlægget er der stillet følgende vilkår:

- Ventilationsanlæg skal renholdes, vedligeholdes og justeres efter behov én gang årligt. Dokumentation herfor skal kunne fremvises ved tilsyn.

4.3 FODRING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der ændres ikke fodringssystemet i forbindelse med produktionsomlægningen.

Der anvendes tørfoder tilsat fytase og fasefodring.

Der anvendes normtal for: Tilvækst, Råprotein/FE og foderforbrug.

Der anvendes foder med maksimalt 4,2 g fosfor/FE.

Fytase:

Der anvendes hjemmeblandet foder med fytase, som øger dyrenes udnyttelse af fosfor i foderet. Fosfor er et livsnødvendigt næringsstof for svin. For at minimere fosforudskillelsen fra svin tilsættes enzymet fytase for at fytat bundet fosfor bliver tilgængeligt for svinene og hermed reduceres udledningen af fosfor via gødning til miljøet.

For at reducere fosforoverskuddet på udbringningsarealerne har, ansøger optimeret foderet.

Ansøger har genberegnet foderoptimeringerne for de anvendte fodermidler på ejendommene og har med henblik på maksimal fosforreduktion måttet forudsætte 520 FYT (Ronozyme-P fytase) svarende til 200 % standarddosis til alle dyregrupper. Resultatet af denne beregning er følgende:

Opbevaring

Der opbevares 9000 hkg foder ved høst som opbevares i gastæt silo.

Derudover opbevares ca. 300 hkg soya og 90 t. halm.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Af EU-kommissionens referencedokument om BAT for intensivt hold af svin og fjerkræ fra juli 2003 er det under foderteknologier angivet, at fytase tilsætning og fasefodring er bedst tilgængelig teknik.

Kommunen vurderer, at virksomheden overholder kravene til brug af BAT i tilstrækkeligt omfang indenfor foder ved de beskrevne tiltag samt ved overholdelse af miljøgodkendelsens vilkår. Se afsnit 8 for anvendelse af bedst tilgængelig teknik.

For yderligere oplysninger henvises der til vurdering af foder i afsnit 8 om anvendelse af bedste tilgængelig teknik – BAT.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

For at reducere miljøpåvirkninger fra fodringen er der stillet følgende vilkår:

- Ved anvendelse af Fytase skal fosfor reduceres til følgende:
Slagtesvin: 4,2 g P/FE.
- Der skal anvendes fasefodring som beskrevet i BAT-redegørelsen

4.4 ENSILAGE

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der produceres ikke ensilage.

4.5 ENERGI- OG VANDFORBRUG

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der bruges i nudrift ca. 4000 m³ vand i alt, ca. 850 m³ heraf går til vask af stalde og maskiner. I ansøgt drift forventes ca. samme forbrug.

Der bruges ca. 145.000 kWh/år og ca. 25.000 l dieselolie i nudrift. Forbrug i ansøgt drift forventes at være ca. den samme.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

ELFORBRUG

Elektricitet anvendes til ventilationsanlæg, staldvarme, gyllepumpning samt belysning. Bedriftens årlige elforbrug forventes at være det samme i ansøgt drift.

Ifølge normtal fra EnergiMidt må elforbruget helst ikke overstige følgende:

- 13 kWh pr. producerede slagtesvin
- 1,5 - 2 kWh pr. produceret smågris

Tabel 4.5.1 Elforbrug i ansøgt drift

Dyretype	Normtal kWh/stk.	Antal	Energiforbrug kWh
Smågrise	2	12.650	25.300
Slagtesvin	13	4.000	52.000
I alt			77.3000

Det vurderes derfor, at der ikke er mulighed for at reducere elforbruget på ejendommen væsentligt. Energiforbruget bør løbende følges, og forbruget bør af flere årsager til stadighed søges minimeret. Det vil være i ejers egen interesse at minimere driftsomkostningerne med hensyn til forbrug af energi, hvorfor Silkeborg Kommune antager, at der ikke vil blive forbrugt mere energi end nødvendigt.

Det kan anbefales at lade en energikonsulent gennemgå virksomheden. Energikonsulenten udarbejder en rapport over hvilke foranstaltninger der kan gennemføres for at spare energi og beregner tilbagebetalingstiden på hver enkelt investering.

VANDFORBRUG

Der bruges i nudrift ca. 4000 m³ vand. Heraf ca. 850 m³ til vask af stalde og maskiner. I ansøgt drift forventes ca. samme forbrug.

Ejendommen er tilsluttet Kjellerup vandværk.

Til aktiviteter, hvor der bruges vand, er det BAT at reducere vandforbruget ved at udføre alt det følgende:

- Rengøring af stald og udstyr med højtryksrensere efter hver produktionscyklus. Til svineopstaldning løber spulevand typisk ned i gyllesystemet, og det er derfor vigtigt at finde en balance mellem rengøring og brug af så lidt vand som muligt.
- Udførelse af regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget for at undgå spild.
- Registrering af vandbrug gennem måling af forbrug, og
- Detektering og reparation af lækager.

Normtal fra Landbrugets vejledning om erhvervsmæssigt dyrehold mv. angiver at der bruges 0,559 m³ pr produceret slagtesvin. Tallet omfatter drikkevand, spil og vaskevand. 0,559 m³ x 4600 slagtesvin = 2571,4 m³. Det estimerede forbrug er højere end normen.

Kommunen vurderer, at vandforbruget bør kunne reduceres til under 3.000 m³.

Med de nuværende og planlagte tiltag til registrering og minimering af vandforbruget sikres, at forbruget minimeres mest muligt, se vilkår om, at Bedriften skal tilknyttes Energistyring ”Erhverv” med automatisk fjernaflæsning af el. I samme system skal forbrug af vand, varme samt foder registreres månedligt og gemmes i 5 år.

Vandforbruget skal kunne sammenlignes med de tidligere års forbrug for at se om forbruget har været stigende. Registreringerne skal kunne fremvises ved tilsyn på ejendommen.

For yderligere oplysninger henvises der til vurdering af forbrug af vand og energi i afsnit 6 om anvendelse af bedst tilgængelig teknik – BAT.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol

Vilkår til Energi:

For til stadighed at fokusere på energiforbruget er der stillet følgende vilkår:

- Energiforbruget skal registreres hver 3 måned, og der skal iværksættes foranstaltninger med henblik på minimering af energiforbruget. Registreringerne skal kunne fremvises ved tilsyn på ejendommen
- Der skal på bedriften foretages et energieftersyn af et energiselskab eller energikonsulent mindst hvert 4. år, hvor de energiforbrugende processer i virksomheden gennemgås. Der skal udarbejdes en rapport som indeholder resultater og evt. konkrete energispareforslag. Rapporten skal indsendes som kopi til tilsynsmyndigheden

Vilkår til vand forbrug:

Kommunen vurderer, at virksomheden overholder kravene til brug af BAT i tilstrækkeligt omfang indenfor forbrug af energi ved de beskrevne tiltag samt ved overholdelse af miljøgodkendelsens vilkår.

For at kunne minimere vandforbruget er det nødvendigt at vide hvor vandet bruges og om der er variationer i vandforbruget hen over året.

- Vandforbruget skal registreres mindst 1 gang om måneden og vandforbruget skal indføres i et skema, således at forbruget kan sammenlignes med tidligere års forbrug.
- Bide ventiler i stalden skal skiftes ud med drikkeventiler placeret over fodertruget så vandspild opsamles heri og kan benyttes som drikkevand.
- Vandforbruget skal vurderes ved næste tilsyn.

4.6 SPILDEVAND HERUNDER REGNVAND

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der bruges ca. 900 m³/år fra rengøring af stalde + lidt fra vask af maskiner m.m.

850 m³ fra rengøringen af staldene ledes til gyllebeholderne.

Sanitært spildevand ledes til septiktank og nedsivning.

Tagvand ledes til dræn se bilag 9.

Marksprøjten fyldes i maskinhus fra buffertank og rengøres i marken. Der er opsugende materiale til rådighed ved evt. spild.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Rengøringsvand fra rengøring i stalde, ledes til gyllesystem. Dette er i henhold til gældende lovgivning.

Spildevandsmængden forventes, at være indregnet i normtallene for gødningsmængder. Lige som der er indregnet standardmængder af regnvand til gyllebeholder.

Kommunen vurderer at afledning af overfladevand (tagvand o.l.) sker i henhold til miljøbeskyttelseslovens bestemmelser. Denne vurdering sker ud fra forudsætning at der ikke foretages nogen bygningsmæssige ændringer i forbindelse med omlægning af dyreholdet.

Kommunen vurderer at spildevand, der er omfattet af husdyrgødningsbekendtgørelsen håndteres i overensstemmelse med denne bekendtgørelses regler.

Ifølge kommunens beregninger er der en samlet opbevaringskapacitet til husdyrgødning på 12 måneder.

Kommunen vurderer, at kapaciteten i gyllebeholderen er tilstrækkelig til at rumme de givne mængder spildevand, herunder regnvand, i ansøgt drift, for yderligere oplysninger henvises til afsnit 5 om gødningsproduktion.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående vurderes det, at der ikke er behov for at stille vilkår til spildevands- og regnvandsforholdende på ejendommen.

4.7 AFFALD

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Kemikalie- og pesticidaffald opbevares i aflåst rum og leveres til kommunal modtageplads. Pesticidemballage afleveres på modtagepladsen for farligt affald, eller ifølge producentens anvisninger.

Mængde: ca. 20 Kg/år.

Olieaffald opbevares i maskinhus og leveres til genanvendelse (Firmaet: Ole Lund). Mængde ca. 50 l /år.

Oliefiltre og batterier afsættes via den kommunale modtageplads for farligt affald. Mængde ca. 15 kg /år.

Lysstofrør afleveres samme sted. Mængde ca. 10 stk./år

Brændbart affald vil blive opsamlet i en container og bortskaffes via en indsamlingsordning for erhvervsvirksomheder.

Døde dyr afhentes af DAKA, opbevares under en kadaverkappe indtil afhentning. Mængde ca. 3.000 kg/år

Klinisk risikoaffald i form af medicin glas og rester samt kanyler afleveres til apotek eller dyrlægen tager det med retur efter endt medicinering. Mængde ca. 2 kg/år

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Bedriften er omfattet af reglerne i affaldsbekendtgørelsen, derfor skal man på ejendommen føre registrering over affaldsproduktionen efter de gældende regler samt at bortskaffelsen skal ske i overensstemmelse med kommunes affaldsregulativ.

Kommunen vurderer, at der ikke vil være problemer med hensyn til affaldsbortskaffelsen fra virksomheden.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- Animalsk affald, herunder selvdøde dyr, skal opbevares i lukket kasse, container (større dyr under kadaverkappe) eller lignende og placeres på et egnet sted efter aftale med tilsynsmyndigheden, således at der i tidsrummet indtil afhentningen ikke opstår uhygiejniske forhold herunder adgang for omstrefjende dyr.
- Rester af lægemidler og kanyler fra dyrehold betragtes som "særligt affald" og skal bortskaffes efter de til enhver tid gældende regler om bortskaffelse af affald. Medicin (lægemidler) må ikke opbevares sammen med levnedsmidler eller foderstoffer.
- Medicinrester og rester af sprøjtemidler samt emballage skal bortskaffes efter de til enhver tid gældende regler om bortskaffelse af affald, herunder reglerne om olie- og kemikalieaffald.

4.8 RÅVARER OG HJÆLPESTOFFER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Pesticid og sprøjteudstyr.

Pesticider opbevares i aflåst rum. Marksprøjten fyldes i maskinhus og rengøres i marken. Sprøjten har fyldeudstyr til koncentrerede midler. Der er opsugende materiale ved eventuelt spild.

Oplag af olie og kemikalier.

Diesel forbruget i nudrift er på ca. 25.000 l. I ansøgt drift forventes forbruget at være det samme. Diesellolien opbevares i 3 olietanke. En med kapacitet på 1200 l fra 1994, 2500 l fra 2005 og en 300 l fra 2005. Alle tanke står i maskinhus på fast underlag.

Der findes desuden på ejendommen ca. 50 l øvrige kemikalier.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det vurderes, at forbruget af råvarer m.v. er fornuftigt i forhold til bedriftens størrelse og driftsform. Råvarerne opbevares forsvarligt, således at der ikke opstår uhygiejniske forhold og således af pesticider, kemikalier, medicin, samt andre giftige råvarer opbevares utilgængeligt for børn, se dog nedenstående vilkår.

VILKÅR

For at sikre, at spild og opbevaring af olie sker på en miljømæssig forsvarlig måde er der stillet følgende vilkår.

- Opbevaring af diesel / fyringsolie i overjordiske tanke skal til enhver tid ske i en typegodkendt beholder, som står overdækket på fast og tæt bund, således at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand.

4.9 DRIFTSFORSTYRELSELLER UHELD

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Sker der alvorlige uheld vil alarmcentralen straks blive kontaktet.

Ligeledes vil Kommunens Tekniske Forvaltning efterfølgende blive underrettet.

For at minimere omfanget af eventuelle uheld, er der ophængt vejledning til hvem der skal underrettes og disses telefonnumre.

Der udarbejdes en beredskabsplan for driftsuheld.

Medarbejdere, ejer og andre med fast adgang til bedriften vejledes i beredskabsplanen.

Beredskabsplanen får en fast plads med nem adgang.

Redegørelse for mulige uheld:

Ved udkørsel af gylle anvendes selv sugende udstyr. Der er ikke pumpe på gyllebeholderne. Påfyldning af gylle sker på grusvej ved beholderne.

Ventilationssystemet er tilsluttet alarm.

Der er opsugende materiale til rådighed hvor der håndteres kemikalier og olie.

Minimering af risiko for uheld:

Anlæg og tekniske installationer renses, vedligeholdes og udskiftes i en sådan grad at det er sikret for korrekt brug og effekt.

For at minimere risikoen for uheld, udføres opgaver der kan give anledning hertil under opsyn.

Der er nødstrømsanlæg.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det kan ikke undgås, at der sker uheld på et stort landbrug med mange medarbejdere. Det er derfor vigtigt, at der udarbejdes en beredskabs-plan.

Såfremt nedenstående vilkår og gældende lovgivning overholdes – arbejdstilsynets regler - vurderes det, at ejendommen sikres i et rimeligt omfang mod driftsforstyrrelser og uheld

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- Der skal 3 uger efter miljøgodkendelsen er trådt i kraft udarbejdes en beredskabsplan, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for husdyrbrugets omgivne miljø. Beredskabsplanen skal senest foreligge, når det projekterede byggeri tages i brug og skal være kendt af husdyrbrugets personale. Beredskabsplanen kan med fordel udarbejdes med udgangspunkt i den skabelon for en beredskabsplan, der findes som bilag 4 til Skov- og Naturstyrelsens vejledning til kommunerne om tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug:

5 GØDNINGSPRODUKTION OG -HÅNTERING

5.1 GØDNINGSTYPER OG MÆNGDER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

I nedenstående tabel 5.1.1 gives en oversigt over indholdet af svinegylle. Der produceres og afsættes i den ansøgte produktion.

Tabel 5.1.1: oversigt over de forskellige typer husdyrgødning m.v. der produceres, modtages og afsættes i den ansøgte produktion.

Gødningstype	Kg kvælstof	Kg fosfor	Udnyttelses %	DE
Svinegylle	17589,09	3528,49	75	183,21
Svinegylle, anden ejendom på bedriften.	24537	4053,0	75	222,10
Afsat Svinegylle	-11412,2	-2053,8	75	-109,8
I alt til rådighed	30713,89	5527,69		295,5

Den modtagne svinegylle stammer fra Kjellerupvej 33.

Bidrag af fosfor fra ejendommen Kjellerupvej 33. Viborg set i forhold til normalt kan ses i tabel 5.1.2.

Tabel 5.1.2 Mængden af fosfor der bidrages med fra ejendommen.

	Kg P totalt	Kg P/DE	DE
Med 2009 P norm	4341,9	19,5	222,03
4,2 g P/FE	4052,9	18,25	222,03

Der anvendes sammen foder korrektion på slagtesvineproduktionen, Kjellerupvej 33 som på Vattrupvej 7. 4,2 g P/ FE

De angivne værdier for P indhold er angivet i Ansøgningskemaet under ”andre anlæg på sammen bedrift”.

5.2 FLYDENDE HUSDYRGØDNING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der produceres i alt 3700 m³/år, Se kapacitetserklæring bilag 11.

Opbevarings kapacitet er 4110 m³ se tabel 5.2.1. Der er således opbevaring til 13,3 månedsproduktion. Gyllebeholderne er placeret i tilknytning til resten af staldanlægget, se figur 5.2.2.

Tabel 5.2.1: Oversigt over flydende husdyrgødning til opbevaring

Opbevarings anlæg	Beholder nr.	Byggeår	Kapacitet (m³)	Overdækning	Pumpe System fra beholder til gyllevogn
gyllebeholder 1	1	1985	1730	Flydelag	Suge-kran på gyllevogn
gyllebeholder 2	2	1997	1980	Flydelag	Suge-kran på gyllevogn
Gyllekanaler under stalde	3		400		
I alt			4110		

Figur 5.2.2: Placering af gylletanke på Vattrupvej 7, 8620 Kjellerup,

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Opbevaringskapacitet:

Ifølge lovgivningen skal husdyrbrug, der oplagrer husdyrgødning, have opbevaringsanlæg for husdyrgødning med en kapacitet, der er tilstrækkelig til, at udbringningen kan ske i overensstemmelse med gældende regler herfor. Udnyttelsen af husdyrgødningens næringsstofindhold skal opfylde kravene i bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække.

Den tilstrækkelige opbevaringskapacitet vil normalt svare til mindst 9 måneders tilførsel og med en samlet opbevaringskapacitet på 13 måneder vurderes det, at der er tilstrækkelig opbevaringskapacitet.

Gyllebeholdernes placering:

Gyllebeholderen er placeret umiddelbart syd for ejendommen i tilknytning til det eksisterende byggeri. Afstanden til nærmeste nabo er ca. 170 m.

Det vurderes, at der ikke er behov for at stille ekstra vilkår, vedrørende overdækning, tidspunkt for omrøring og udkørsel ud fra tankens placering.

Sikring mod uheld:

Der er ingen dræn, grøfter eller vandløb, samt boringer nærmere end 25 m fra gyllebeholderen. Der er ingen terrænhældning omkring beholderen, se afløbsplan for ejendommen, bilag 9.

Det vurderes, at der ikke er behov for at stille vilkår der forebygger skader ved uheld eksempelvis jordvold.

Påfyldningsplads

Der er ingen påfyldningsplads ved gyllebeholderne. Der suges direkte i beholderen. Der er nød overløb på gyllevognen, således at når gyllevognen er ved at være fuld, vil skum og overskydende gylle løbe tilbage i tanken. Der kan derfor ikke ske overløb ved påfyldning.

Der vurderes derfor at der ikke er behov for at stille vilkår til sikring af unødigt spild på jorden.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående vurderes det, at der ikke er behov for supplerende vilkår.

5.3 GYLLEFORSURING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Anvendes ikke da der omlægges i eksisterende byggeri der udvides ikke.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Se afsnit 8 for mere udførlig forklaring af fravalg.

5.4 GYLLESEPARERING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Anvendes ikke da der omlægges i eksisterende byggeri der udvides ikke.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Se afsnit 8 for mere udførlig forklaring af fravalg.

5.5 GYLLEKØLING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der er ikke etableret gyllekøling, da produktionsomlægning, kun har betydet delvis opsætning af nyt inventar. Der er således ikke ændret på gulvsystemet. Etablering af gyllekøling er en uforholdsmæssig stor investering.

Der er halmfyr på ejendommen, der dækker varmebehovet.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Se afsnit 8 for mere udførlig forklaring af fravalg.

5.6 FASTGØDNING INKL. DYBSTRØELSE

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der produceres ikke fast gødning.

5.7 ANDEN ORGANISK GØDNING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der modtages ikke anden organisk gødning, f.eks. spildevandsslam, kartoffelfrugtsaft, e.l.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det vurderes at husdyrbruget ikke kan modtage anden organisk gødning, da der er sat vilkår om fosforbalance på udspretningsarealerne og dermed sat vilkår hvor meget fosfor der må udsprede pr. ha.

6 FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGET

6.1 AMMONIAK OG NATUR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Beregninger, der er foretaget ud fra beregningsmetoderne i henhold til godkendelsesbekendtgørelsen, viser at fordampningen af ammoniak fra produktionen i nudrift er 3196 kg kvælstof pr år mens emissionen i ansøgt drift er 2809,99 kg kvælstof pr år det vil sige at emissionen reduceres med 386,41kg kvælstof pr. år i det ansøgte projekt.

Disse beregninger er fratrukket den generelle reduktion i fordampningen, som husdyrmiljøloven har fastlagt. Kravet er, at der skal ske en reduktion på 15 % for de stalde hvor indretningen ændres og for nye stalde – i forhold til et fastlagt reference-staldsystem. Ansøger har opfyldt dette krav ved fodertilpasninger og tilsætning af fytase.

Generel Ammoniakreduktion

Det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager er opfyldt.

Tabet ligger 11,00 kg N/år under kravet til reduktion.

Staldsystemer mv. ikke omfattet af det generelle ammoniakkrav: 0,00 kg N/år.

Staldsystemer mv. omfattet af det generelle ammoniakkrav, men eksisterende, uændret produktion: 1680,44 kg N/år.

Husdyrproduktion omfattet af det generelle ammoniakkrav: 770,59 kg N/år.

Ammoniaktab fra lagre af flydende husdyrgødning: 358,96 kg N/år.

Alle staldafsnit og opbevaringslagre ligger længere væk end 1000 meter fra det nærmeste naturområde. Det er derfor ikke nødvendigt at foretage beregning på den højeste emission.

Højeste merdeposition i naturområdet: 0,00

Natura 2000- områder

Det nærmeste Natura 2000-område, som er Nippgård Sø, ligger i en afstand af 3770 m fra anlægget. I en afstand på ca. 3812 m nordøst for anlægget er der et areal beskyttet efter § 7 i husdyrmiljøloven, et overdrev. Se bilag 3,4 og 5.

Beskyttede naturtyper

Nærmeste § 3 naturområde er en mose der ligger ca. 220m syd for ejendommen. Se bilag 3 og 4.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Der gælder for ændringer og udvidelser som er indsendt i 2007 at ammoniakfordampningen skal reducere med 15 % i forhold til et reference tal for ammoniakfordampning fra stald og lager jf. Lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug.

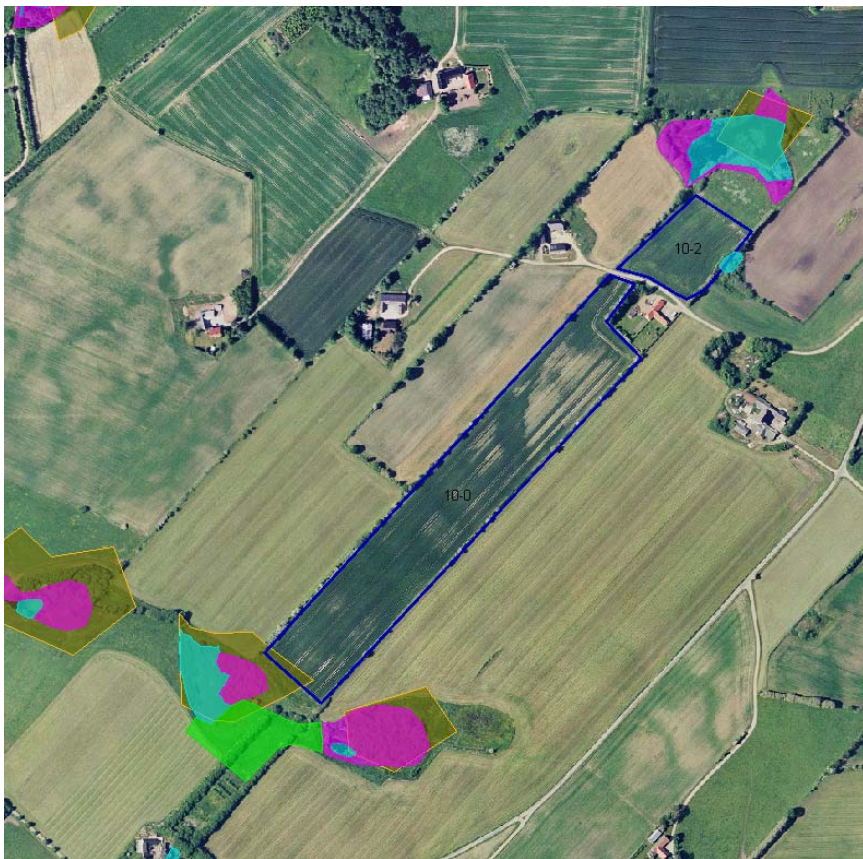
Fra stald og lager og ved gødningsudbringning sker der et luftbåret tab af kvælstof i form af fordampning af ammoniak. En del af den fordampede ammoniak falder ned i kort afstand fra kilden, hvilket kan forringe kvaliteten af skove og naturområder. Efter kommunens opfattelse er det relevant at gennemføre en vurdering af, om der optræder naturtyper, skove mv. inden for en radius af ca. 1 km fra anlægget, som kan forventes at blive berørt af udvidelsen. For natur og skove mv. i internationale beskyttelsesområder og anden særligt højt værdisat natur kan det efter kommunens opfattelse i visse tilfælde blive relevant at gennemføre vurderingen af væsentlig risiko i en væsentligt større afstand indtil 2 km fra anlægget.

Lavbundsarealer

Mark nr. 26 er delvist lavbundsareal. Marken er drænet og har afløb til Vandet Mose (afvander til Rindsholm Å og videre gennem Nørreå til Gudenåen) (Vandet Mose naturdata nr. 771/4056). Området er ikke målsat, men må antages at blive tildelt en generel målsætning. Bilag 8 foto 1 og 2.

Mark 10-0 strækker sig ind i et lavbundsareal, hvor der findes en mosaik af enge, mose og småsøer. Denne del af marken skal tages ud som udbringnings areal se figur 7.3.1.

Figur 6.1.1 mark 10-0 med indtegning af lavbundsområder.

Mark nr. OS 2 strækker sig ind i lavbundsarealer og enge langs Tange Å. Se figur 6.1.1.

Figur 6.1.2 Kort over Mark OS med lavbundsareal og enge langs tange Å.

Særligt kvælstoffølsom natur

Der findes ingen heder i nærheden af udbringningsarealerne.

Der findes et mindre egekrat langs Tange Å mindre end 300 m fra vestenden af mark nr. 12-0, men da udvidelsen ikke medfører ændringer af landbrugsdriften på arealerne, forventes der ikke at være yderligere negative påvirkninger herfra. Egekrattet er ikke besigtiget.

Mark nr. 12-0 og 15-0 ligger ned til enge langs Tange Å (afvander til Gudenåen) men skrånede ikke stejlt ned mod engene.

Øvrig § 3 beskyttet natur

Der findes kun et vandhul som er omgivet af udbringningsarealerne, på mark 1-0 findes et vandhul (naturdata 771/716), næsten helt omgivet af høje træer, og med ret stejle brinker. I vandhullet ses dynd-padderok. Vandhullet er sandsynligvis en gammel mergelgrav el. lign. og er næppe egnet som ynglested for bilag IV arter. Se foto 4 bilag 8.

Mark nr. NB 1 grænser op til et vandhul (naturdata 771/773), der ligeledes er helt omgivet af skyggende træer, og derfor også uegnet som levested for padder. Se foto 5 bilag 8. Der findes flere mindre vandhuller og moser i nærheden af udbringningsarealerne, men i alle tilfælde er afstanden mellem vandhullet og det dyrkede areal over 10 m hvorfor det vurderes at udvidelsen ikke vil påvirke naturområderne.

På grund af den store afstand til nærmeste Natura 2000 område samt afstand i øvrigt til nærmeste naturområder omfattet af § 7 vurderer kommunen, at omlægningen af dyreholdet er af underordnet betydning for udpegningsgrundlag, naturindhold og arter i disse områder.

Kommunen vurderer i det konkrete tilfælde, at de naturarealer, som ligger i nærområdet omkring produktionsanlægget, ikke er så kvælstoffølsomme, at der helt undtagelsesvist skal stilles yderligere vilkår for at beskytte de pågældende naturområder tilstrækkeligt imod kvælstofpåvirkning fra produktionsanlægget. Desuden sker der en reduktion af ammoniakemissionen, det betyder at den omkringliggende natur vil blive påvirket mindre i ansøgt drift end i nudrift.

Den reelle ammoniakfordampning fra husdyrbrugets anlæg vil afhænge af flere forhold, men ammoniakfordampningen vil især kunne minimeres ved grundig og hyppig rengøring af de overflader, som husdyrgødningen afsættes på i staldene. Kommunen vurderer samlet set på baggrund af det oplyste:

- At husdyrbruget ved overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler og af de øvrige opstillede vilkår for miljøgodkendelsen drives således, at påvirkningen på omgivelserne med luftbåret kvælstof fra produktionsanlægget minimeres.
- Ammoniakfordampningen fra produktionsanlægget i sig selv og i kumulation med andre projekter ikke vil medføre en væsentlig virkning på miljøet.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der følgende vilkår:

- Ansøger har selv valgt at tage mark OS ud af projektet. Det er således en forudsætning for projektet at mark OS ikke benyttes som udspretningsareal.

6.2 LUGT

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Husdyrbruget er placeret i landzone, med ca. 220 meter til nærmeste beboelse, beliggende nord for staldbygningerne, denne er også nærmeste nabo uden landbrugspligt. Nærmeste område, som er udlagt til boligområde (samlet bebyggelse) er Duelund der er beliggende ca. 2200 meter nord for ejendommens anlæg. Der er 800 meter til nærmeste byzone, Kjellerup, se tabel 6.2.1 og 6.2.2.

Tabel 6.2.1: Husdyrbrugets placering i forhold til byzone, samlet bebyggelse og enkelt bolig samt de beregnede gene-afstande.

Område-type	Beregningsmodel	Ukorrigeret gene-afstand (m)	Korrigeret gene-afstand (m)	Vægtet gennemsnits-afstand (m)	Genekriterie overholdt?
Byzone	Ny	462,43 m	554,92	803,03	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Samlet Bebyggelse	Ny	331,49 m	397,79	801,65	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Enkelt bolig	Ny	142,68 m	171,68	219,67	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.

Tabel 6.2.2: Afstand fra produktions bygninger til byzone, samlet bebyggelse og enkelt bolig.

Staldafsnit	Område	Afstand til område (me-ter)	Placering 300-60 grader	Andre ejendomme med mere end 75 DE	Indgår staldafsnit i lugtbe-regning for område?
Nuværende slagtesvin-stald	Byzone	797,36 m	Nej	0 ejendomme	Nej
Nuværende slagtesvin-stald	Samlet bebyggelse	2252,05 m	Nej	0 ejendomme	Nej
Nuværende slagtesvinstald	Enkelt bolig	245,89 m	Nej	0 ejendomme	Nej
Nuværende drægtigheds-stald	Byzone	816,20 m	Nej	0 ejendomme	Nej
Nuværende drægtigheds-stald	Samlet bebyggelse	2226,98 m	Nej	0 ejendomme	Nej
Nuværende drægtigheds-stald	Enkelt bolig	224,47 m	Nej	0 ejendomme	Nej
Nuværende farrestald	Byzone	800,20 m	Nej	0 ejendomme	Nej
Nuværende farrestald	Samlet bebyggelse	2200,32 m	Nej	0 ejendomme	Nej

Nuværende farrestald	Enkelt bolig	196,21 m	Nej	0 ejendomme	Nej
Nuværende klimastald	Byzone	788,42 m	Nej	0 ejendomme	Nej
Nuværende klimastald	Samlet bebyggelse	2204,39 m	Nej	0 ejendomme	Nej
Nuværende klimastald	Enkelt bolig	198,50 m	Nej	0 ejendomme	Nej
Nuværende løbestald	Byzone	812,96 m	Nej	0 ejendomme	Nej
Nuværende løbestald	Samlet bebyggelse	2236,91 m	Nej	0 ejendomme	Nej
Nuværende løbestald	Enkelt bolig	233,28 m	Nej	0 ejendomme	Nej

KORT med anlæg og naboer. Afstandsangivelser til den nærmeste zonegrænse indenfor byzone/sommerhusområde, afstand til nærmeste beboelse indenfor samlet bebyggelse samt nærmeste nabo uden landbrugspligt. Samt en markering af mark a, b og c.

Figur 6.2.3: kort med anlæg og afstand til nærmeste nabo.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERINGER

Forhold som kan have betydning for lugtemission kan være arten, antallet og størrelsen af dyr, staldindretning, ventilationsanlæggets udformning, belægningsgrad, gødningshåndtering, fodring samt hygiejne i stalden

Lovens minimumskrav til lugtgene afstande til nærmeste enkelt bolig, samlet bebyggelse og byzone er overholdt. Kommunen vurderer derfor, at lugt fra staldene ikke vil give anledning væsentlige gener for naboerne.

I de eksisterende gyllebeholdere skal der være det lovpligtige intakte flydelag, der næsten lige så effektivt stopper for lugtafgivelse. Det er derfor kommunens vurdering, at lugt fra gyllebeholderne ikke vil være til gene for naboerne.

Når gyllen skal omrøres og bringes ud, vil der altid være lugtgener. Det er kommunens vurdering, at ansøger med nedfældning og varsling og udbringningstidspunkt tager udbredt og tilstrækkeligt hensyn til de naboer, der kunne blive mest generet af dette.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående vurderes det, at der ikke er behov for vilkår.

6.3 FLUER OG SKADEDYR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Generel bekæmpelse af skadedyr

Skadedyrsbekæmpelse sker i forhold til gældende regler fra Statens Skadedyrsbekæmpelse og udføres i samarbejde med godkendt bekæmpelsesfirma.

Fluegener

Biologisk og kemisk fluebekæmpelse foretages i øvrigt efter anvisninger fra Århus Universitets skadedyrslaboratorium.

Rottebekæmpelse

Ved observation af rotter på bedriften udøves rottebekæmpelse i samarbejde med Mortalin. Desuden følges de forbyggende foranstaltninger, som er fastlagt i Bekendtgørelse om bekæmpelse af rotter mv. (Bek. nr. 611 af 23. juni 2001).

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra skadedyr (rotter, mosegrise m.v.), som skal afhjælpes, samt gener fra fluer, som skal bekæmpes effektivt.

Silkeborg Kommune vurderer, at hvis der bliver rengjort og vedligeholdt ofte, så der ikke er nogen risiko for opformering af fluer og andre skadedyr. Det er dog vigtigt, at der opretholdes en god hygiejne, og daglig rengøring er en væsentlig parameter til bekæmpelse af fluer. Ejeren af husdyrbroget har pligt til at bekæmpe fluer.

Bemærk at retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium opdateres 1 gang årligt.

Såfremt der efter Silkeborg Kommunes vurdering opstår væsentlige gener for omgivelserne fra opformering af fluer eller skadedyr på husdyrbruget. Kan Silkeborg Kommune meddele påbud om, at der skal udarbejdes og gennemføres et projekt med foranstaltninger som minimere generne

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- Der skal mindst en gang om året foretages hovedrengøring af stalde og staldinventar med henblik på at højne den generelle staldhygiejne. Ved rengøring er det vigtigt, at der sker en iblødsætning inden rengøring med f.eks. højtryksrensere.
- Såfremt der efter Silkeborg Kommunes vurdering opstår væsentlige gener for omgivelserne fra opformering af fluer eller skadedyr på husdyrbruget, kan Silkeborg Kommune meddele påbud om, at der skal udarbejdes og gennemføres et projekt med foranstaltninger, som minimerer generne.

6.4 TRANSPORT

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Transport til og fra ejendommen foregår typisk af hovedvejen tæt på, se bilag 6.

Der leveres foder ca. 3 gange månedligt. Der flyttes smågrise ca. 28 gange fra gården her til anden ejet ejendom. Der modtages smågrise hver 14. dag. Der afhentes slagtesvin 1 gang ugentligt. Herudover køres der foder og halm til ejendommen i høst samt gylle primært i foråret. Der bliver ca. 185 læs med gylle, hvilket er lidt mindre end nu. I den nuværende drift er der årligt ca. 356 transporter til og fra ejendommen med foder, svin og gylle. Efter udvidelsen forventes et lille stigning i antallet af transporter til ca. 368 pr år.

Ekstern og intern transport på ejendommen forventes dermed ikke at give anledning til øgede støjgener for naboer i området.

Idet transporterne ikke kommer til at gå gennem et tættere bebygget område vurderes, at ændringen i antallet af transporter ikke vil give anledning til væsentlige gener. Se bilag 6 for kort over transportveje.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Transport af gylle til udbringning på markerne, vil hovedsageligt foregå ad de veje, der er indtegnet på bilag 6.

Husdyrgødning fra mark nr. 30-0, og mark nr. OS(16,24ha) transporteres igennem Kjellerup By. Der er tale om et samlet areal fra de 2 marker på 28,5 ha. Der er stillet vilkår om, at gyllen skal transporteres uden om Kjellerup By.

Silkeborg Kommune vurderer, at de øvrige anførte transport veje for gylle til markerne medfører forholdsvist få gener for områdets beboere, idet der ikke køres gennem nogen større landsby.

Silkeborg Kommune vurderer på baggrund af det oplyste, at transporterne til og fra husdyrbrugets produktionsanlæg ikke vil være til væsentlig gene for nabobeboelser og omgivelser i øvrigt, når nedenstående vilkår for miljøgodkendelsen overholdes.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- Ved transport af gylle på offentlige veje skal gylle vognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, således at spild ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal dette straks opsamles.
- Transport af flydende husdyrgødning skal ske uden om Kjellerup By.

6.5 STØJ FRA ANLÆGGET OG MASKINER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der kan forekomme støj fra:

- Kompressorer
- Højtryksrensere
- Ventilationsanlæg
- Foderanlæg
- Gyllepumpe fra stald til tanke er eldrevne og støjsvage.

De fleste støjkilder er placeret i lukkede bygninger.

Herudover vil der forekomme støj ved transport til og fra ejendommen og ved markarbejde, herunder gylleomrøring.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Silkeborg Kommune vurderer, at støjafgivelsen fra husdyrbrugets produktionsanlæg generelt vil være lavt. Der vil med omlægningen ikke ske nogen ændring i støj niveauer fra ejendommen.

Såfremt der indkommer klager over støj fra produktionsanlægget med tilknyttede aktiviteter, vil kommunen indhente dokumentation for, at støjkravene i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om 'Ekstern støj fra virksomheder' overholdes.

VILKÅR

Der stilles ingen vilkår.

6.6 STØV FRA ANLÆG OG MASKINER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

I forbindelse med levering af kraftfoder og mineraler kan der opstå støvgener, hvilket dog oftest er af begrænset karakter. Ved produktionsomlægningen vil foderforbruget være uændret, derfor vil der ikke ske en forøgelse af eventuelle støvgener.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Silkeborg Kommune vurderer, at støvgener fra husdyrbrugets produktionsanlæg generelt vil være lavt.

Støv fra bedriftens interne transportere samt støv fra de forskellige transportere til og fra husdyrbruget, må forventes at blive på samme niveau som før ændring af dyreholdet.

Silkeborg Kommune vurderer, at produktionsanlægget med tilknyttede aktiviteter generelt ikke vil give anledning til væsentlige støvgener ved de omkringliggende nabobeboelser, blandt andet fordi der er over 100m fra husdyrbruget til nærmeste nabo og ca. 50 m fra grusvejen mellem husdyrbruget og Vattrupvej 5.

Såfremt der modtages klager over støvgener, vil kommunen lave en mere konkret vurdering og evt. stille mere specifikke krav for at undgå støvgener.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående vurderes det, der ikke er behov for vilkår.

6.7 LYS

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Staldene er etableret uden lysplader, og der er således ingen fjernpåvirkning fra staldene.

Der er udendørs lys ved maskinhus og udleveringsramper og begge steder skal lyset tændes manuelt.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kommunen vurderer at der ikke sker nogen øget gene fra lyskilder, da der ikke sker udbygning og det derfor er de samme staldbygninger som hele tiden har været i brug. Belysningen vil derfor ikke give anledning til væsentlige problemer eller gener for omkringboende eller landskabelige hensyn.

VILKÅR

Der stilles ingen vilkår

7 PÅVIRKNING FRA AREALERNE

7.1 UDBRINGNINGSAREALERNE

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Nedenstående tabel 7.1.1 (taget fra IT-ansøgningssystemet) viser hvordan bedriftens areal er sammensat og hvor mange hektar, der ligger i udpegede og følsomme områder:

	I alt, ha	I Nitratfølsomme indvindingsområde	I nitrat-klasse 1/2/3	I fosfor-klasse 0	I fosfor-klasse 1	I fosfor-klasse 2/3
Ejet og forpagtede arealer	211,46	15,9	0	146,31	65	0,64

Til ejendommen hører 211,46 ha ejet/forpagtede udbringningsarealer samt 91,03 ha udbringningsarealer som er aftalearealer med tredjemand. På de ejede og forpagtede arealer udbringes husdyrgødning svarende til 1,4 DE/ha. På aftalearealerne udbringes husdyrgødning svarende til 109,8 DE.

Tabel 7.1.2: I nedenstående tabel er angivet modtagere af husdyrgødning.

Navn	Adresse	Post	By	cvr	ha	DE	Kg N	Kg P
Niels Brink,ejer	Haurbakvej 19	8620	Kjellerup	77595317	29,09	70,50	7327,50	1318,70
Ole Sørensen, Forpagter	Palstrupvej 15	8840	Rødkærbro	16209783	21,33	20	2078,70	374,10
Villy Nørgaard Jensen, Ejer	LillemølleVej 15	8620	Kjellerup	72666615	13	11,30	1174,50	211,40
Birger Madsen, Ejer	Vattrupvej 9	8620	Kjellerup	15352795	7	8	813,50	149,60
Samlet afsat						109,8	11394,2	2053,8

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kommunen vurderer, at de generelle krav om fosforoverskud, som det er fastlagt i lovgivningen, er overholdt på disse arealer med de sædskifter, som benyttes.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

7.2 PÅVIRKNINGER AF SØER OG VANDLØB

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der udbringes 30713,89 kg N, 5527,69 kg P, 295,1 DE svarende til 1,4 DE/Ha

Alle udbringningsarealer i nitratklasse 0.

205,9 ha ligger i opland til natura 2000 område der er overbelastet med fosfor.

0,6 ha ligger udpeget som lavbundsareal.

Tabel 7.2.1: over hektar og før- efter situation med hensyn til fosfor.

Klasser vedrørende fosforophobning	ha	Før-situation	Efter-situation = krav
Pt < 4,0 eller udrænet eller ikke afvander til Natura 2000 eller afvander til Natura 2000, der ikke er overbelastet med fosfor	146,31	3,5 kg P/ha/år	4,4 kg P/ha/år
Pt 4,0 - 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	65	3,5 kg P/ha/år	4,4 kg P/ha/år
Lavbundsjarde og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,6	3,5 kg P/ha/år	3,5 kg P/ha/år
Pt > 6,0 og drænet eller grøftet samt afvander til Natura 2000 område, der er overbelastet med fosfor	0,0	3,5 kg P/ha/år	0,0 kg P/ha/år

Krav om P-overskud overholdt: Ja

Evt. yderligere reduktion nødvendig for at overholde kravet: -540,3 kg P.

Maksimalt tilladt P-overskud/ha/år i gennemsnit for hele bedriften (ifølge tabel): 1,8 kg P/ha/år.

P tilført pr. ha/år i ansøgt drift: 26,1 kg P/ha/år.

P-fracørsel per ha/år i ansøgt drift (arealvægtet gennemsnit): 24,3 kg P/ha/år.

P-overskud/ha/år for ansøgt projekt: 1,8 kg P/ha/år.

P-fracørslen er fremkommet ved at benytte referencesædskifte S2 på 114,88 ha og S4 på 96,58 ha.

JB6 og JB7

114,34 ha er henholdsvis jordtyperne JB 6 og JB7, de er alle drænet.

43,89 ha har fosfortal mindre end 4.

70,95 ha har fosfortal mellem 4-6.

JB4

96,58 ha JB 4, hvoraf 24,99 ha er drænet.

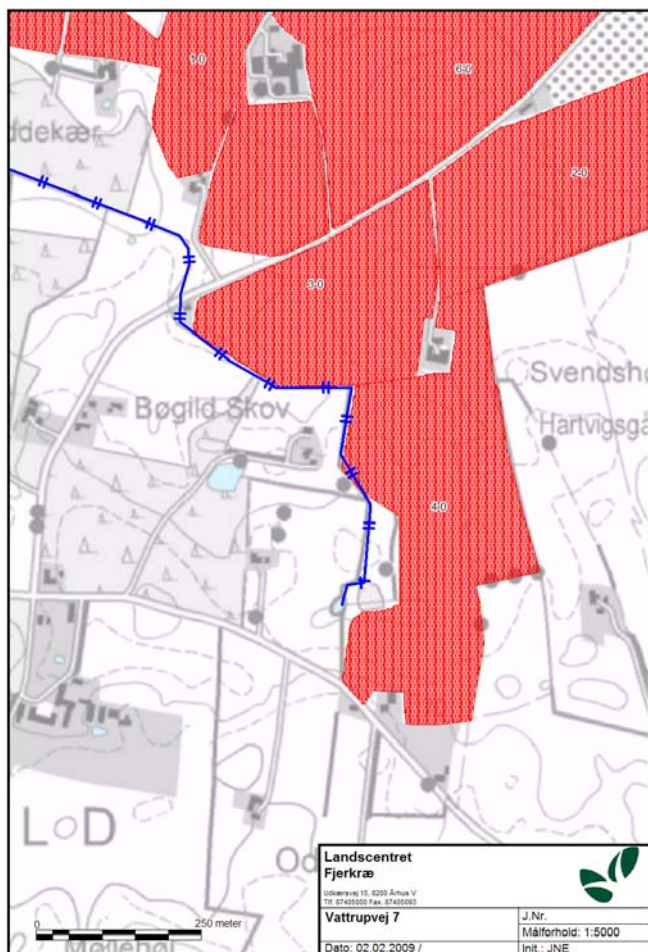
40,24ha har fosfortal mindre end 4.

28,54 ha har fosfortal mellem 4-6 og 27,8 ha har fosfortal større end 6.

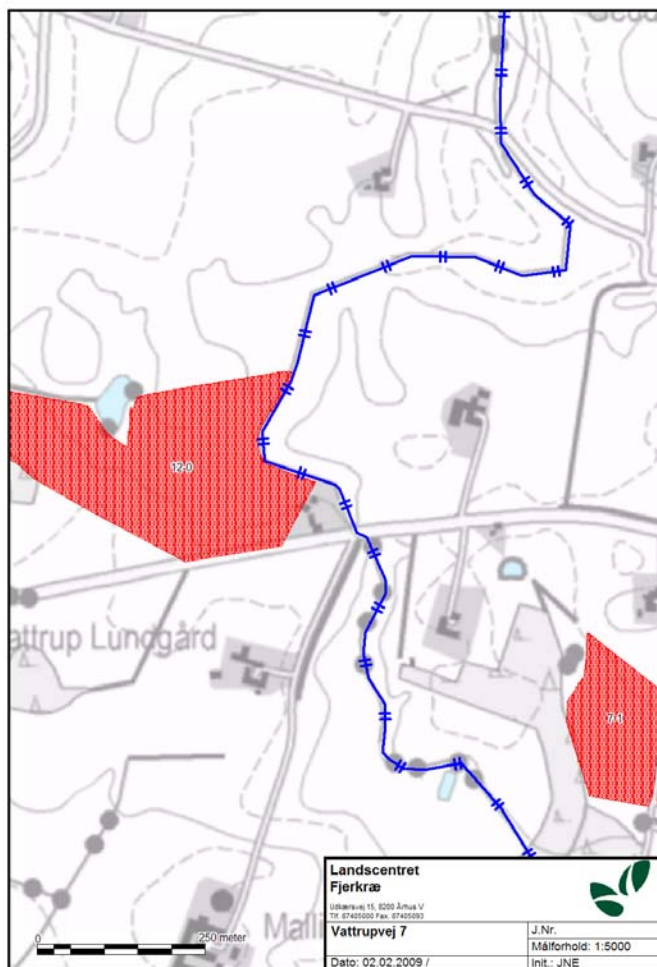
Se eventuelt jordbundsanalyser bilag 12.

Dele af mark 12-0, 3-0, 4-0 grænser op til beskyttet vandløb, Der er etableret 2m bræmmer langs vandløbene. Der er ikke tale om stærkt skrående arealer, der grænser op til vandløbene. Se figur 7.2.2 og 7.2.3.

Der er ingen af arealerne der grænser op til søer.

Figur 7.2.2: kort over vandløb tæt på mark 1, 2, 3, 4, 6

Figur 7.2.3: kort over vandløb tæt på mark 12-0 og 7-1

Mark 24

Ligger op af en mose. Korteste afstand er 188,59 meter. Den gennemsnitlige afstand lavet ud fra 3 vilkårlige punkter (192,47; 258,83; 251,40) fra marken og til mosen er 234,2 meter.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Der hører 211,46 ha ejede/forpagtede udspretningsarealer og 91,03 ha arealer med udspretningsaftale til produktionen, i alt 302,49 ha. Beliggenheden af arealerne fremgår af bilag 2 og 7.

Alle ejede/forpagtede udspretningsarealer drives med referencesædskifte S2 eller S4 afhængigt af jordtype.

Der udbringes husdyrgødning svarende til 1,4 DE/ha i gennemsnit. Da udbringningstrykket er tæt på harmoni lægges til grund ved vurderingen, at der ikke tilføres husdyrgødning fra andre produktioner eller anden organisk gødning.

I nudrift produceres 30760,63 Kg N og 5871,29 Kg P i alt fra Vattrupvej 7, Kjellerup og Kjellerupvej 33 i Viborg Kommune. I ansøgt drift produceres I alt 30713,89 Kg N og 5527,69 Kg P.

Ifølge ansøgningen tilføres i ansøgt drift 26,1 kg P/ha/år, og der fraføres 24,3 kg P/ha/år med afgrøderne. Det svarer til et arealvægtet gennemsnitligt fosforoverskud på 1,8 kg P/ha/år.

Ifølge beregningerne i ansøgningen via Farm-N er udvaskningen af nitrat fra rodzonen i gennemsnit 55,30 kg N/ha.

Overfladevand

Karakteristik af udspretningsarealerne

Der indgår skrånende partier på nogle af udspretningsarealerne, men der optræder ikke skrånende arealer direkte mod vandløb. Der indgår lavbundsareal omfattet af fosforklasse II på mindre dele af arealerne ifølge statens kortlægning. Heraf er det kun aftalearealet OS, der vurderes at stå i nær kontakt til vandløbssystemet. Flere af de øvrige arealer ligger i fosforklasse III, fordi de er klassificeret som lerjorder, men ingen af disse arealer ligger vandløbsnært. De øvrige jorder er sandede. Alle arealer ligger udenfor områder med nitratklasser på statens kort. Bortset fra areal 10-0 og 10-2 i oplandet til Skive Fjord ligger udspretningsarealerne i oplande til Natura 2000-områder overbelastet med fosfor (Randers Fjord). Nogle af arealerne ligger også i oplandet til Tange Sø, hvor målsætningen ikke er opfyldt som følge af overbelastning med fosfor.

4,4 ha udspretningsareal ligger i oplandet til Skive Fjord.

303,18 ha ligger i oplandet til Randers Fjord, og heraf ligger 275,87 ha også i oplandet til Tange Sø.

Det samlede fosforoverskud i oplandet udgør 7,92 kg P/år til Skive Fjord, 545,72 kg P/år til Randers Fjord, heraf 496,57 kg P/år til Tange Sø.

Opland Karup Å/Skive Fjord

Areal 10-0 og 10-2 ligger i oplandet til Skive Fjord udenfor søopland. Arealerne ligger langs Åresvad Å. Åresvad Å er B4 målsat og afvander til Karup Å med udløb i Skive Fjord. Der indgår 650 m² lavbundsareal på areal 10-0, og den sydligste del af arealet skråner mod bækken. Lavbundsarealet ligger ikke vandløbsnært. Afstanden mellem det skrånende areal og bækken er ca. 40 m, og afstanden mellem udbringningsarealets nærmeste kant og bækken er ca. 30 m. Der indgår således ikke særlige risikoarealer.

Opland Tange Sø og Randers Fjord

Areal 30-0 og OS afvander til Tange Sø gennem Tange Å (B1). En mindre del afvander til Dalsgård Bæk (B3) med forbindelse til Tange Å. Tange Å afvander til Tange Sø, som afvander videre til Gudenåen med udløb i Randers fjord. En mindre del af areal 30-0 ligger i fosforklasse I/III. Der indgår skrånende partier 6-12 ° på begge udspretningsarealer. Da afstanden til nærmeste vandløbskant fra de skrånende partier er ca. 400 m, tillægges disse ikke vægt som særlige risikoarealer. Der indgår godt 3 ha lavbundsareal på OS og 0,1 ha på 30-0, som er omfattet af P-klasse 2 ifølge statens kortlægning af fosforklasser.

Areal OS nordlig del ligger vandløbsnært i en afstand af 2-14 m fra Tange Å på en 210 m lang strækning. Den vandløbsnære del af arealet er lavbundsareal i fosforklasse II. Ifølge Orbicons drænkort er denne del af arealet intensivt drænet. Det vurderes, at tabsrisikoen af næringsstoffer fra husdyrgødningen er betydelig, herunder tab af fosfor, idet arealet står i umiddelbar kontakt med vandløbssystemet. Det vurderes, at etablering af 50 m dyrknings- og gødskningsfri bræmme eller udtagning af arealet vil være tilstrækkelig foranstaltning til, at udsivende fosfor fra husdyrgødningen på det bagvedliggende udspretningsareal tilbageholdes i jordlagene.

Areal 15-0 og 12-0 afvander til Tange Å (målsat B1), heraf en del af 12-0 via Geddebæk (målsat B1). 15-0 ligger ikke vandløbsnært. 12-0 ligger vandløbsnært langs Geddebæk få meter fra bækken. Der indgår ikke skrånende partier og lavbundspartier. Arealerne er dræned.

Areal 1-0, 2-0, 3-0, 4-0, 6-0, 7-1 og BM afvander til Geddebæk (B1- og B3-målsat på strækningen). Heraf ligger 3-0 og 4-0 i umiddelbar tilknytning til bækken. De øvrige arealer ligger i større afstand til vandløb. Geddebæk løber til Tange Å. Samtlige arealer er dræned. Arealerne ligger helt eller delvis i fosforklasse III. Da der ikke indgår skrånende partier eller lavbundsarealer på de vandløbsnære dele af 3-0 og 4-0, vurderes der ikke at være risiko for tab af fosfor til vandløbssystemet med oplysningerne om tilnærmelsesvis fosforbalance (1,1 kg P/ha/år i overskud).

Areal 5-0 og de nordligste 2 arealer NB afvander direkte til Tange Å. Ingen af arealerne ligger vandløbsnært. Der indgår ikke skrånende partier eller lavbundsareal. En mindre del af disse arealer ligger i fosforklasse III.

De sydligste 3 arealer NB afvander til Sygehusbækken (B3) med udløb i tange Å. Arealerne ligger langt fra bækken. Arealerne er dræned. Der indgår ikke skrånende partier eller lavbundsområder. Arealerne ligger i fosforklasse III.

Arealerne VNJ og areal 31-0, 31-1 og 31-2 afvander til Levring Bæk, som har udløb i Tange Å. På areal VNJ indgår skrånende partier ned mod bækken. Afstanden mellem de skrånende partier på udbringningsarealet og bækkens øverste kant er mindst 28 m. Afstanden mellem de skrånende partier i forlængelse af udbringningsarealet er mindst 16 m på de stræk, hvor afstrømning af husdyrgødning vurderes at være størst. På de øvrige arealer, hvor de skrånende partier fortsætter helt ned til bækken, er afstanden til udbringningsarealet betydeligt større (mindst 45 m). Derfor vurderes der ikke at være risiko for direkte afstrømning af husdyrgødning eller næringsalte, og der vurderes ikke at være væsentlig risiko for udsivning af fosfor til vandløbet på grund af tilnærmelsesvis fosforbalance. På den østligste del af VNJ indgår 0,3 ha lavbundsareal i P-klasse II. Ingen af disse udbringningsarealer ligger i umiddelbar nærhed af vandløb, og ingen af arealerne er dræned.

Arealerne 20-0, 20-1, 21-0, 22-0, 22-1 og 29-0 afvander til Vindelsbæk. Ifølge ansøgningen er 20-0 drænet også 20-1 og 21-0 er dræned ifølge Orbicons drænkort. Der indgår ikke skrånende partier og lavbundsområder, og ingen arealer ligger vandløbsnært. Vurdering som ovenfor.

Samlet i oplandet til Tange Sø og Randers Fjord indenfor søopland er det kun areal OS nordlig del, der kan karakteriseres som høj risiko areal i forhold til tab af husdyrgødning og næringsstoffer til vandmiljøet, idet det indgår ved vurderingen, at tilbageholdelseevnen for fosfor i jordlagene er god ved tilnærmelsesvis fosforbalance i projektet

Opland Randers Fjord udenfor søopland

Areal 23-0, 24-0, 25-0, 26-0 og 27-0 ligger i oplandet til Randers Fjord udenfor søopland. Arealerne afvander til afløb fra Vandet Mose, som er B3-målsat. Afstanden mellem nærmeste kant af udbringningsarealet og vandløbet er knap 800 m. vandløbet fortsætter i Grundel Bæk med forbindelse til Nørreåen, der udmunder i Gudenåen nedstrøms Tange Sø. Der indgår ca. 800 m² lavbundsareal udenfor okkerklasse 1 på mark 23-0, og der indgår skrånende areal 6-12 ° på nogle af arealerne, men de ligger ikke vandløbsnært. Vurdering som ovenfor.

Karakteristik af berørte vandområder.

Karakteristikken er begrænset til Tange Sø, Skive Fjord og Randers Fjord, idet vandløb ikke kan forventes berørt af det ansøgte projekt bortset fra Tange Å i tilknytning til Areal OS nordlig del. Tange Å har en generel B1-målsætning på strækningen som gyde- og yngelopvækstområde for laksefisk. Arealerne indgår ikke i oplande til andre søer eller fjorde.

De enkelte vandområder

Tange Sø

Tange Sø er i Regionplan 2005 fra Århus Amt målsat med en generel målsætning (B) om et naturligt og alsidigt plante- og dyreliv, som kun er svagt påvirket af menneskelig aktivitet. Den er endvidere målsat med en skærpet målsætning som vandområde til badning. Hverken den generelle målsætning eller badevandsmålsætning er opfyldt, idet der hver sommer optræder store mængder alger, som gør vandet uklart og uegnet til badning. Tange Sø anses først og fremmest for at være følsom overfor belastning med fosfor. Badevandsinteresserne indgår med stor vægt i Silkeborg Kommune, og der er badevands station i Tange Sø ved Tange Sø Marina. Af retningslinje F7 om badning i kommuneplan 2009 fremgår, at vandkvaliteten og de hygiejniske forhold i alle badesøer skal være tilstrækkelig god til, at søerne kan anvendes til badning i hele badesæsonen, som dækker perioden fra 1. juni til 1. september. Det vil sige, at grænseværdierne for forekomst af fækale bakterier fra mennesker og dyr ikke må overskrides, og at algevæksten ikke må give anledning til sundhedsproblemer i forbindelse med badning. Bortset fra 2008 – 2009 har Silkeborg Kommunes badevandsanalyser vist, at vandet i Tange Sø i sommerhalvåret normalt er mindre egnet til badning trods tilfredsstillende hygiejnisk kvalitet på grund af kraftig algeforekomst. Basisanalysen bekræfter, at der vil være behov for en indsats overfor belastningen med fosfor.

I 2008 – 2009 har der været færre alger i Tange Sø end normalt. Dette tilskrives pludselig indtrådt masseforekomst af den invasive art vandremusling. Med vores nuværende vidensgrundlag bør effekten af en pludseligt forekommende invasiv art ikke tillægges afgørende vægt ved vurderingen af hensyn til risiko for forringelse af miljøtilstanden. Det er derfor fortsat kommunens vurdering, at reduktion i fosforbelastningen er nødvendig for at opnå tilstrækkelig god vandkvalitet i Tange Sø, hvor naturtilstanden ikke er tilfredsstillende som følge af næringsstofbelastning. En reduktion er også i overensstemmelse med kommunens mål og retningslinjer for anvendelsen til badevand.

Skive Fjord

De kystnære dele af Skive Fjord har en skærpet målsætning, og den dybere del af fjorden har en basismålsætning i Regionplan 2005 for Viborg Amt. Den skærpede målsætning gælder for områder, hvor der er et særligt behov for at beskytte plante- og dyrelivet – for eksempel internationale beskyttelsesområder og ålegræsbæltet. Fjorden har ikke status som internationalt naturbeskyttelsesområde. Oplandet er udpeget som opland til mindre kvælstof-sårbart Natura 2000-vandområde på grund af forbindelse til Natura 2000-områder i Limfjorden. Ifølge Statens kortlægning af kvælstof-reduktionspotentialer er N-tilbageholdelsen i Silkeborg Kommune 76 – 100 %, hvorfor husdyrlovens generelle beskyttelsesniveau anses for tilstrækkeligt.

Oplandet til Skive Fjord anses ifølge Statens kortlægning ikke som opland til Natura 2000 områder, der er overbelastet med fosfor, hvorfor husdyrlovens generelle beskyttelsesniveau anses for tilstrækkeligt.

Randers Fjord

Dele af Randers Fjord er en del af EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 15, EF-habitatområde nr. 14 Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord og Ramsar-område. Grund Fjord og den inderste del af Randers Fjord er udlagt med generel målsætning. Fra Uggelhuse og til Udbyhøj har fjorden skærpet

målsætning. Det skyldes, at denne del af fjorden har status som internationalt naturbeskyttelsesområde. Fra Uggelhuse er Randers Fjord en del af EF-habitatområde nr. 14 "Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord". Fra Mellerup og til Udbyhøj er fjorden en del af EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 15 og Ramsar-område nr. 11.

Oplandet til Randers Fjord udgør 3256 km². Ifølge en opgørelse fra Århus Amt blev fjorden i 2004 tilført i alt ca. 4.100 tons kvælstof og ca. 130 tons fosfor til Randers Fjord. Silkeborg Kommune har ikke kendskab til nyere opgørelser. Målsætningen for Randers Fjord er ikke opfyldt, idet miljøtilstanden er kraftigt påvirket af for store tilførsler af næringsstoffer til fjorden og dens opland. For at opnå en bedre miljøtilstand skal tilførslerne af kvælstof og fosfor reduceres.

Vurdering overfladevand

Kommunen skal for hver ansøgning foretage en konkret vurdering, jf. § 29 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, og kan på den baggrund i særlige tilfælde beslutte sig for at stille vilkår, der rækker udover det beskyttelsesniveau, der fremgår af bilag 3 i bekendtgørelse nr. 294 af 31. marts 2009 om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug.

Der er ikke registreret forekomster af bilag 4-arter i de berørte vandområder, hvis levevilkår kan forventes direkte berørt som følge af inddragelse af de pågældende arealer til udspreddning af husdyrgødning fra det ansøgte projekt.

Det fremgår af ansøgningen, at husdyrlovens generelle beskyttelsesniveau med hensyn til kvælstof og fosfor er overholdt. Der gøres dog opmærksom på jf. arealkarakteristikken ovenfor, at ikke alle arealer er korrekt indplaceret i fosforklasser. Imidlertid vurderes dette forhold at være uden praktisk betydning for denne konklusion, idet der ikke sker en øget belastning med fosfor, og idet projektet er tæt på at have opnået fosforbalance på bedriftsniveau.

Vandløb

Flere af udspreddningsarealerne ligger vandløbsnært, hvoraf nogle også er dræned. Kun en mindre del af udspreddningsarealerne ligger under 20 m fra vandløbs øverste kant. Der indgår ikke skrånende partier på disse dele af arealerne. De dele af udspreddningsarealerne, der omfatter skrånende arealer, ligger i god afstand til vandløb. På areal OS(5,09ha), nordlig del indgår vandløbsnært lavbundsareal i P-klasse II, som er intensivt drænet. Det vurderes, at der kan være risiko for afstrømning af husdyrgødning fra arealet i en afstand af mindst 20 m fra vandløbet. Det vurderes, at der af hensyn til risikoen for afstrømning af flydende husdyrgødning til Tange Å bør etableres en bræmme på ikke under 20 m. Af hensyn til vandmiljøet i Tange Sø og Randers Fjord udvides dette krav til 50 m jf. nedenfor. Der indgår ikke lavbundsarealer i øvrigt, hvor der er risiko for direkte afstrømning af husdyrgødning som følge af afstrømning, oversvømmelse eller udsivning.

Søer

Den berørte sø, Tange Sø, anses ikke for at være særskilt kvælstoffølsom, fordi fosfor her er den primært regulerende faktor for algevækst. Det vurderes, at yderligere beregninger og analyser ikke vil føre til andet resultat. Der henvises derfor til husdyrlovens generelle beskyttelsesniveau for kvælstof, som er opfyldt, og at der ikke vil være grundlag for at stille yderligere, skærpede vilkår af hensyn miljøet i søen.

Tange Sø er plaget af algevækst som følge af belastning med fosfor. Søen er af væsentlig lokal betydning som rekreativt område og yderligere badevandsmålsat. Fosforoverskuddet i oplandet er beregnet til ca. 300 kg P/år i oplandet fra den udbragte husdyrgødning.

Det er kommunens vurdering, at der på det vandløbsnære, intensivt dræned lavbundsareal i fosfor-klassen II – OS nordlig del - skal gennemføres tiltag, som reducerer risikoen for afstrømning og udsivning af husdyrgødning og næringsstoffer, specielt fosfor til vandmiljøet. En udyrket og ugødsket bræmme på mindst 50 meters bredde målt fra vandløbsbrinkens øverste kant på strækningen vurderes at være tilstrækkelig til at, der ikke vil være væsentlig risiko for påvirkning af Tange Sø og Randers Fjord. Alternativt kan arealet udtages af projektet.

På de øvrige arealer kan et mindre fosforoverskud sidestilles med tilnærmelsesvis fosforbalance, som ikke vurderes at udgøre en væsentlig risiko for beskyttelsen, fordi arealerne ligger relativt robust i forhold til risiko for afstrømning og udsivning af fosfor, og tilbageholdelsespotentialen for fosfor i jorden derfor vil være stort ved lave overskud.

Randers Fjord og Skive Fjord

Ifølge statens kort over nitratklasser ligger udspretningsarealerne udenfor nitratklassen I-III, selvom de afvander til det meget kvælstofsårbare vandområde Randers Fjord og mindre kvælstofsårbare vandområde Skive Fjord. Det skyldes et reduktionspotentialt for kvælstof, som ifølge kortlægningen er 76 – 100 % i Silkeborg Kommune. Det vurderes, at det af staten angivne reduktionspotentialt indtil videre må anses for nyeste viden på området og derfor gælder for de pågældende udspretningsarealer. Det vurderes, at yderligere beregninger og analyser med udgangspunkt i det høje reduktionspotentialt ikke vil føre til andet resultat. Der henvises derfor til husdyrlovens generelle beskyttelsesniveau for kvælstof, som er opfyldt, og at der som følge af den høje kvælstoftilbageholdelse ikke er grundlag for at stille yderligere vilkår af hensyn til de berørte vandområder.

Oplandet til Randers Fjord er udpeget som opland overbelastet med fosfor. Som redegjort for under afsnittet om tange Sø, er der ikke væsentlig risiko for vandmiljøet bortset fra et enkelt lavbundsareal (OS 5,09ha), hvor der stilles krav om 50 m bræmme eller alternativt, at arealet udtages af projektet. Vurderingen af, at der er tale om relativt robuste arealer ved det beskedne fosforoverskud dækker også arealerne i oplandet til Randers Fjord udenfor oplandet til Tange Sø, idet disse arealer ikke er vandløbsnære. Med etablering af bræmme på det kritiske areal og tilnærmelsesvis fosforbalance på mere robuste arealer vurderes, at der ikke er væsentlig risiko for miljøet i Natura 2000-områderne, som indbefatter habitat- og fuglebeskyttelsesområder og Ramsar-område i Randers Fjord. Projektet vil med det anviste tiltag kunne bringes i overensstemmelse med forpligtelserne til at sikre eller genoprette en gunstig bevaringsstatus.

Der ligger en meget lille andel af udspretningsarealer i oplandet til Skive Fjord, hvoraf ingen er vandløbsnære eller på anden vis højrisiko-arealer ved tab af næringsstoffer til vandmiljøet. Med tilnærmelsesvis fosforbalance vurderes der derfor ikke at være risiko for påvirkning af vandmiljøet i Skive Fjord.

Samlet vurdering overfladevand.

Kommunen er ifølge EU's habitatdirektiv forpligtet til at sikre, at habitatudpegede områder sikres mod skadelige miljøpåvirkninger. Desuden er kommunen forpligtet til at arbejde for, at habitatområder i kommunen sikres en gunstig bevaringsstatus. Det fremgår af kommuneplan 2009 for Silkeborg Kommune, at der lægges vægt på at fastholde og styrke de rekreative værdier i vandområderne, herunder søer, som er målsat til badning.

Det vurderes, at projektet med etablering af udyrket og ugødsket bræmme på areal OS(5,09 ha) nordlig del eller alternativt udtagning af arealet og tilnærmelsesvis fosforbalance på de øvrige, mere robu-

ste udspretningsarealer ikke vil udgøre en væsentlig risiko for miljøet i habitat- og Ramsar-område i Randers Fjord, og at projektet således er i overensstemmelse med forpligtelserne til at sikre eller genoprette en gunstig bevaringsstatus.

Med hensyn til kvælstof vurderes, at husdyrlovens angivelse af et kvælstofreduktionspotentiale på 76 – 100 % i oplandet til de to fjorde i Silkeborg Kommune skal lægges til grund for de pågældende udbringningsarealer. De berørte søer anses ikke for at være særskilt kvælstoffølsomme, fordi fosfor her er den primært regulerende faktor for algevækst. Det vurderes, at yderligere beregninger ikke vil føre til andet resultat. Der henvises derfor til husdyrlovens generelle beskyttelsesniveau for kvælstof, som er overholdt.

Det vurderes endvidere, at der ikke er risiko for forringelse af de lokale, værdifulde rekreative interesser knyttet til de berørte vandområder, idet vandets kvalitet og egnethed til badning fastholdes eller styrkes i overensstemmelse med målsætningerne i kommuneplanen og regionplanerne, forudsat at de anviste tilpasninger og vilkår indarbejdes i godkendelsen

Nitratudvaskning overfladevand Viborg Kommunes udtalelse.

Miljøteknisk beskrivelse.

Udbringningsarealerne afvander hovedsageligt til Guden å-systemet, dels via Nørreåen og dels via Tange å. De vestligst beliggende arealer afvandes dog til Karup å systemet via Åresvad å,

Gudenåen udmunder i Randers Fjord, som er et meget kvælstofsårbart Natura 2000-område, men alle ejede og forpagtede udbringningsarealer ligger uden for oplande, der er klassificeret som nitratklasse 1, 2 eller 3. Der stilles derfor ikke skærpede harmonikrav til produktionen af hensyn til nitrat til overfladevand. For så vidt angår vandløbene, hvortil afvandingen af udbringningsarealerne sker, bemærkes, at såfremt gældende bestemmelser vedrørende bræmmer, gylleudbringning m.v. overholdes, vurderer kommunen, at disse ikke vil blive påvirket af nitratudvaskning fra projektet.

I vurderingen af nitratudvaskningen i forhold til Randers Fjord indgår følgende:

Indsatsen på husdyrområdet står ikke alene.

Miljøgodkendelser af husdyrbrug vil oftest ikke være det eneste virkemiddel til at opfylde en målsætning for et givent vandområde. Det er kommunens vurdering, at målopfyldelse for Randers Fjord vil kræve et samspil af mange tiltag. De tiltag, der skal gennemføres til opfyldelse af målene i vandplanerne lægges fast, når planerne udarbejdes. (Det i Husdyrloven fastlagte beskyttelsesniveau har således midlertidig karakter). Ikke bare husdyrproduktionssektoren, men også andre sektorer, vil kunne komme i spil.

Den kumulative effekt.

Husdyrloven bygger på en forudsætning om et omtrentligt konstant dyrehold i Danmark. Der forventes således en betydelig afvikling af husdyrholdet på mange bedrifter/ejendomme samtidig med at nogle få bedrifter ekspanderer. Når der ikke sker en udvidelse af husdyrproduktionen vil der som udgangspunkt heller ikke fremkomme en merbelastning fra husdyrproduktionen. Kommunen vurderer konkret, at der ikke har været en stigning i husdyrproduktionen i oplandet til Randers Fjord gennem de senere år.

Alle” husdyrbrug skal miljøgodkendes.

På baggrund af den forventede levetid på staldanlæg er det vurderet, at samtlige ejendomme over 75

DE i løbet af en 10-årig periode vil gennemgå ændringer, som betinger en miljøgodkendelse. Miljøgodkendte husdyrbrug vil herefter repræsentere ca. 90 % af husdyrproduktionen. Ifølge sagens natur vil miljøgodkendelse af samtlige husdyrproduktioner kombineret med et uændret dyrehold og det i godkendelsesbekendtgørelsen fastlagte beskyttelsesniveau føre til en reduceret belastning i forhold til den nuværende situation, idet der i de enkelte sager vil blive fastsat skærpede krav i de sårbare dele af oplandene til de internationale beskyttelsesområder.

Arealerne, der afvandes til Karup å/ Skive Fjord ligger ligeledes uden for nitratklasserne. Skive Fjord er registreret som mindre sårbart Natura 2000 område.

Kommunens vurdering.

Viborg Kommune vurderer samlet, at projektets udledning af kvælstof til Randers Fjord og andre vandområder hverken i sig selv eller sammen med andre kilder og projekter i området vil have en væsentlig indvirkning på udpegningsgrundlaget for Natura områder.

Fosfor påvirkning af arealer- Viborg Kommunes udtalelse.

Miljøteknisk beskrivelse.

Der skal i henhold til Husdyrloven stilles krav til fosforoverskud på drænedes lerjorde og lavbundsarealer, herunder drænedes og grøftede sandjorde, der afvander til Natura 2000- områder, der er overbelastet med fosfor. Som nævnt afvandes hovedparten af udbringningsarealerne til Randers Fjord. Randers Fjord er et Natura 2000-område, som er overbelastet med fosfor.

Ingen af udbringningsarealerne, som hører til bedriften ligger i områder, hvor det generelle beskyttelsesniveau foreskriver krav til fosforbalancen.

Kommunens vurdering.

Viborg Kommune vurderer samlet, at projektets udledning af fosfor hverken i sig selv eller sammen med andre kilder og projekter i området vil have en væsentlig indvirkning på udpegningsgrundlaget for Natura 2000 områder.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

- Da ansøger har valgt at tage den nordlige del af areal OS(5,09ha) ud af projektet som udbringningsareal stilles dette som vilkår.
- Alle arealer tilknyttet CVR nr. 16760498 skal drives med et maksimalt fosforoverskud på 1,8 kg P/år/ha.

7.3 PÅVIRKNING AF ARTER MED SÆRLIGT STRENGE BESKYTTELSESKRAV (BILAG IV ARTER)

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ingen miljøteknisk redegørelse fra ansøger

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Silkeborg Kommune har besøgt nogle af arealerne og har ved besøget haft særlig fokus på større heder og overdrev i nærheden af udbringnings-arealerne, om der indgår § 3 arealer i tilknytning til udbringningsarealerne, samt stærkt skrånede arealer. Endvidere er der søgt på forekomst af bilag IV arter i området.

bilag IV

En række dyrearter omfattet af habitatdirektivets bilag IV kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk opholdssted på egnen omkring landbruget. På baggrund af faglig rapport nr. 332 fra DMU samt de øvrige datakilder som er tilgængelige for kommunen, vurderes umiddelbart at flg. arter, der er anført i bilag IV, kan findes i regionen: odder, markfirben, spidssnudet frø, løgfrø, stor vandsalamander samt en række flagermus-arter.

Kommunens vurdering:

Silkeborg Kommune vurderer på baggrund af det oplyste at der i forbindelse med projektets gennemførelse ikke vil ske ændringer i arealanvendelsen, som vil være væsentlige for bilag IV-arters trivsel.

I forhold til beskyttede dyre- og plantearter efter habitatdirektivets bilag IV, er det konstateret, at der lever odder i flere af de vandløb og søer, der ligger ved eller i nærheden af anlægget og udbringningsarealerne. Det vurderes, at det ansøgte ikke vil påvirke odderen og dens levesteder eller fødegrundlag negativt eller virke forstyrrende for arten.

Der er ikke kendskab til, at der lever andre dyre- eller plantearter, der er beskyttede efter bilag IV i det pågældende område. Kendskabet til forekomsten af bilag IV arter i dette område er sparsom.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles der ingen vilkår:

7.4 KVÆLSTOF TIL GRUNDVAND

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

En del af mark 4 ligger i grundvandområde der er nitratfølsomt. Der er i både før og ansøgt situationen en belastning på 55 mg nitrat/ml.

Der er således ingen mer-påvirkning af området.

Der er ikke udarbejdet indsatsplan for området.

7.4.1. Beregning af N-udvaskning for arealer med nitratfølsomme indvindingsområder via Farm-N.

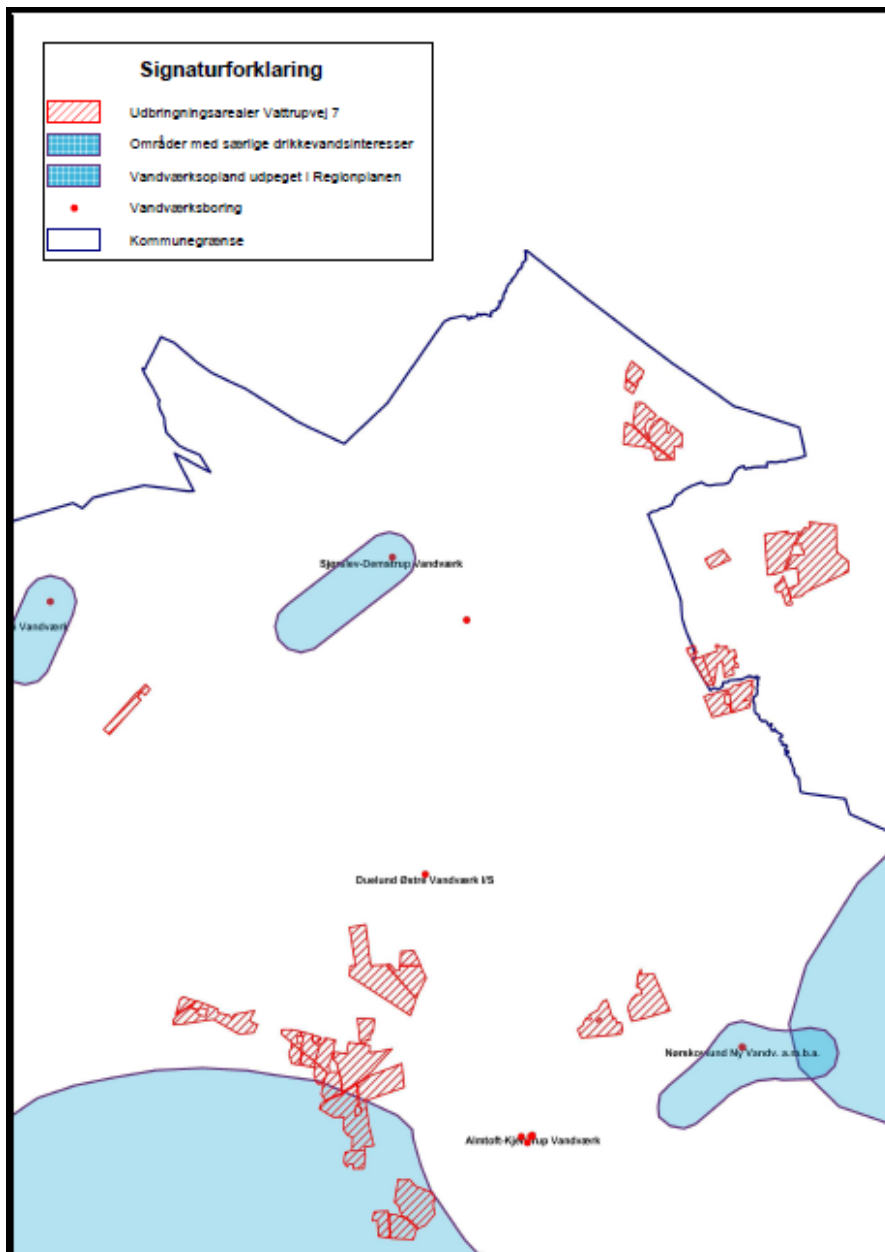
Ansøgt	Merbelastning (Ansøgt - Nudrift)
4-0: 55 mg nitrat pr. liter.	4-0: 0 mg nitrat pr. liter.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

I henhold til de generelle beskyttelsesniveauer i bilag 3 i *Bekendtgørelse nr. 648 af 18. juni 2007 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug* kan der i forbindelse med udvidelse af husdyrproduktion ikke tillades nogen merbelastning, inden for nitratfølsomme indvindingsområder, hvis udvaskningen fra rodzonen overstiger 50 mg nitrat pr. liter ved den ansøgte drift. En miljøgodkendelse skal endvidere leve op til udarbejdede indsatsplaner med hensyn til drikkevandsbeskyttelse.

I Silkeborg Kommunes administrationsgrundlag står der, at ”hvis bedriftens udbringningsarealer ligger indenfor et nitratfølsomt indvindingsområde, kan der ikke tillades nogen merbelastning, såfremt udvaskningen fra rodzonen overstiger 50 mg nitrat pr. liter i efter-situationen”.

Figur 7.4.2 Kort over udsprengningsarealerne og grundvands interessante områder.

Af ansøgningen om Miljøgodkendelse fremgår det, at udvaskningen af nitrat fra rodzonen, for arealerne beliggende i Indsatsområde Thorning-Kjellerup, uændret er 55 mg/l.

For Indsatsområde Thorning-Kjellerup er der ikke udarbejdet indsatsplaner.

Ud fra boringsoplysninger i Indsatsområde Thorning-Kjellerup ses, at det primære grundvandsmagasin overlægges af 5-15 meter moræneler for de arealer som miljøgodkendelsen omfatter. På det foreliggende vidensgrundlag vurderes det derfor, at der ikke er behov for at stille skærpede vilkår til udvaskning af nitrat i Indsatsområdet.

Det skal bemærkes, at hvis den kommende geologiske kortlægning og indsatsplanlægning i Indsatsområde Thorning-Kjellerup viser, at områderne er nitratsårbare kan det efterfølgende blive nødvendigt, at stille skærpede vilkår for udvaskning af nitrat fra arealerne omfattet af miljøgodkendelsen.

Da ingen arealer uden for indsatsområder ligger i umiddelbar nærhed af indvindingsboringer til almene vandværker eller inden for indvindingsoplande til almene vandværker vurderes det, at der ikke er behov for at stille skærpede krav til udvaskning af nitrat for disse arealer.

Bemærkning om Nitratudvaskning til grundvand Viborg Kommune.

Miljøteknisk beskrivelse.

Udbringningsarealerne i Viborg Kommune ligger uden for nitratfølsomme indvindingsområder. Nærmeste nitratfølsomme indvindingsområde ligger nord for Rødkærsbro.

Viborg Kommunes vurdering.

De generelle regler for jordbrugets anvendelse af gødning og plantedække vurderes at være tilstrækkelige til at tilgodese grundvandsinteresserne i Viborg Kommune. Der er derfor ikke behov for at stille vilkår til nitratudvaskningen fra udbringningsarealerne i Viborg Kommune.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående stilles der ingen vilkår:

8 BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)

Følgende BAT teknikker er anvendt på husdyrbruget:

Management

Der føres journal over udspreddning af organisk og uorganisk gødning på markerne.

Medarbejderne

Udarbejdet beredskabsplan

Der er udarbejdet en beredskabsplan, hvori telefonnumrene til kontaktpersoner og offentlige kontaktinstanser i forbindelse med eventuelle uheld er skrevet op. Beredskabsplanen er tilgængelig for alle ansatte, og alle medarbejdere er instrueret i forholdsregler i forbindelse med diverse uheld, samt hvem de skal kontakte i tilfælde af uheld. Der ligger én kopi i staldkontoret og én i stuehuset.

Dagligt tilsyn

Bedriften og produktionen har en størrelse, der gør det nemt og overskueligt at tilse dyr og produktionsanlægget hver dag. Der udføres små reparationer, når det er nødvendigt, og såfremt der er behov for det, bliver der tilkaldt service.

Foderstrategier.

Smågrise >7,2 kg slagtesvin fasefodres.

Smågrise <25 kg total råprotein i foderet ligger under eller imellem 17,5 – 19,5 % i foderblandingen. Total fosfor i foderet ligger under eller imellem 0,60 – 0,70 % i foderblandingen.

Slagtesvin 25 – 50 kg total råprotein i foderet ligger under eller imellem 15 - 17 % i foderblandingen. Total fosfor i foderet ligger under eller imellem 0,45 – 0,55 % i foderblandingen.

Slagtesvin 50-110 kg total råprotein i foderet ligger under eller imellem 14 - 15 % i foderblandingen. Total fosfor i foderet ligger under eller imellem 0,38 – 0,49 % i foderblandingen.

Fytase

Der anvendes tilskudsfoder tilsat fytase svarende til 520 FTU (fyttase units). I færdig foderblanding svare det til 200 FTU/FE

Staldindretning

Der er tale om en § 11 godkendelse, hvorfor der skal redegøres for relevante BAT-byggeblade. Med hensyn til BAT og staldsystemer så er der flere forskellige definitioner på, hvad disse BAT-byggeblade er. Dels er der referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF), dels er der BAT-byggebladene og dels er der www.husdyrgodkendelse.dk's beregninger.

I BREF står der, at følgende staldsystemer er BAT:

- et fuldspaltet gulv med et vakuumsystem til hyppig fjernelse af gylle,
- et delvist spaltet gulv med reducerede gødningskanaler med hældende vægge og et vakuumsystem, eller
- et delvist spaltet gulv med et centralkonvekst fast gulv eller et hældende fast gulv foran stien, en gødnings rende med hældende side vægge og en hældende gødningsbeholder

Ifølge Dansk Svineproduktion er de 2 sidstnævnte staldtyper hollandske typer, som ikke har fundet udbredelse herhjemme.

Et fuldspaltet gulv med et vakuumsystem er det, der er etableret på ejendommen i nogle af staldene. Hvor ofte ”hyppig fjernelse” er, er ikke nærmere defineret i BREF. På bedriften her udsluses gyllen ca. hver 2. uge.

Endvidere findes der 3 BAT-byggeblade:

- Delvist spaltegulv ved 1/3 spaltegulvsareal
- Delvist spaltegulv med skraber og køling af kanalbund
- Luftvasker med syre, rensning af 60 procent afgangsluft

Luftvaskeren med syre er så dyr at etablere, at det vurderes at være uproportionalt. Desuden må det vurderes, at der ikke umiddelbart er problemer med ammoniak depositionen i området – der er næsten 4 km til nærmeste § 7 areal og der er godt 3,5 km til nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde, Nipgaard Sø.

De 2 første gulvtyper kunne i princippet godt etableres, men da der er tale om omlægning i eksisterende stalde, er det på nuværende tidspunkt ikke aktuelt at ændre på andelen af spaltegulv eller etablere køling og skraber. Begge dele vil kræve en total renovering af staldene.

Når staldene en gang skal renoveres, vil der blive taget højde for hvilke muligheder der er for at leve op til det, som til pågældende tidspunkt er BAT for staldsystemer. Der forventes ikke at skulle udføres større renoveringer før om 10-20 år.

Biologisk/kemisk luftrensning

Ikke etableret idet etablering af luftvasker med syre i de eksisterende stalde, er en væsentlig merinvestering i forhold til projektets størrelse.

I forhold til BAT: Vurderingsskema, svin – slagtesvin: Er der angivet i Merpris på 9 kr./ slagtesvin ved syrevasker. Etablering af syrevasker i eksisterende stalde uden mulighed for centralt udsugning forøger investeringen betydelig ud over den anslående pris.

Derfor er denne teknik fravalgt.

Energiforbrug

Afsætning af varme.

Der er ikke etableret gyllekøling, Da produktionsomlægning, kun har betydet delvis opsætning af nyt inventar. Der er således ikke ændret på gulvsystemet. Etablering af gyllekøling er en uforholdsmæssig stor investering.

Der er halmfyr på ejendommen, der dækker varmebehovet.

Ventilation

Det er BAT at gøre følgende i forbindelse med vandforbrug:

- Renhold af ventilationens mekaniske dele (herunder luftkanaler og fans) gennemføres årligt og noteres i logbog.
- Trinvis regulering af ventilation
  - Temperaturstyret, fugtighed og vægtkurve.
  - Kurvestyring (indsætningsdato/vægtinterval)

Disse tiltag er implementeret

Belysning

Det er BAT at gøre følgende i forbindelse med belysning:

- Lavenergilysstofør.
- LUX-styring (dagslysregulering).
- Zoneopdeling

Disse tiltag er implementeret

Vandforbrug

Det er BAT at gøre følgende i forbindelse med vandforbrug.

- Iblødsætning før vask med koldt vand.
- Vask med højtryksrensere
- Installeret drikkenipler, der sidder over fodertruget.
- Bideventiler udskiftes med ventiler der sidder over fodertrug. Dette reducerer vandspildet.

Disse tiltag er implementeret.

Udtørring af stald efter vask sker ved naturligt udtørring dog anvendes varmekanon i vinterhalvåret, efter behov.

Gyllebeholdere

Lageret tømmes regelmæssigt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse, fortrinsvist hvert år.

Gyllen suges ud af tanken, der er ingen stationær pumpe, til gylle ud af tanken. Gyllen røres kun lige før tømning af beholderen ved f.eks. tilførsel på marken

Alternativ til naturlig flydelag.

BAT er endvidere at dække beholderen ved at bruge et af følgende:

- Der anvendes fyldelag på gylletankene.

Der anvendes flydelag på gylletankene. En etablering af fastoverdækning, kan komme på tale når gylletankene skal renoveres eller erstattes.

Gylletanken forventes at skulle renoveres inden for 15 år.

Udbringning af husdyrgødning

Det er BAT at reducere forurening af vand ved navnlig at gøre alt det følgende:

- ikke at tilføre gødning til stejlt hældende marker
- ikke at tilføre gødning på arealer, der støder op til vandløb (ved at efterlade et stykke jord ubehandlet). Der er etableret 2m bræmmer langs vandløb.
- at sprede gødning så tæt så muligt før den maksimale afgrødevækst og optagelse af næringsstoffer finder sted
- ikke at tilføre gødning til jorden, når marken er vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket

Disse tiltag er implementeret.

Det er BAT at håndtere spredningen af gødning således, at lugtgener mindskes på steder, hvor det er sandsynligt, at naboer kan berøres, ved navnlig at gøre alt det følgende:

- at sprede gødning i løbet af dagen, når der er mindre sandsynlighed for at folk er hjemme samt at undgå weekender og helligdage
- at være opmærksom på vindretning i forhold til nabohusene

Disse tiltag er implementeret.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Et husdyrbrug bør til stadighed søge at begrænse forureningen ved at indføre og gøre brug af den bedste tilgængelige teknik⁹ til at nedbringe eventuelle gener fra stalde og husdyrgødnings-opbevaringsanlæg mm. Teknologier til begrænsning af ammoniakfordampning og lugtpåvirkning m.v. samt til bedre udnyttelse af næringsstofferne i husdyrgødningen er i stadig udvikling.

Princippet om BAT supplerer det fastlagte beskyttelsesniveau. Opfyldelse af BAT-krav kan altså indebære et krav om mindre forurening end det fastsatte beskyttelsesniveau. Beliggenhed i et særligt følsomt område skærper ikke kravet om BAT.

Silkeborg Kommune vurderer på baggrund af det oplyste, at husdyrbruget samlet set ved overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug og af de supplerende vilkår for miljøgodkendelsen vil anvende den bedste tilgængelige teknik med hensyn til, hvad der er praktisk og økonomisk muligt i branchen og i forhold til den miljøgevinst, der kan dokumenteres opnået ved brug af den pågældende teknik.

Krav om redegørelse for BAT for husdyr omfatter af § 11 er at såfremt der er udarbejdet BAT-byggeblade for de pågældende dyretyper, skal der redegøres for virksomhedens muligheder for at anvende de teknikker, der er beskrevet i disse.

Indenfor staldsystemer for slagtesvin foreligger følgende BAT-byggeblade:

- Delvis spaltegulv (106.04-52)
- Delvis spaltegulv med skraber og køling af kanalbund
- Luftvasker med syre, rensning af 60 pct. af afgangsluft

Da det er en omlægning af produktionen med en lille nedgang i DE og der ikke i forbindelse med omlægningen bygges nyt vurderer kommunen at det ikke vil være økonomisk rentabelt at forlange ombygning af staldene.

Et andet muligt BAT tiltag er luftvasker med syre, dette anses ikke for værende økonomisk rentabelt på en bedrift af denne størrelse (merpris pr produceret slagtesvin er oplyst til 9 kr.).

Samlet vurdering

---

⁹ BAT= Best Available Technique (bedste tilgængelige teknik), som skal anvendes jf. EU's IPPC-direktiv (IPPC = Integrated Pollution Prevention and Control).

Af ansøgningen fremgår det at der er taget forholdsregler indenfor management, energi og vand forbrug, foderteknologi, staldindretning og håndtering og opbevaring af husdyrgødning i forbindelse med driften.

Silkeborg Kommune vurderer på baggrund af det oplyste, at husdyrbruget samlet set ved overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug og af de supplerende vilkår for miljøgodkendelsen vil anvende den bedste tilgængelige teknik.

Det vurderes derfor at bedriften overholder kravet om BAT for § 11 husdyrbrug med hensyn til, hvad der er praktisk og økonomisk muligt i branchen og i forhold til den miljøgevinst, der kan dokumenteres opnået ved brug af den pågældende teknik.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der ikke stillet nogle vilkår:

9 HUSDYRBRUGETS OPHØR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

I forbindelse med et eventuelt ophør af husdyrproduktionen vil stalde, gyllekanaler, kornsilo og halm-længe blive tømt og rengjort. Desuden vil ejendommen bygninger blive vedligeholdt eller evt. vil driftsbygningerne blive fjernet, således at ejendommen ikke forfalder. Endvidere vil gyllebeholderne blive fjernet, når de ikke længere anvendes til jordbrugs-mæssige formål, medmindre andet aftales med kommunen.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kommunen vurderer, at disse tiltag er tilstrækkelige til at undgå forureningsfare og til at sikre at ejendommen ikke vil blive et attraktivt levested for eksempelvis rotter. Endvidere vurderes det, at disse tiltag vil sikre, at ejendommen ikke kommer til at fremstå som et øde og forladt

10 EGENKONTROL OG DOKUMENTATION

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der laves obligatorisk mark- og gødningsplan og medfølgende gødningsregnskab hvor bedriftens anvendelse af husdyr- og handelsgødning dokumenteres.

Der føres lovpligtig sprøjtejournal og, der dokumenterer forbruget af pesticider.

Der udarbejdes en foderplan i samarbejde foderstof, der laves tillige opfølgning på foderforbrugt og produktion m.m.

Vand- og el-forbruget bliver fulgt løbende med henblik på at lokalisere eventuelle opståede fejl samt vurdere på muligheden for at reducere forbruget. Der føres løbende journal over forbruget, det gemmes i fem år.

De tekniske installationer og hjælpemidler kontrolleres løbende for at imødegå driftsforstyrrelser og uheld.

Det sikres, at der er flydelag på gyllebeholder, og der føres logbog ifølge de gældende regler.

I bedriftens driftsregnskab dokumenteres forbrug af vand, energi, indkøbt foder, pesticider og handelsgødning.

Der vil løbende blive opgjort forbrug af vand og strøm og min. 1 gang årligt.

Der udarbejdes foderplaner så det sikres, at der er max. 4,2 g P/FE i foderet som års gennemsnit til slagtesvinene.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kommunen vurderer, at kravene til egenkontrol er dækkende via ansøgers beskrivelse af management og gennem udarbejdelse af beredskabsplan, herunder i forhold til de særlige vilkår, som er stillet i miljøgodkendelsen.

Ansøger oplyser, at husdyrbruget udfylder den lovpligtige logbog over gyllebeholdernes flydelag, og gyllebeholderne er omfattet af den lovpligtige beholderkontrol. Der udarbejdes mark- og gødningsplan samt gødningsregnskab efter gældende regler.

Der id over er virksomheden omfattet af regler om:

- **APV (for bedrifter med ansatte)**

- **Grønt regnskab**

Silkeborg Kommune anbefaler, at der årligt udarbejdes et grønt regnskab for husdyrbruget. Regnskabet kan eventuelt danne baggrund for ændringer i husdyrbruget, der kan være med til at begrænse forbruget af energi, næringsstoffer, pesticider, vand m.m., samt til at minimere affaldsproduktionen. Derudover kan det anbefales, at husdyrbrugets ressourceforbrug med mellemrum vurderes af en energikonsulent, der kan synliggøre mulige besparelser på energiforbruget.

- **Driftsinstruks**

En driftsinstruks svarende til den, der fremgår af bilag 3, medvirker til sikre, at de pågældende vilkår er indarbejdet i den daglige drift. Driftsinstruksen føres som en logbog, der samtidig er dokumentation for, hvordan og hvorvidt de pågældende vilkår for miljøgodkendelsen efterleves.

- **Driftsforstyrrelser og uheld**

Driftsforstyrrelser og/eller uheld kan primært ske i forbindelse med håndtering af flydende husdyrgødning, sprøjtemidler, olie m.m., samt ved brud på emballage eller beholdere, som anvendes til opbevaring af disse stoffer.

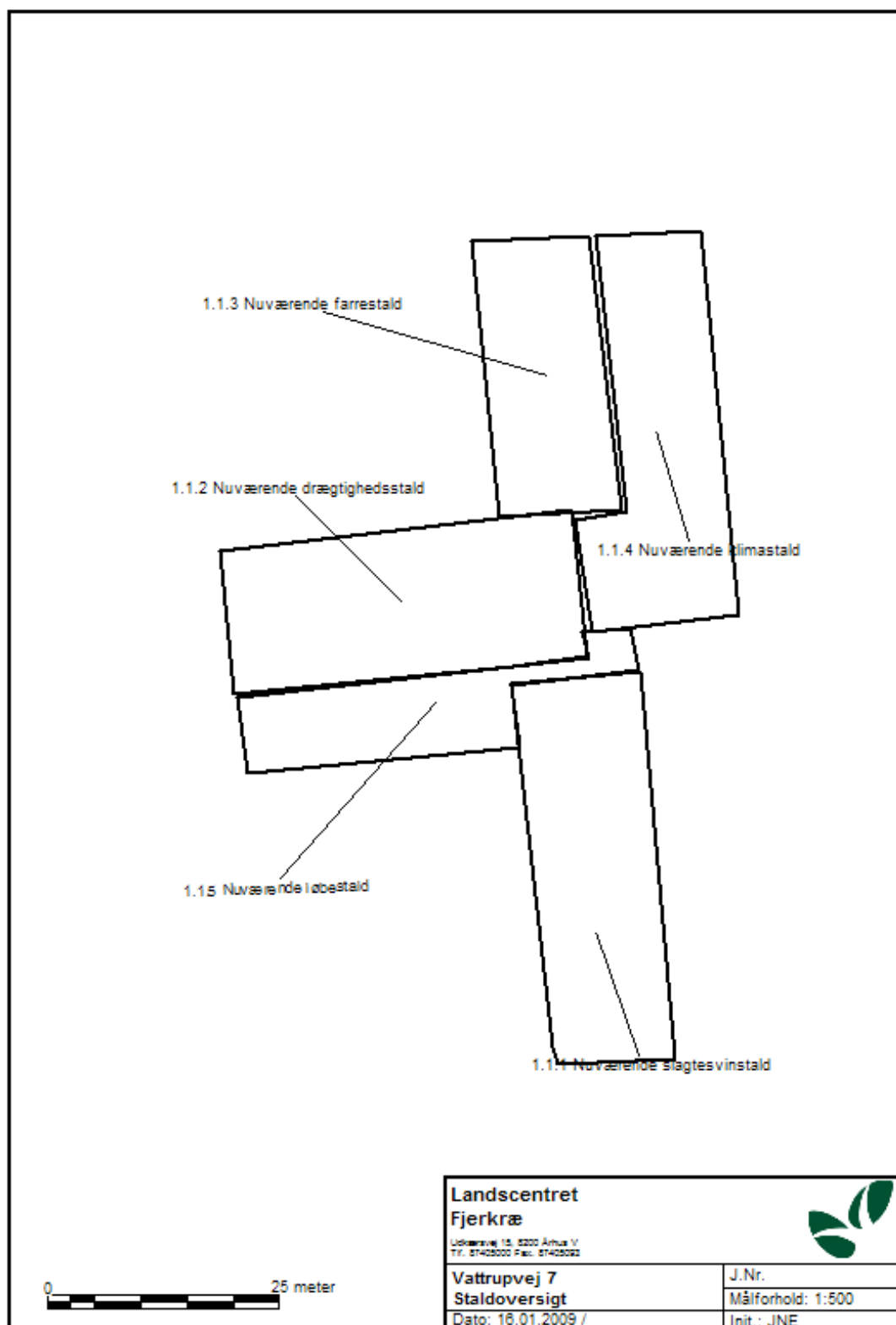
Større uheld som f.eks. brud på gylletanke søges imødegået ved sikring gennem indretning og drift og overholdelse af gældende regler for kontrol af beholdere.

En beredskabsplan jf. afsnit 4.9 som er kendt af husdyrbrugets medarbejdere, vil kunne medvirke til at begrænse forurening og øvrige gener i forbindelse med et eventuelt uheld.

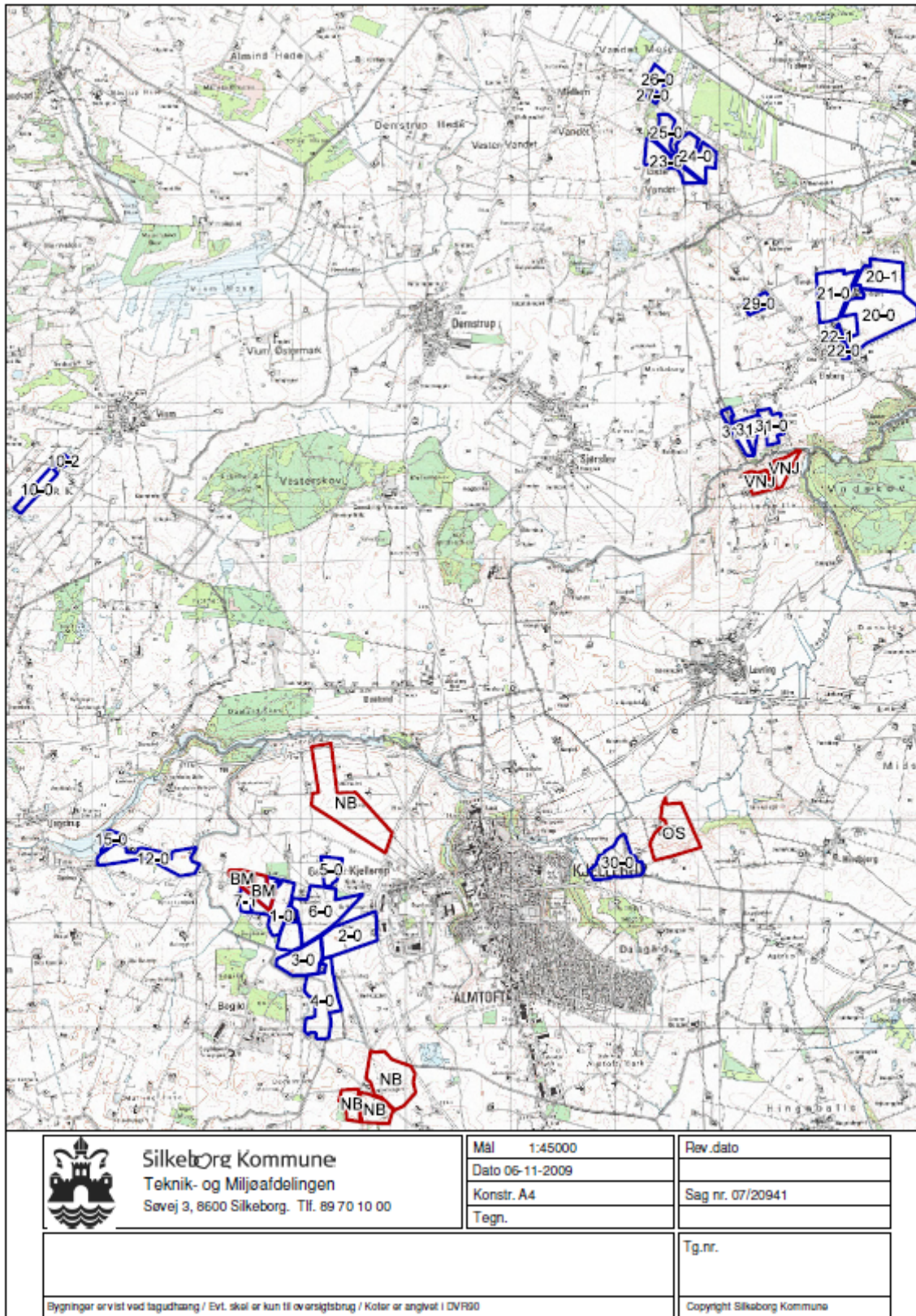

12 BILAG

Bilag 1: Oversigt over bygninger med dyrehold.

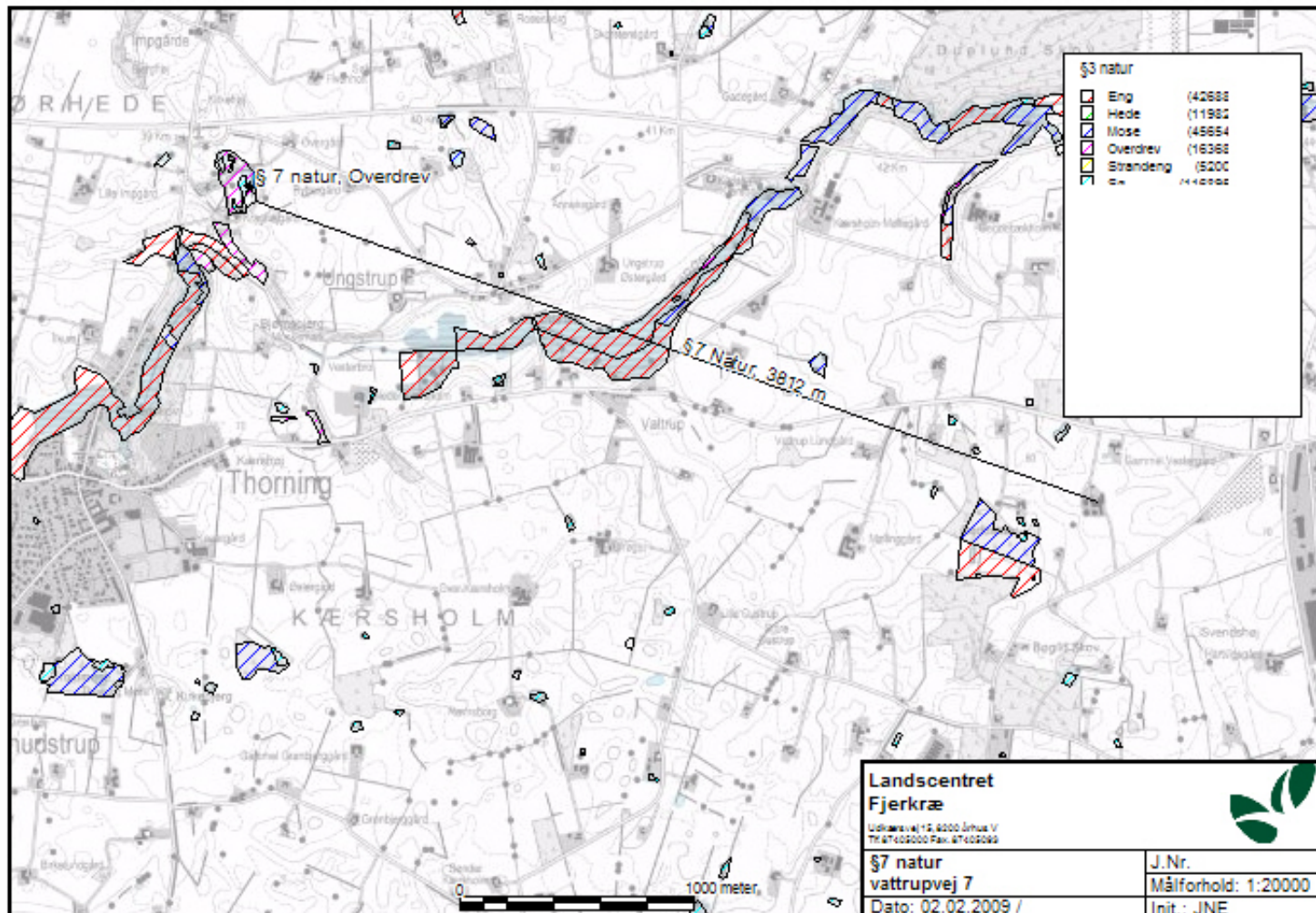

Bilag 2: Kort over alle udspretnings arealer i forbindelse med Vattrupvej 7.

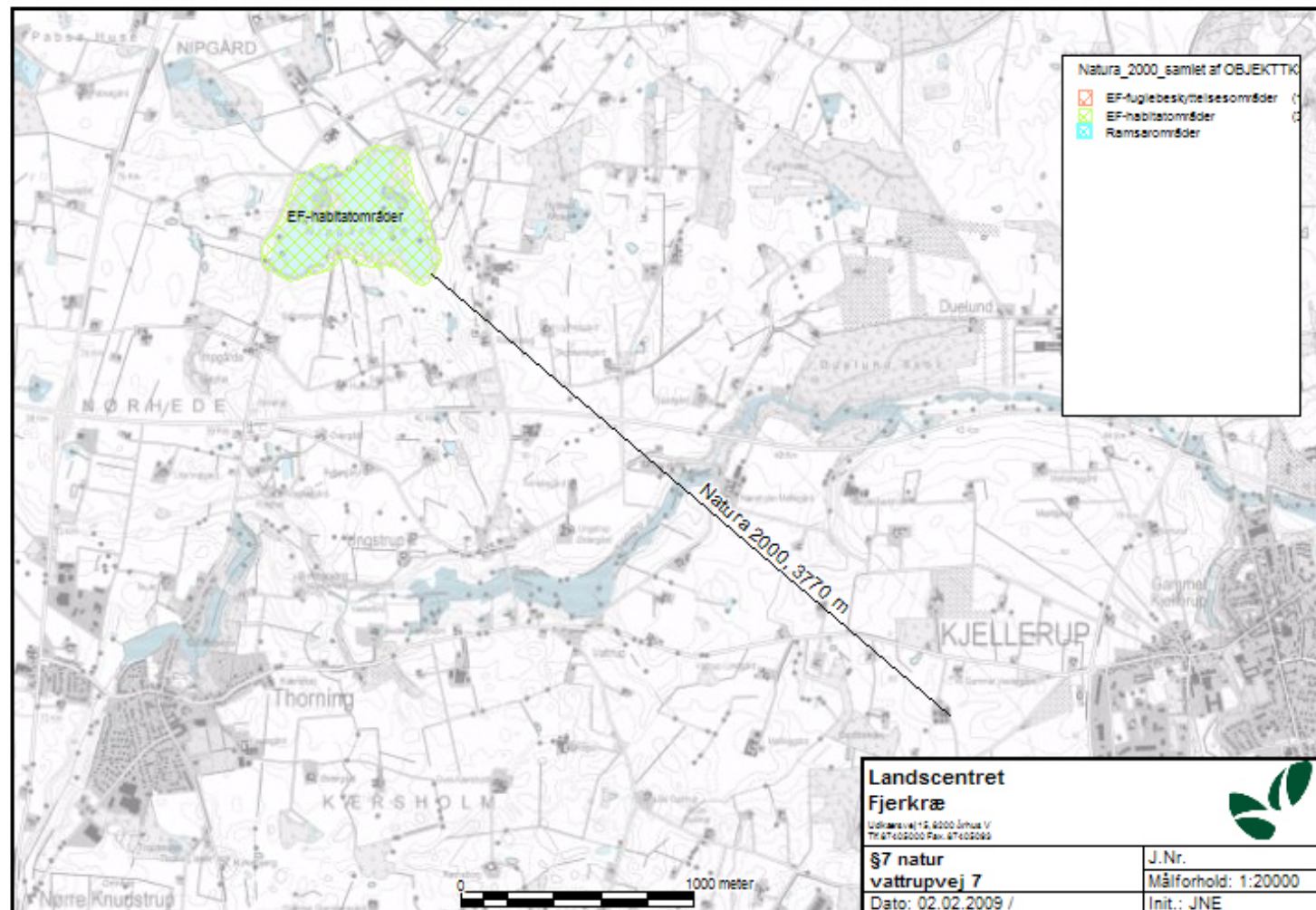

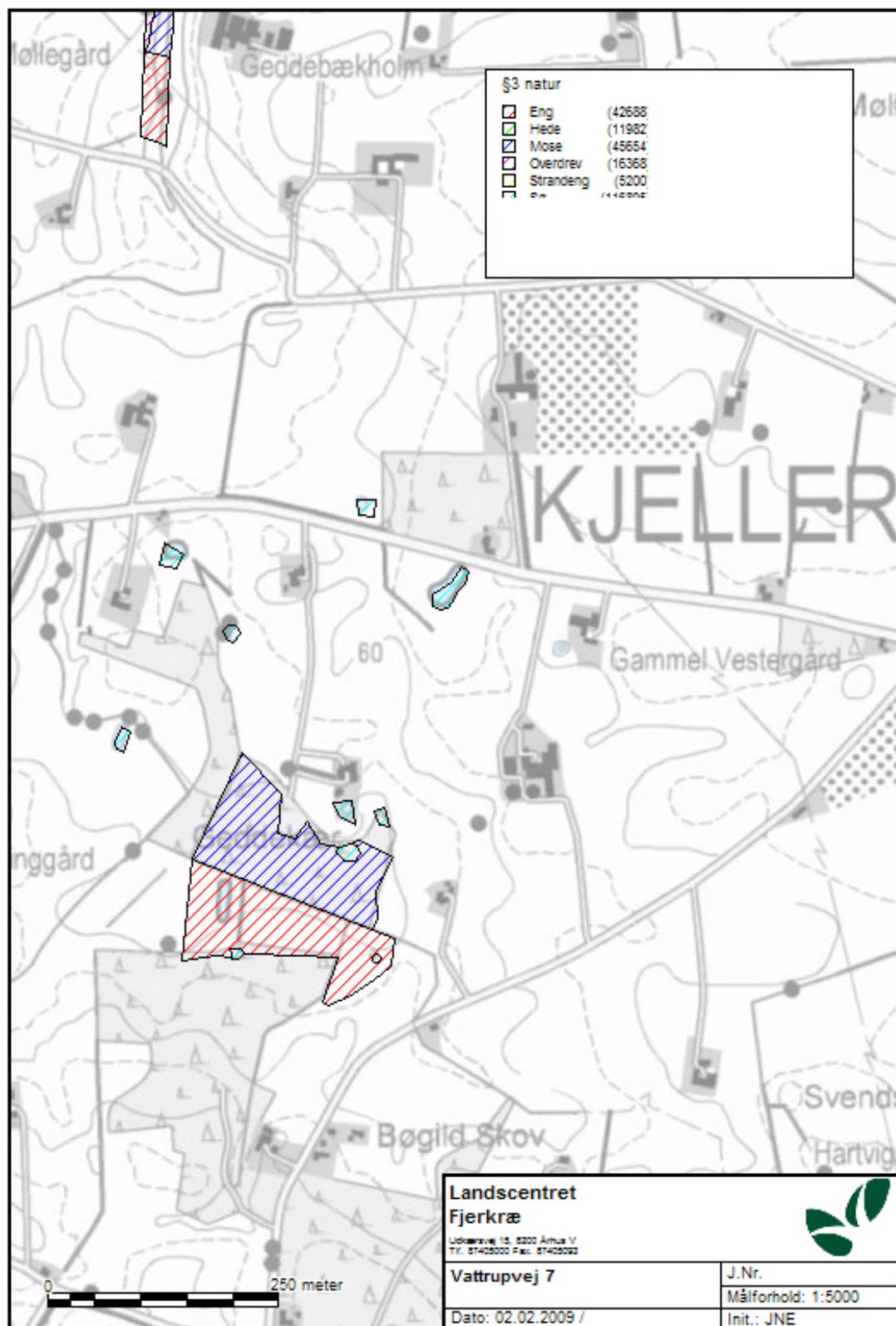
Bilag 3: Kort over §7 arealer i nærheden af Vattrupvej 7, 8620 Kjellerup.

Bilag 4: Kort over Natura 2000 arealer i nærheden af Vattrupvej 7, 8620 Kjellerup.

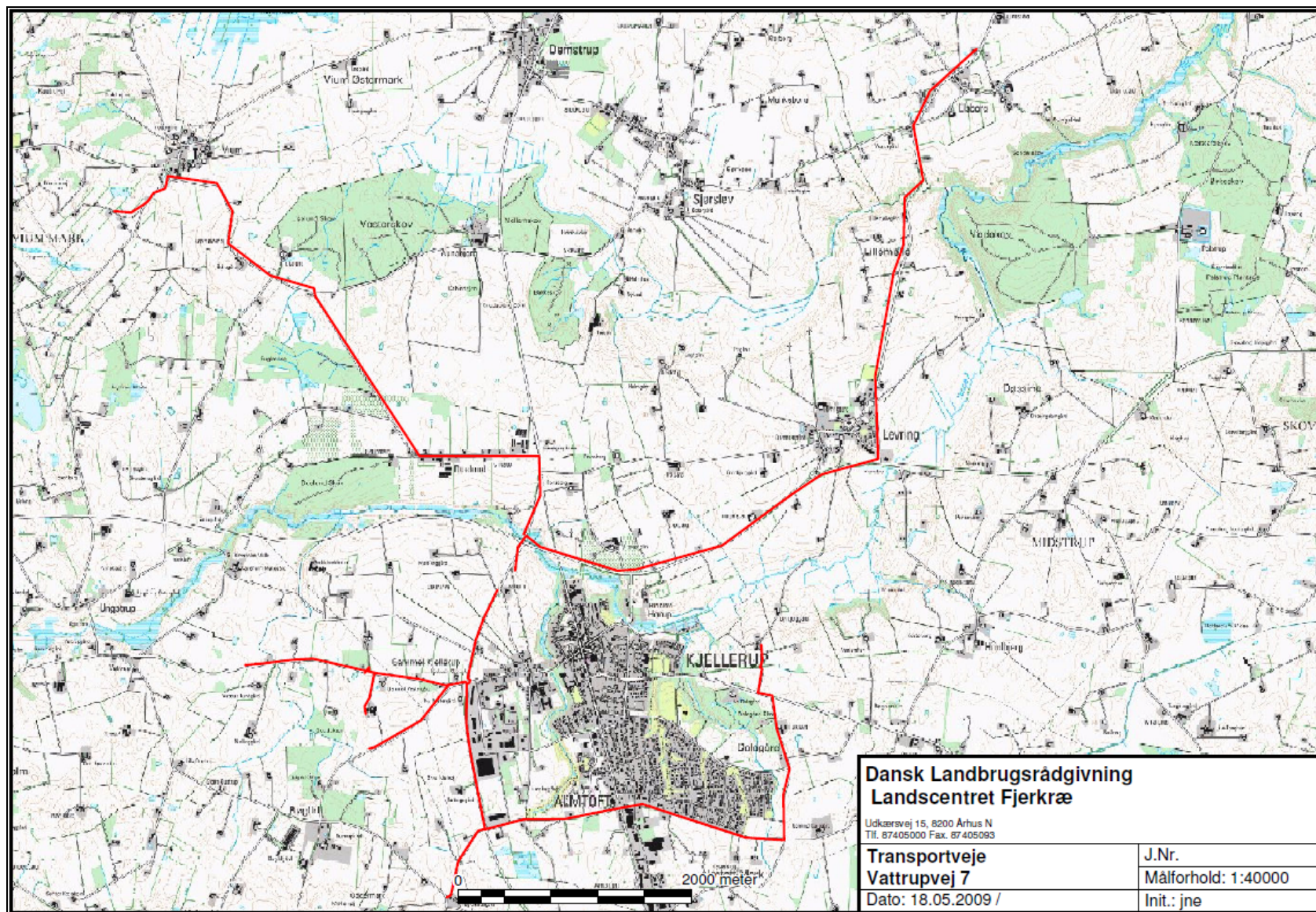

Bilag 5: Kort over natur arealer på Vattrupvej 7, 8620 Kjellerup.

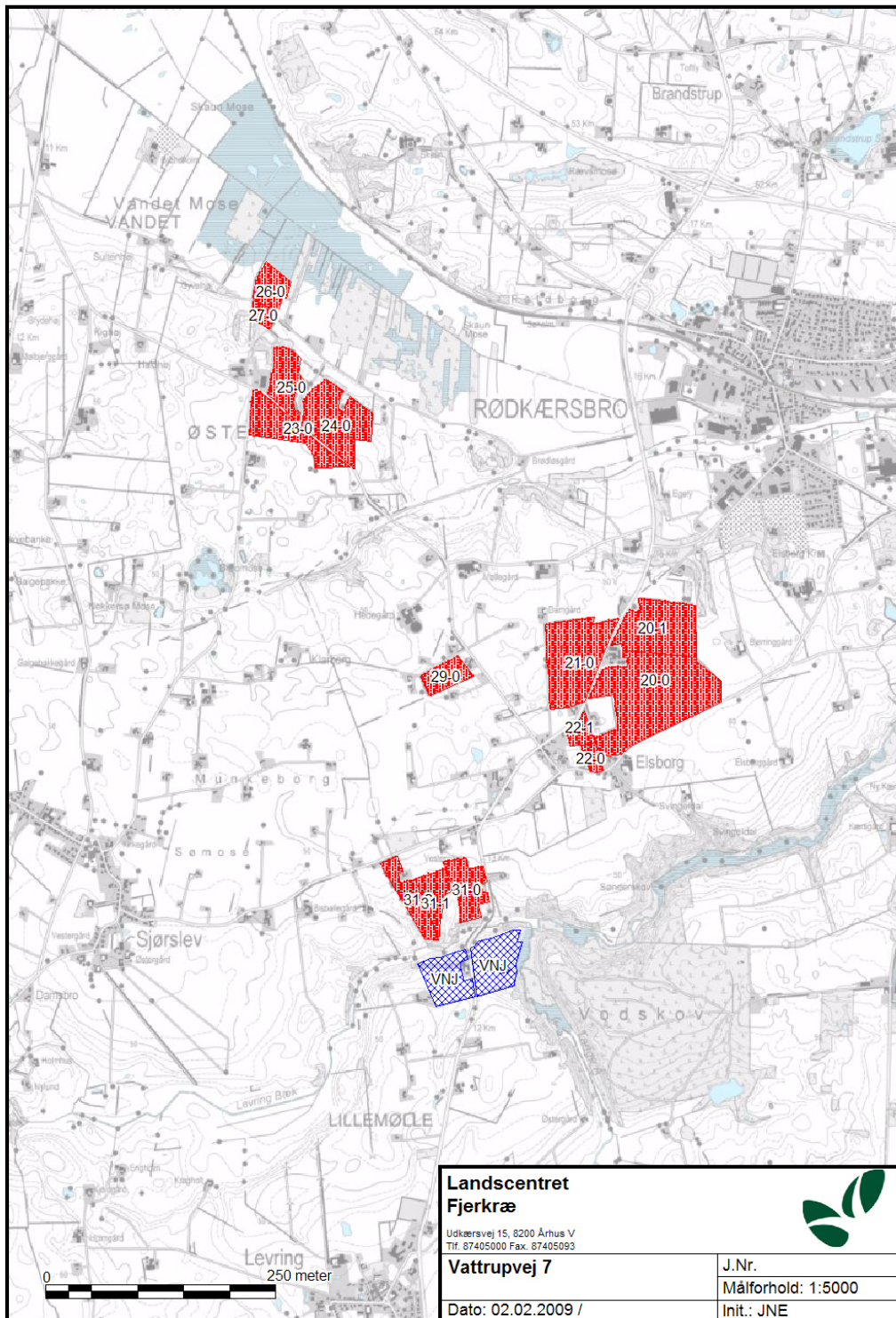

Bilag 6: kort over transport veje på ejendommen.

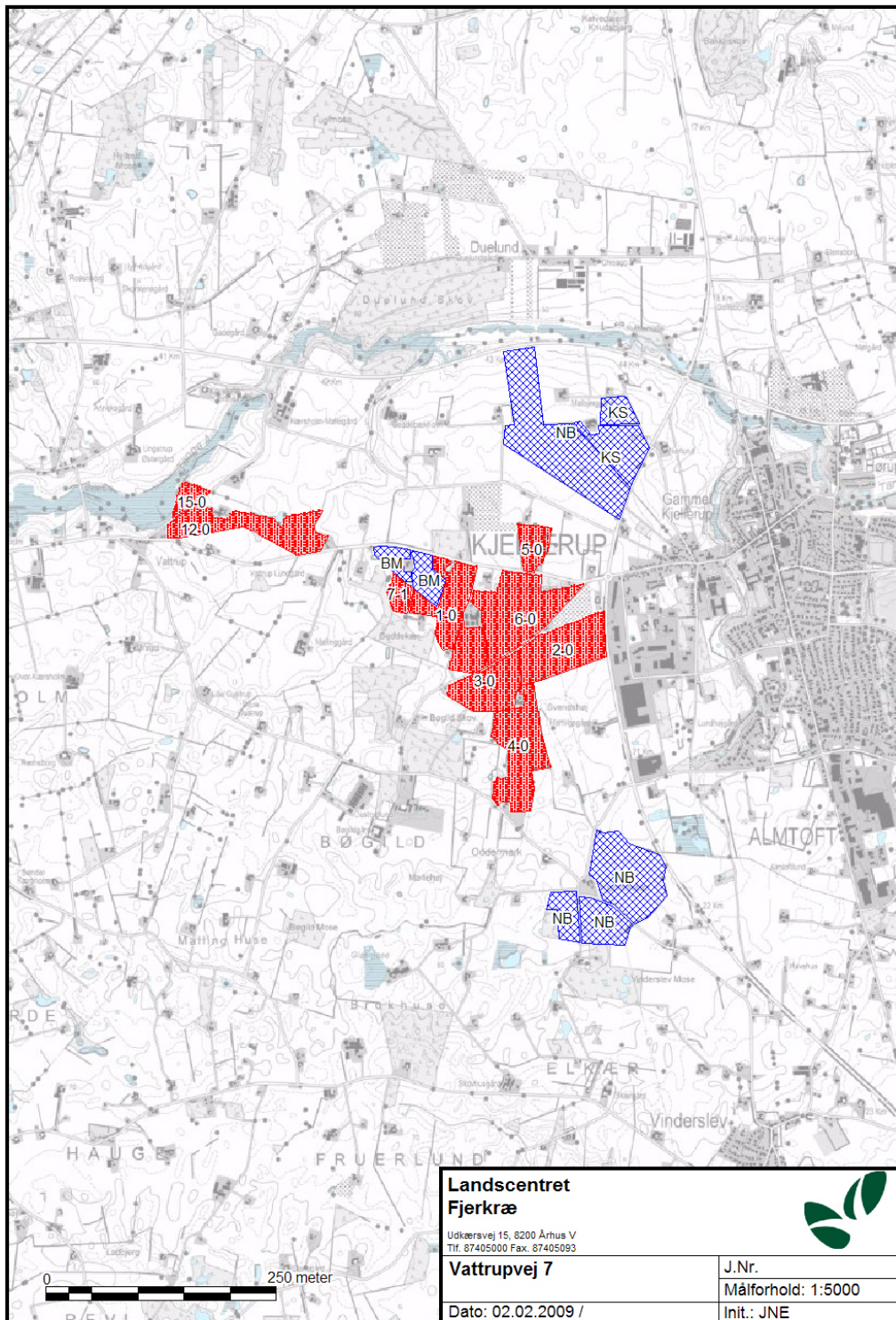

Bilag 7: Flere kort over nogle af udbringningsarealerne.

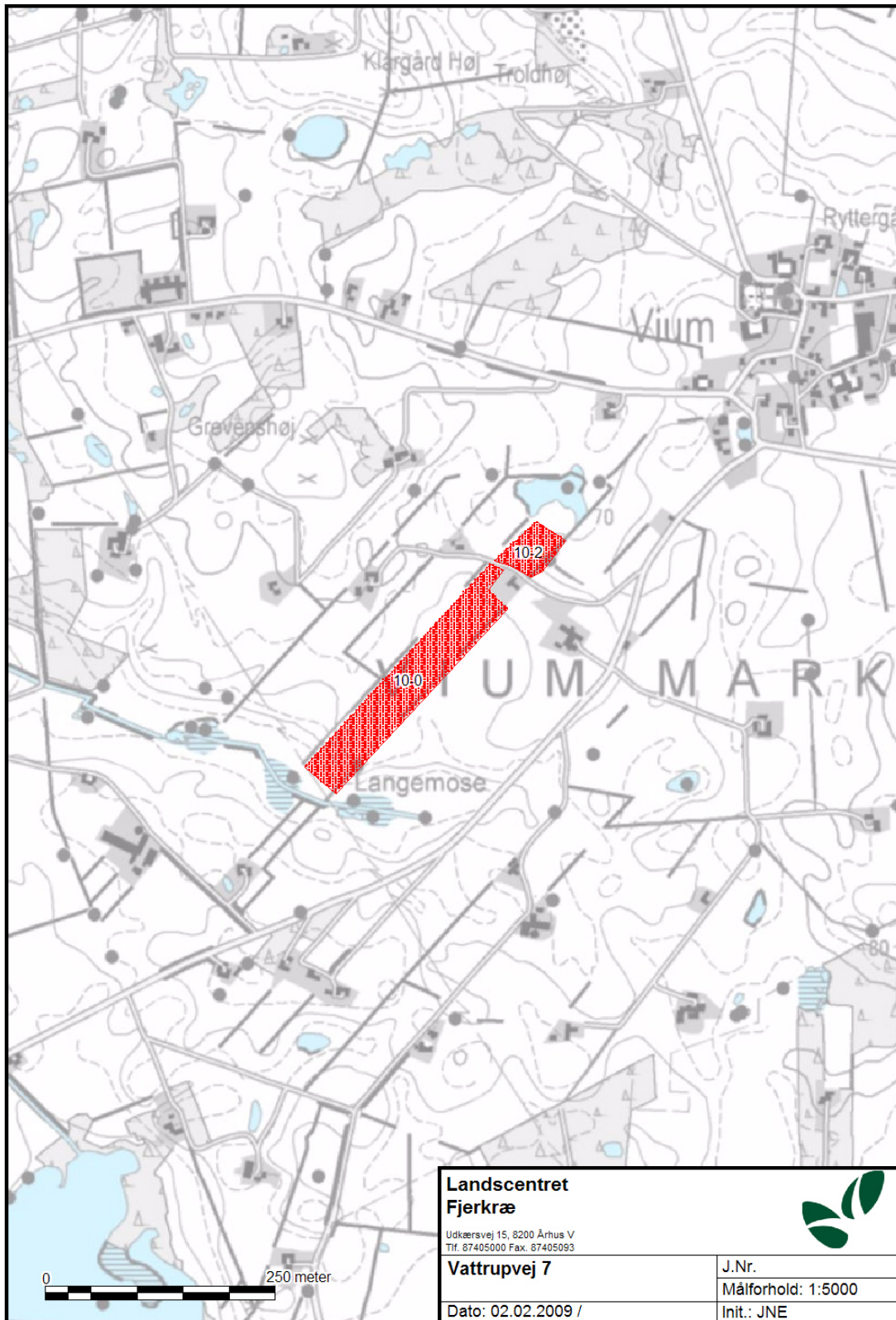

Markerne 26-, 27-0, 23-0, 24-0, 29-0, 21-0, 20-1, 20-0, 22-1, 22-0, 31-1, 31-2, 31-0, VNJ, VNJ.

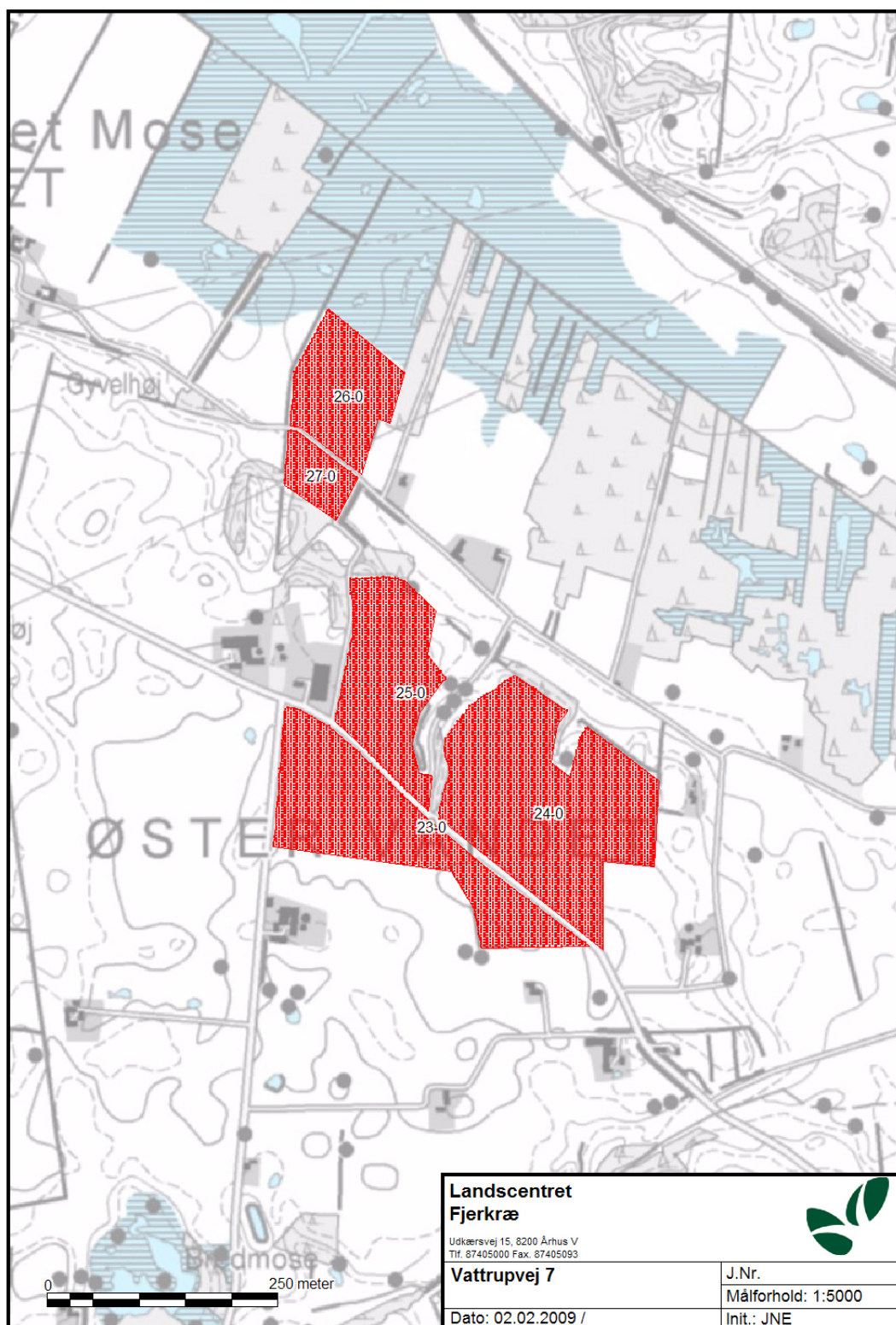

Markerne, 15-0, 12-0, 7-1, 1-0, 6-0, 3-0, 2-0, 4-0 samt aftale arealer NB, KS, KS, NB, NB, NB.

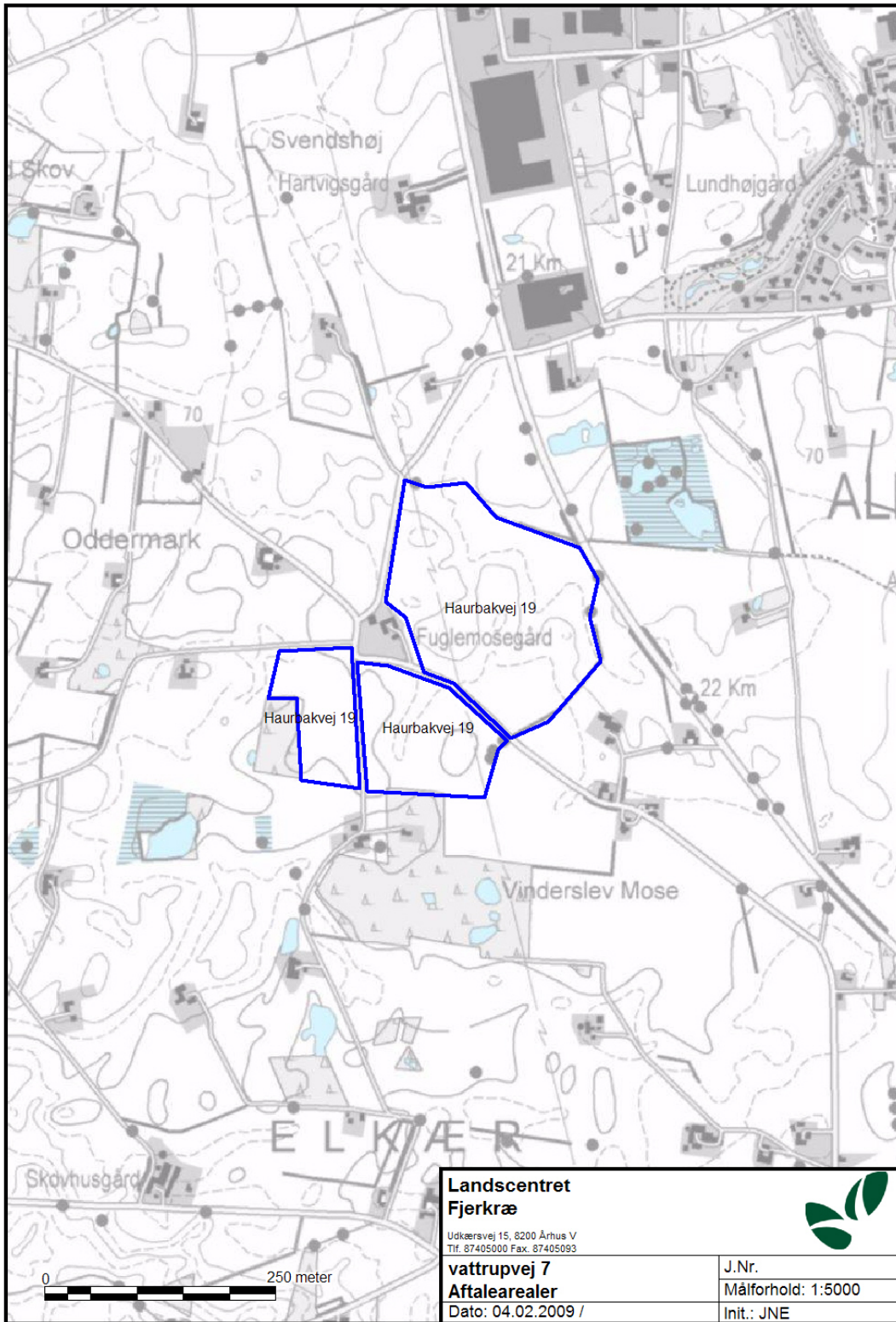

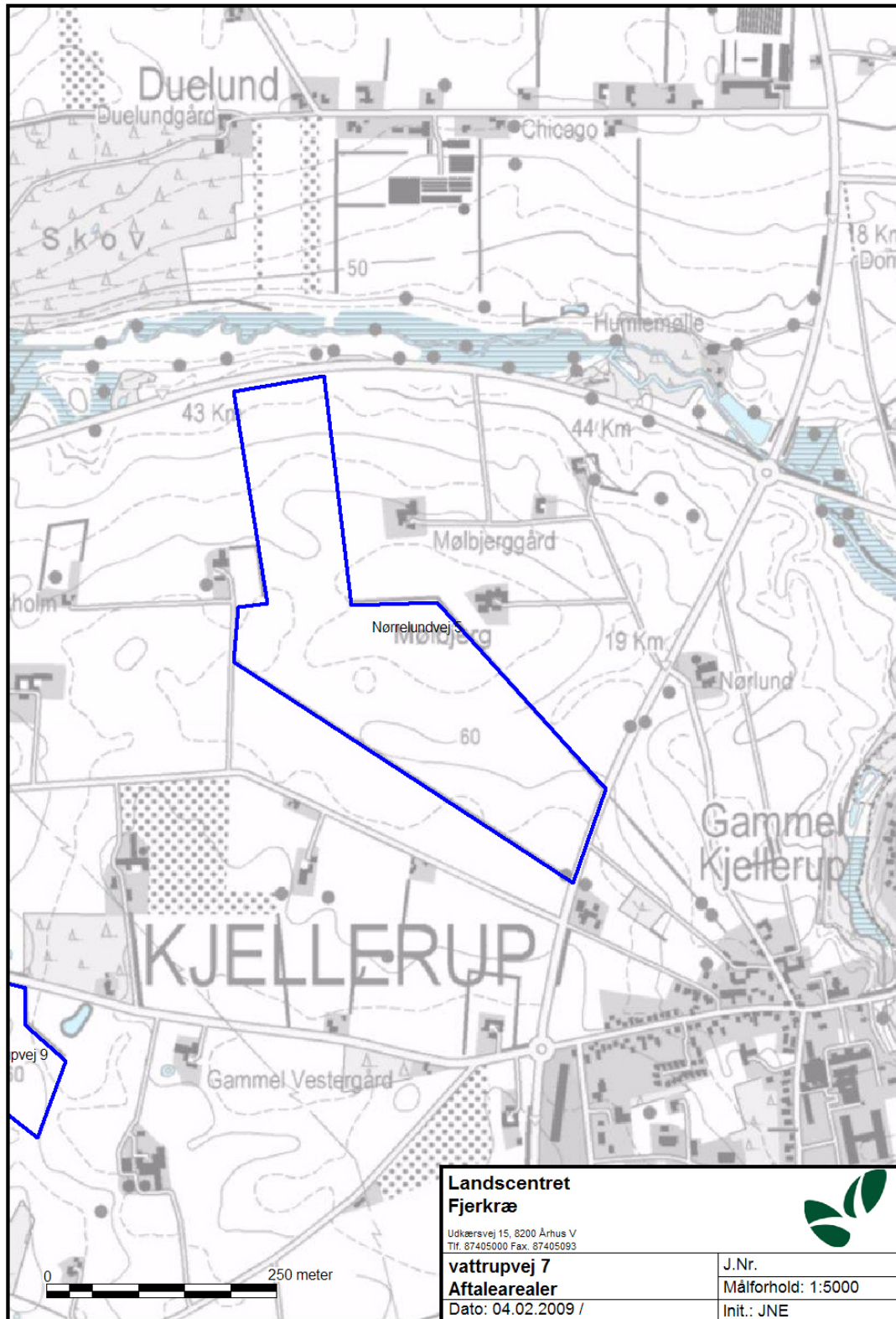
Markerne 10-0, 10-2..

Markerne 26-0, 27-0, 25-0, 23-0, 24-0.

Aftale areal NB på 17,74 ha.

Bilag 8: fotos knyttet til 7.4

Foto 1, Vandet Mose set fra mark 26:

Foto 2, mark nr. 26 set fra syd, bag marken ses Vandet mose:

Foto 3. Grænsen mellem mark 12-0/15-0 og engene langs Tange Å.

Foto 4, vandhul nr. 771/716:

Foto 5, Mark NB 1 vandhul nr. 771/773:

Bilag 9 Kort over dræn på ejendommen.

B

Bilag 11: Kapacitets erklæring.

Landbrugets Byggeblade	Bygninger	Teknik	Miljø
Love og vedtægter	Arkivnr.	95.03-03	
Beregning af tilstrækkelig opbevaringskapacitet	Udgivet	Marts 1993	
Beregning af dyreenheder (DE) jf. bilag til bekendtgørelsen om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage mv.	Revideret	30.11.2004	
	Side	1 af 9	

Skemasæt til beregning af:

- Dyreenheder (DE) jf. bilag 1 til bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold
- Gødningsmængder ab lager
- Korrektion af vandmængder
- Produceret gødningsmængde pr. måned
- Tilstrækkelig opbevaringskapacitet

Skemasættet kan anvendes til dokumentation for, at opbevaringskapaciteten for husdyrgødning opfylder gældende regler for udbringning og udnyttelse af husdyrgødningen.

Gødningsmængderne er angivet på grundlag af beretning nr. 36 "Kvælstof, fosfor og kalium i husdyrgødning - normtal 2000", Danmarks JordbrugsForskning, november 2001, med senere ændringer.

I øvrigt henvises til **Landbrugets vejledning om erhvervsmæssigt dyrehold m.v. april 2003, 7. udgave**. Desuden henvises til Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 604 af 15. juli 2002 "Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v."

Ejer	PETER JENSEN	Tlf.
Adresse	VATTRUPVEJ 7	
Kommune	SILKEBØRE	
Dato	28.11.07	

Beregningen er udført af	Kjartan Einarson Planteavlskonsulent	
Dato	LandboØst	
Underskrift	Tlf. 87 22 13 65 E-mail: kje@lhusstik	

Beregning af gødningsmængder ab lager - svin

Husdyrart / staldtype	A n t a l	Mængde i ton (t) pr. årsdyr eller pr. produceret enhed							
		Gylle **)		Fast gødning		Alle **)		Dybstrøelse	
		t pr. dyr inkl. vand	t pr. år	t pr. dyr	t pr. år	t pr. dyr inkl. vand	t pr. år	t pr. dyr	t pr. år
Søer, løbe-drægtighed *) Individuel opstald., delspalte Individuel opstald., fuldspalte Individuel opstald., fast gulv Løsdrift, dybstr. + spaltegulv Løsdrift, dybstr. + fast gulv Dybstrøelse Friland, drægtighedsstald		3,79 3,79 2,08 2,08		0,50		1,65		0,67 0,67 1,77 1,62	
Søer, farestald *) Kassesti, delspalte Kassesti, fuldspalte Løsdrift, fast gulv Løsdrift, delspalte Friland, fareperiode		1,62 1,62 0,83		0,35 0,07 ***)		0,55		1,23	
Smågrise, 1 stk (7,2 - 30 kg) Fuldspaltegulv Drænet gulv + spalter Delvis spaltegulv Fast gulv Dybstrøelse	12650	0,127 0,127 ~~0,127~~ 0,134	1700	0,017		0,068		0,026	
Slagtesvin, 1 stk (30-102 kg) Fuldspaltegulv Drænet gulv + spalter Delvis spaltegulv Fast gulv Dybstrøelse + gødeareal Dybstrøelse	4000	0,5 ~~0,490~~ 0,490 0,490 0,5 0,31	2000	0,10		0,320		0,080 0,170	
Samlet mængde pr. år		gylle: 3700 ton		gødn.: _____ ton		ajle: _____ ton		dybstr.: _____ ton	

For gylle, staldgødning og ajle er 1 ton = 1 m³. For dybstrøelse er 1 ton = ca. 1,7 m³.

*) Normalt er gødningsmængden fra en årssø fordelt med 2/3 fra løbe-/ drægtighedsstalden og 1/3 fra farestalden. I beregningskemaet indsættes antallet af årssøer både i rækken søer, løbe-/ drægtighed og i rækken søer, farestald.

**) De inkluderede vandmængder er baseret på følgende gennemsnit for forskellige produktioner:

Produktion	Drikkevandspild	Vaskevand
1 årssø, farestald, 2,4 kuld	0	400 (250 - 600)
1 årssø, drægtighedsstald	0	0
1 produceret smågris, delvist eller fuldspaltegulv	15 (0 - 30)	15 (10 - 20)
1 produceret smågris, fast gulv og dybstrøelse	15 (0 - 30)	0
1 produceret slagtesvin, delvist eller fuldspaltegulv	75 (0 - 250)	25 (15 - 40)
1 produceret slagtesvin, fast gulv eller dybstrøelse	75 (0 - 250)	0

***) Den faste gødning tilføres normalt gyllebeholderen.

Korrektion af gødningsmængder ved afvigende vægtinterval

Søer Der er normalt ikke tilstrækkeligt grundlag for at korrigere for afvigende produktionsniveau. Korrektion for unormalt stort eller lille vandforbrug kan være aktuelt. Dokumentation for væsentlige afvigelser fra normmængderne bør fremvises.

Smågrise Korrektionsfaktor = (afgangsvægt - vægt ved start) x (18,3 + (0,195 x (afgangsvægt + vægt ved start))) / 583.

Slagtesvin Korrektionsfaktor = (afgangsvægt - vægt ved start) x (18,3 + (0,195 x (vægt ved afgang + vægt ved start))) / 3.170.

Korrektion af vandmængder mv.

- Mængden af gylle, gødning og ajle er baseret på forudsætninger m.v. som er angivet i DJF-rapport nr. 36.
- Specielle indretnings- og driftsforhold i de enkelte besætninger, særligt med hensyn til forbrug af vand og strøelse, kan medføre afvigelser.
- Væsentlige afvigelser i mængderne vil have betydning ved udarbejdelse af gødningsplaner og gødningsregnskab.
- Afvigelserne kan eventuelt påvises ved analyse af gylle og ajle.
- Mængden af møddingsvand er indregnet med 0,4 m³ pr. m² møddingsplads med en kapacitet på 1,6 t fast gødning pr. m².
- Mængden af regnvand i gyllebeholdere er indregnet med 0,4 m³ pr. m² beholderoverflade, 4 m dyb beholder.

	Afledes til:		
	Gyllebeholder m ³ pr. år	Ajlebeholder m ³ pr. år	Anden beholder m ³ pr. år
A Ensilagesaft, m ³			
A Afløb fra ensilageplads, 0,7 m ³ /m ²			
B Rengøringsvand, mælkerum *			
C Afløb fra befæstede arealer, 0,7 m ³ /m ²			
D Nedbør i gyllebeholder			
D Afløb fra møddingsplads			
D Rengøring i stalde, m ³			
D Drikkevandsspild, m ³			
D Andet, type _____			
I alt m ³ ekstra vand m.v. pr. år	0		

* Gælder kun bindestalde.

- A: Aktuelt for kvægbrug med ensilageplads/-silo.
 B: Aktuelt for brug med malkekvæg i bindestald, hvor rengøringsvand fra mælkerum afledes til beholder.
 C: Aktuelt hvor overfladevand fra udendørs befæstede arealer afledes til beholder.
 D: Kun aktuel på husdyrbrug, hvor de indregnede vandmængder på side 4, 5 og 6 afviger væsentligt i det aktuelle tilfælde.

Begrundelse for korrektionen:

Beregning af produceret gødningsmængde pr. måned

	Gyllebeh., m ³	Møddingpl., m ³	Ajlebeh., m ³	Dybstrøelse, t
Gødningsmængde pr. år, forestående skemaer	3700			
Ekstra vand m.v. pr. år, skema ovenfor	0			
I alt pr. år	3700			
I alt pr. måned, dyr på stald	308			
I alt ved 9 måneders opbevaring	2800			
Reduktion af mængde pr. måned for køer på græs i månederne: _____	+	+	+	+
Reduktion af mængde pr. måned for ungvæg på græs i månederne: _____	+	+	+	+

Bilag 12: Jordbundsanalyser.

Jordbundsanalyser 2008

Peter Jensen	CVR nr.: 16760498	Medlemsnr.: 86883878
Vattrupvej 7	Tlf.: 86883878	Email.:
8620 Kjellerup	Alt. tlf.:	
	Fax.:	

Udvalg: Alle marker.
Alle analyser

Mark	Navn	Ha	JB-nr.	År	Rt	Pt	Kt	Mgt	Bt	Cut
1-0		15,38	5	2002.08	7,4	7,3	15,0	-	-	-
			5	1998.10	7,3	7,6	16,8	-	-	-
			5	1993.09	7,2	8,0	21,0	7,2	-	4,0
2-0		14,20	5	2002.08	7,1	4,4	13,0	-	-	-
			5	1998.10	7,0	4,3	12,0	10,8	-	3,5
			5	1993.09	7,4	6,0	13,0	5,5	-	4,9
3-0		10,00	5	2002.08	6,9	4,0	16,0	-	-	-
			5	1998.10	7,0	4,1	17,0	-	-	-
			5	1993.09	7,2	4,8	12,0	-	-	-
4-0		15,80	4	2002.08	6,9	5,4	20,0	-	-	-
			4	1998.10	7,0	5,5	22,0	7,0	-	5,5
			4	1993.09	7,2	4,6	19,0	4,7	-	4,1
5-0		4,20	5	2002.08	6,7	5,6	14,0	-	-	-
			5	1998.10	6,8	5,7	14,4	-	-	-
			5	1993.09	6,8	4,9	13,1	-	-	-
6-0		18,89	5	2002.08	6,9	5,5	15,0	-	-	-
			5	1998.10	7,0	6,0	16,0	-	-	-
			5	1993.09	7,3	6,5	12,0	-	-	-
7-1	Ejnar Moller	2,45	5	2002.08	-	2,9	11,0	-	-	-
			5	1999.09	-	3,0	10,0	-	-	-
10-0	Virum	4,50	7	2002.08	6,5	4,2	24,0	-	-	-
			7	1998.10	6,8	4,0	23,5	-	-	-
			7	1994.09	7,5	2,8	24,3	7,7	-	1,7
10-1	Virum	0,30	7	1998.10	6,8	4,0	23,5	-	-	-
			7	1994.09	7,5	2,8	24,3	7,7	-	1,7
10-2	Virum	0,80	7	1998.10	6,8	4,0	23,5	-	-	-
			7	1994.09	7,5	2,8	24,3	7,7	-	1,7
10-3	Virum	0,90	7	1998.10	6,8	4,0	23,5	-	-	-
			7	1994.09	7,5	2,8	24,3	7,7	-	1,7
12-0	Vattrup	12,85	5	2002.08	-	3,5	10,0	-	-	-
			5	1999.09	-	3,0	9,0	-	-	-
15-0	Vattrup	2,10	5	2002.08	-	5,0	13,0	-	-	-
			5	1998.10	6,3	4,7	12,8	-	-	-

Jordbundsanalyser 2008

Mark	Navn	Ha	JB-nr.	År	Rt	Pt	Kt	Mgt	Bt	Cut
			5	1996.09	-	4,0	10,0	-	-	-
20-0	Lundsgaard	25,42	5	2003.11	-	6,5	15,5	7,5	-	4,5
21-0	Lundsgaard	13,50	5	2003.11	-	3,9	16,8	9,2	-	-
22-0	Lundsgaard	1,59	5	2003.11	5,7	5,8	19,0	8,6	-	-
22-1	Lundsgaard	1,40	5	2003.11	6,3	7,1	25,3	10,4	-	-
23-0	Røverhøj	7,40	4	2003.11	6,4	3,5	8,1	5,3	-	-
24-0	Røverhøj	10,60	4	2003.11	6,3	4,5	12,3	9,0	-	3,9
25-0			4	2003.11	-	3,0	11,9	-	-	-
	Røverhøj	4,85	4	2003.11	6,1	3,5	11,9	6,5	-	2,3
25-1	Røverhøj	0,99	4	2003.11	-	3,0	11,9	-	-	-
26-0	Røverhøj	3,70	4	2003.11	6,3	5,0	13,8	12,2	-	4,7
27-0	Røverhøj	1,13	4	2003.11	5,9	6,8	16,3	4,9	-	-
28-0	Røverhøj	2,70	4	2003.11	-	3,0	8,0	-	-	-
29-0	Torben Claudi	3,50	4	2003.11	-	3,0	8,0	-	-	-
30-0	Lars	12,37	6	2004.10	-	2,5	14,0	-	-	-
30-1	Lars	1,28	6	2004.10	-	2,5	14,0	-	-	-
31-0	Maren	5,07	4	2007.10	5,7	5,5	18,4	10,8	-	1,7
31-1	Martin	8,22	4	2007.10	6,2	5,2	14,0	10,0	-	1,3

Bilag 13: Bat liste.

Vurdering af indførelsen af bedste tilgængelige teknikker (BAT)

BAT	Anbefaling	Uddybning	Status	Begrundelse - hvis ikke afkrydset i "gennemført"
Svineproduktioner				
Godt landmandskab				
	Identificere uddannelsesbehov og gennemføre uddannelses- og træningsprogrammer for bedriftspersonale		X Gennemført Delvis gennemført Ikke gennemført Ikke relevant	
	Føre journal over vand- og energiforbrug		X Gennemført Delvis gennemført Ikke gennemført Ikke relevant	
	Føre journal over foderforbrug		X Gennemført Delvis gennemført Ikke gennemført Ikke relevant	
	Føre journal over udspredding af organisk og uorganisk gødning på markerne		X Gennemført Delvis gennemført Ikke gennemført Ikke relevant	
	Føre journal over afvigelse fra mark- og gødningsplan		X Gennemført Delvis gennemført Ikke gennemført Ikke relevant	
	Udarbejdet beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier, gylle, brand m.v. er beskrevet		X Gennemført Delvis gennemført Ikke gennemført	

1

				Ikke relevant
	Der foretages daglig tilsyn og løbende service og vedligeholdelse på anlæggene efter behov		X Gennemført Delvis gennemført Ikke gennemført Ikke relevant	

BAT	Anbefaling	Uddybning	Status	Begrundelse - hvis ikke afkrydset i "gennemført"
Energiforbrug				
Afsætning af varme	Varmegenindvinding - fra gyllekøling - staldvarme Afsætte al varme og/eller elektricitet, der ikke kan bruges i egen afdeling til andre eksterne energiforbrugere. -		X Gennemført Delvis gennemført Ikke gennemført Ikke relevant	Der er ikke etableret gyllekøling. Da produktionsomlægning, kun har betydet delvis opsætning af nyt inventar. Der er således ikke ændret på gulvsystemet. Etablering af gyllekøling er en uforholdsmæssig stor investering. Der er halmfyr på ejendommen, der dækker varmebehovet.
Ventilation	Renhold af ventilationens mekaniske dele (herunder luftkanaler og fans) gennemføres årligt og noteres i logbog		X Gennemført Delvis gennemført Ikke gennemført Ikke relevant	
	Trinvis regulering af ventilation - Temperaturstyret - CO ₂ -styret - Kurvstyrt (indsætningsdato/vægtinterval)		X Gennemført Delvis gennemført Ikke gennemført Ikke relevant	
	Anvendelse af naturlig ventilation - Samtidig med, at bygninger og stier er udformet på en sådan måde, at		X Gennemført Delvis gennemført	

2

	der dannes mikroklima ved dyrene uden brug af energi			Ikke gennemført	
			X	Ikke relevant	
	Placering af bygninger under hensyntagen til fremherskende vindretninger			Gennemført	Der bygges ikke nyt.
				Delvis gennemført	
				Ikke gennemført	
			X	Ikke relevant	
Belysning	Lavenergilystofør			Gennemført	
				Delvis gennemført	
				Ikke gennemført	
				Ikke relevant	
	LUX-styring (dagslysregulering)			Gennemført	
				Delvis gennemført	
				Ikke gennemført	
			X	Ikke relevant	
	Timerindstilling			Gennemført	
				Delvis gennemført	
				Ikke gennemført	
			X	Ikke relevant	
	Sensorstyring (bevægelsessensor)			Gennemført	I maskinhus og lade tændes lyset manuelt.
				Delvis gennemført	
				Ikke gennemført	
			X	Ikke relevant	
	Zoneopdeling			Gennemført	
				Delvis gennemført	
				Ikke gennemført	
				Ikke relevant	
Opvarmning	Sektions/række/holdopdelt gulvvarme med mulighed for separat tænd/sluk-funktion			Gennemført	
				Delvis gennemført	
				Ikke gennemført	
			X	Ikke relevant	

3

Vask af stalde	Der anvendes koldt vand til vask af stalde			Gennemført	Der anvendes koldt til iblødsætning og varmt vand til færdigvask.
			X	Delvis gennemført	
				Ikke gennemført	
				Ikke relevant	
Udtørring af stald efter vask	Der anvendes naturlig udtørring frem for anvendelse af varmekanon			Gennemført	Der anvendes varmekanon i vinterhalvåret, efter behov.
				Delvis gennemført	
			X	Ikke relevant	
	Genindvinding af varme fra gyllekøling og/eller genindvinding af staldvarme			Gennemført	Der er halmfyr, der dækker hele ejendommens varmebehov.
				Delvis gennemført	
				Ikke gennemført	
			X	Ikke relevant	
Frostsikring af rør til drikkevand	Varmegenindvinding bliver brugt til opvarmning af drikkevand for at undgå frostsprængninger			Gennemført	
				Delvis gennemført	
				Ikke gennemført	
			X	Ikke relevant	

BAT	Anbefaling	Uddybning	Status	Begrundelse - hvis ikke afkrydset i "gennemført"
Vandforbrug				
Vask	Iblødsætning før vask		X	Gennemført
				Delvis gennemført
				Ikke gennemført
				Ikke relevant
	Vask med højtryksrensere		X	Gennemført
				Delvis gennemført
				Ikke gennemført
				Ikke relevant
Drikkevand	Installeret drikkepipler, der sidder over fodertruget.		X	Gennemført
				Delvis gennemført
				Ikke gennemført
				Ikke relevant

4

	Drikkekopper			Ikke relevant	
				Gennemført	
				Delvis gennemført	
				Ikke gennemført	
			X	Ikke relevant	
Kontrol	Månedlig kontrol af vandforbrug for at opdage eventuelt lækage			Gennemført	
				Delvis gennemført	
			X	Ikke gennemført	
				Ikke relevant	
Vådfodring	Restløs fodring			Gennemført	Der anvendes tørfoder.
				Delvis gennemført	
			X	Ikke gennemført	
				Ikke relevant	
Fytase	Anvendelse af fytase		X	Gennemført	Der anvendes tilskuds-foder tilsat fytase svarende til 520 FTU (fytase units)
				Delvis gennemført	I færdigfoderblading svare det til 200 FTU/FE
				Ikke gennemført	
				Ikke relevant	

BAT	Anbefaling	Uddybning findes i afsnit:	Status	Begrundelse - hvis ikke afkrydset i "gennemført"
Fodringsstrategier				
Smågrise < 7,2 kg og slagtesvin	Fasefodring		X	Gennemført
				Delvis gennemført
				Ikke gennemført
				Ikke relevant
Smågrise < 25 kg	Total råprotein i foderet ligger under eller imellem 17,5 – 19,5 % i foderblandingen		X	Gennemført
				Delvis gennemført
				Ikke gennemført

5

				Ikke relevant	
	Total fosfor i foderet ligger under eller imellem 0,60 – 0,70 % i foderblandingen		X	Gennemført	Der anvendes fasefodring
				Delvis gennemført	
				Ikke gennemført	
				Ikke relevant	
Slagtesvin 25 – 50 kg	Total råprotein i foderet ligger under eller imellem 15 - 17 % i foderblandingen		X	Gennemført	Der anvendes fasefodring
				Delvis gennemført	
				Ikke gennemført	
				Ikke relevant	
Slagtesvin 50-110 kg	Total råprotein i foderet ligger under eller imellem 14 - 15 % i foderblandingen		X	Gennemført	Der anvendes fasefodring
				Delvis gennemført	
				Ikke gennemført	
				Ikke relevant	
	Total fosfor i foderet ligger under eller imellem 0,38 – 0,49 % i foderblandingen		X	Gennemført	Der anvendes fasefodring
				Delvis gennemført	
				Ikke gennemført	
				Ikke relevant	
Vådfoder (kun slagtesvin)	Restriktiv vådfodring			Gennemført	
				Delvis gennemført	
				Ikke gennemført	
			X	Ikke relevant	

BAT	Anbefaling	Uddybning	Status	Begrundelse - hvis ikke afkrydset i "gennemført"
Staldsystemer				
	Renoveringsstrategi for anvendelse af miljøteknologiske tiltag		X	Gennemført

6

	- stalde - inventar - gødningsopbevaringslagre			Delvis gennemført Ikke gennemført Ikke relevant	
Fravænnede smågrise	Fuld- eller delspaltegulv (herunder også etagestier) med vakuumsystem til hyppig fjernelse af gylle		X	Gennemført	
				Delvis gennemført	
				Ikke gennemført	
				Ikke relevant	
	Fuldspaltegulv (herunder også etagestier) med hældende betongulv nedenunder til adskillelse af urin og fast møg		X	Gennemført	
				Delvis gennemført	
				Ikke gennemført	
				Ikke relevant	
	Delvist spaltegulv, to-klimasystem (BAT Byggeblad Gr.nr. 106.03-52)		X	Gennemført	Der er to-klimasystem i stald 1.1.2; 1.1.3 og 1.1.4.
				Delvis gennemført	
				Ikke gennemført	
				Ikke relevant	
	Delvist spaltegulv med jern- eller plastspalter og et hældende eller konvekst fast gulv		X	Gennemført	
				Delvis gennemført	
				Ikke gennemført	
				Ikke relevant	
	Delvist spaltegulv med metal- eller plastspalter og en lavvandet gødningskanal og kanal til fordæret drikkevand	Ikke relevant i Danmark	X	Gennemført	
				Delvis gennemført	
				Ikke gennemført	
				Ikke relevant	
	Delspaltegulv med trekantet jernspalter og en gødningskanal med hældende sidevægge		X	Gennemført	
				Delvis gennemført	
				Ikke gennemført	
				Ikke relevant	
	KUN for eksisterende stalde - Fuld- eller delspaltegulv med udskylningsrender eller rør nedenunder			Gennemført	
				Delvis gennemført	
				Ikke gennemført	
				Ikke relevant	

7

	- Udskylning anvendes med væske		X	Ikke relevant	
	KUN for eksisterende stalde Delspaltegulv med gødningskraber nedenunder		X	Gennemført	
				Delvis gennemført	
				Ikke gennemført	
				Ikke relevant	
	Staldsystemer, hvori der anvendes strøelse, kan ikke udelukkes at være BAT, hvis det sker sammen med praksis, herunder at der; - anvendes tilstrækkelig strøelse, - udskiftes strøelse hyppigt, - stiens gulv har passende udformning (f.eks. fald mod afløb), - er oprettet funktionsarealer.		X	Gennemført	
				Delvis gennemført	
				Ikke gennemført	
				Ikke relevant	
Slagtesvin	Fuldspaltegulv med vakuumsystem til hyppig fjernelse af gylle		X	Gennemført	Der er 750 eks. stipladser i stald 1.1.1 og 140 eks. stipladser i stald 1.1.5. Der sker ingen renovering af disse stalde. Der fastholdes fuldspaltegulv i disse stalde, da den eksisterende gyllekanal bibeholdes. Skal der laves delvis spaltegulv skal gyllekanalen laves om. Dette kræver en fuld renovering af stalden.
				Delvis gennemført	
				Ikke gennemført	
				Ikke relevant	
	Delvist spaltegulv med reduceret gødningskanaler med hældende vægge og et vakuumsystem til udsugning af gylle		X	Gennemført	Der er 222 stipladser i stald 1.1.5. Der sker ingen renovering i denne stald. Der skiftes kun inventar.
				Delvis gennemført	
				Ikke gennemført	

8

				Ikke relevant	Skal der laves delvis spaltegulv skal gyllekanalen laves om. Dette kræver en fuld renovering af stalden. Staldene med fuld-spalter bibeholdes, da det en fuld renovering af stalden vil være alt for omkostning fuld, i forhold til det ansøgt projekt.
	Delvist spaltegulv med central konvekst fast gulv eller hældende fast gulv foran stien, en gødningsrende med hældende sidevægge og hældende gødningsbeholder			Gennemført Delvis gennemført Ikke gennemført Ikke relevant X	Der skiftes kun inventar i stalden, der ændres ikke i bundtypen. Det eksisterende bundtype bibeholdes.
	KUN for eksisterende stalde - Fuld- eller delspaltegulv med udskylningsrender eller rør nedenunder - Udskylning anvendes med væske			Gennemført Delvis gennemført Ikke gennemført Ikke relevant X	Der skiftes kun inventar i stalden, der ændres ikke i bundtypen. Den eksisterende bundtype bibeholdes Der anvendes den eksisterende gyllekanal.
	KUN for eksisterende stalde Delspaltegulv med gødningskraber nedenunder			Gennemført Delvis gennemført Ikke gennemført Ikke relevant X	Der skiftes kun inventar i stalden, der ændres ikke i bundtypen. Den eksisterende bundtype bibeholdes
	Staldsystemer, hvori der anvendes stroelse, kan ikke udelukkes at være BAT, hvis det sker sammen med praksis, herunder at der; - anvendes tilstrækkelig stroelse, - udskiftes stroelse hyppigt, - stiens gulv har passende udformning (f.eks. fald mod afløb), - er oprettet funktionsarealer.			Gennemført Delvis gennemført Ikke gennemført Ikke relevant X	
Gyllekøling	Drægtige søer - Delvist spaltegulv med skraber og gyllekøling. Forventet effekt; ca. 30			Gennemført Delvis gennemført Ikke gennemført X	Der er halmfyr på ejendommen, der dækker ejendommens varmforsyning. Etablering af gyllekøling i de eksisterende stal-

9

	% ved fuld køling, jf. Byggeblad Gr.nr. 106.01-51 Slagtesvin - delvist spaltegulv med skraber og gyllekøling. Forventet effekt; ca. 40 % ved fuld køling, jf. Byggeblad Gr.nr. 106.04-53			Ikke relevant	de er således en markant mer-investering, i forhold til projektet størrelse. I forhold til BAT: Vurderingsskema, svin – slagtesvin ved gyllekøling. Er der angivet i Merpris på 10 kr/ slagtesvin ved gyllekøling. Denne pris er ved ny byggen. Der er således tale om en betydelige større pris, ved at etablere gyllekøling i eksisterende stalde, da hele stalden skal graves op for at monterer køleslangerne i kanal-bunden.
Luftvasker med syre	Slagtesvin - Byggeblad Gr.nr. 106.04-58			Gennemført Delvis gennemført Ikke gennemført Ikke relevant X	Etablering af luftvasker med syre i de eksisterende stalde, er en væsentlig merinvestering i forhold til projektets størrelse. I forhold til BAT: Vurderingsskema, svin – slagtesvin: Er der angivet i Merpris på 9 kr/ slagtesvin ved syrevasker. Etablering af syrevasker i eksisterende stalde uden mulighed for centralt udsugning forøger investeringen betydelig ud over den anslående pris. Derfor er denne teknik forvalgt.

BAT	Anbefaling	Uddybning	Status	Begrundelse - hvis ikke afkrydset i "gennemført"
Oplagring af husdyrgødning				
Gyllebeholdere af stål eller beton	En stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske, samt kemiske påvirkninger		X Gennemført Delvis gennemført Ikke gennemført Ikke relevant	
	Beholderens bund og vægge er tætte og		X Gennemført	

10

	beskyttede mod tæring			Delvis gennemført Ikke gennemført Ikke relevant	
	Lageret tømmes regelmæssigt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse, fortrinsvist hvert år		X	Gennemført Delvis gennemført Ikke gennemført Ikke relevant	
	Dobbelte ventiler bruges til alle ventiludgange fra lageret		X	Gennemført Delvis gennemført Ikke gennemført Ikke relevant	Gyllen suges ud af tanken, der er ingen stationær pumpe, til gylle ud af tanken.
	Gyllen røres kun lige før tømning af beholderen ved f.eks. tilførsel på marken		X	Gennemført Delvis gennemført Ikke gennemført Ikke relevant	
Overdækning af gyllebeholdere	BAT er endvidere at dække beholderen ved at bruge et af følgende:				
	Et fast låg, tag eller en teltstruktur			Gennemført Delvis gennemført Ikke gennemført Ikke relevant	Der anvendes fyldelag på gylletankene. En etablering af fastoverdækning, kan komme på tale når gylletankene skal renoveres eller erstattes. Gylletanken forventes at skulle renoveres inden for 15 år.
	Et flydelag, såsom snittet halm, lærred, folie, torv, ekspanderet ler (LECA), ekspanderet polystyren (EPS) eller naturlig udtøringssskorpe		X	Gennemført Delvis gennemført Ikke gennemført Ikke relevant	Gælder eks. beholdere.

11

BAT	Anbefaling	Uddybning	Status	Begrundelse - hvis ikke afkrydset i "gennemført"	
Udbringning af husdyrgødning					
Generelt	Det er BAT at minimere emissionerne fra gødning til jord og grundvandet ved at afbalancere mængden af gødningen med afgrødens forventede krav		X	Gennemført Delvis gennemført Ikke gennemført Ikke relevant	
	Det er BAT at tage hensyn til de pågældende markers karakteristika, når der tilføres gødning på dem; dette gælder i særdeleshed jordbundsforholdene, jordtypen og arealets hældning, klimatiske forhold, nedbør og kunstvanding, jordens anvendelse og dyrkningsmetoder, herunder vekseldrift.		X	Gennemført Delvis gennemført Ikke gennemført Ikke relevant	
	Det er BAT at reducere forurening af vand ved navnlig at gøre alt det følgende:				
	- ikke at tilføre gødning til stejlt hældende marker		X	Gennemført Delvis gennemført Ikke gennemført Ikke relevant	
	- ikke at tilføre gødning på arealer, der støder op til vandløb (ved at efterlade et stykke jord ubehandlet)		X	Gennemført Delvis gennemført Ikke gennemført Ikke relevant	Der er etableret 2m bræmmer langs vandløb.
	- at sprede gødning så tæt så muligt for den maksimale afgrødevækst og optagelse af næringsstoffer finder sted		X	Gennemført Delvis gennemført Ikke gennemført Ikke relevant	
	- ikke at tilføre gødning til jorden, når marken er vandmættet, over-		X	Gennemført Delvis gennemført	

12

	svømmet, frossen eller snedækket			Ikke gennemført Ikke relevant
	Det er BAT at håndtere spredningen af gødning således, at lugtgener mindskes på steder, hvor det er sandsynligt, at naboer kan berøres, ved navnlig at gøre alt det følgende:			Gennemført Delvis gennemført Ikke gennemført Ikke relevant
	- at sprede gødning i løbet af dagen, når der er mindre sandsynlighed for at folk er hjemme samt at undgå weekender og helligdage		X	Gennemført Delvis gennemført Ikke gennemført Ikke relevant
	- at være opmærksom på vindretning i forhold til nabohusene		X	Gennemført Delvis gennemført Ikke gennemført Ikke relevant

13

BAT-Byggeblade	BAT-kandidater
<p>Smågrise To-klimastald med delvist spaltegulv 106.03-52</p> <p>- Vurderingsskema til smågrise</p>	Ingen kandidater
<p>Slagtesvin Delvist spaltegulv 106.04-52</p> <p>Delvist spaltegulv med skraber og køling af kanalbund 106.04-53</p> <p>Luftvasker med svre. rensning af 60 procent afgangsluft 106.04-58</p> <p>- Vurderingsskema til slagtesvin</p>	<p>Slagtesvin Svovlsvurebehandling af gylle i stalde med delvist spaltegulv 106.04-54</p> <p>Svovlsvurebehandling af gyllen i stalde med drænet gulv 106.04-56</p> <p>Luftvasker med svre. rensning af al afgangsluft 106.04-57</p>

Opsamling på fravalg af BAT.

Delvist spaltegulv.

Der skiftes kun inventar i staldene, der ændres ikke på gulve eller gyllekanal. Derfor er det fravalgt at udskifte fuldspaltegulve til slagtesvinene med delvist spaltegulve, da det vil kræve at gyllekanalen bygges om. Dette er en betydelig omkostning iforhold til effekten på NH₃ emission og lugt.

Gyllekøling.

Der er halmfyr på ejendommen, der er således en god og miljørigtig energikilde. Der er således ikke et varmebehov som energien fra gyllekølingen dække. Dette gør gyllekøling til en forholdsvis dyr BAT-teknologi. Der er ikke lavet målinger på effekten af køleslanger der er eftermonteret i gyllekanaler. Det er således usikkert hvor stor effekten vil være. På baggrund af disse to grunde er gyllekøling fravalgt.

14

